

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Hare Excellentie drs. K.H. Ollongren
Turfmarkt 147
2511 DP 's-GRAVENHAGE

Scherpenzeel, 23 juni 2020

Postbus 100
3925 ZJ
Scherpenzeel
(033) 277 23 24

Buitenplaats
Stationsweg 389a

www.scherpenzeel.nl

IBAN Rekeningnummer
NL62BNGH0285007548

Uw brief d.d. : -
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : Staf/AS
Behandeld door : drs A.P.C.J. Stallaert
Bijlage(n) : 3

Onderwerp : Herindeling Scherpenzeel

Excellentie,

Graag vragen wij, vooruitlopend op ons overleg op 8 juli aanstaande, uw aandacht voor onderstaande aangelegenheden:

I. Inleiding en verzoek

In de gemeente Scherpenzeel leeft onder zowel de bevolking als het bestuur de sterk uitgesproken wens de zelfstandigheid als gemeente te behouden.

Bij een inwonersgesprek en een peiling onder bevolking in november 2019 heeft 75% van de respondenten zich uitgesproken tegen een gemeentelijke herindeling. Ook de gemeenteraad in Scherpenzeel is in meerderheid tegen een herindeling.

Niettemin heeft Gedeputeerde Staten in haar brief aan u op 4 juni 2020 het voornemen uitgesproken om een art. 8 Wet arhi procedure te starten teneinde een fusie tussen de gemeente Scherpenzeel en de gemeente Barneveld onder provinciale regie te bewerkstelligen. Die brief verwoordt een vooringenomen standpunt ten aanzien van onze kadernota 2021-2024 en de onderliggende plannen voor een duurzaam bestuurskrachtig zelfstandig Scherpenzeel. Het toont een gebrek aan een frisse, onbevooroordeelde blik van de provincie.

Omdat binnen Scherpenzeel zowel bestuurlijk als maatschappelijk draagvlak voor herindeling met de gemeente Barneveld ontbreekt en daarvoor bovendien geen dringende aanleiding bestaat, is een gedwongen herindeling op dit moment onwenselijk, ontijdig en onrechtmatig.

23 JUNI 2020

II. Noodzakelijkheid herindeling

Waar het de onderlinge rolverdeling tussen gemeenten en provincies betreft, dient voorop te staan dat gemeenten als eerste aan zet zijn als het gaat om het vinden van oplossingen om hun maatschappelijke opgaven beter te kunnen oppakken. Het initiatief van gemeenten is het uitgangspunt.

Bij evidente bestuurskrachtproblemen van gemeenten, waarvoor zijzelf geen oplossingen weten te bereiken, kan de verantwoordelijkheid van provincies met zich meebrengen dat zij gebruik maken van hun bevoegdheden in de Wet arhi om sturing te geven aan de discussie en een modererende rol op te pakken die kan leiden tot een door de provincie geïnitieerd herindelingsadvies. Bij evidente bestuurskrachtproblemen kan gedacht worden aan het niet meer in staat zijn tot het organiseren van adequate dienstverlening richting inwoners of het niet in staat zijn tot het leveren van de nodige bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke opgaven.

In het rapport 'Zelfbewust Scherpenzeel' (SeinstraVandeLaar, juni 2019) zijn de investeringen in bestuurlijke en ambtelijke realisatiekracht benoemd die nodig zijn voor een toekomstbestendige zelfstandige gemeente. Op 31 oktober 2019 heeft onze raad de ingestemd met incidentele dekking van de hiervoor benodigde middelen in de jaren 2020 – 2021.

In het raadsbesluit van 9 december 2019 zijn de kaders gesteld waarbinnen de (op dat moment reeds in gang gezette) benodigde investeringen structureel betaalbaar moesten worden gemaakt.

Ons college heeft aan laatstgenoemd raadsbesluit invulling en uitwerking gegeven in onze beleidsrijke kadernota 2021 – 2024 (bijgevoegd).

Het eveneens bijgevoegde oordeel van dr. Verhagen, die wij als onafhankelijke en gerenommeerde autoriteit op het gebied van gemeentefinanciën bereid hebben gevonden om te toetsen of er in onze kadernota sprake is van een duurzaam sluitend perspectief, en hoe zich dat verhoudt tot de analyse die de provincie in dit kader heeft gemaakt, sterkt ons in het vertrouwen dat we de juiste koers hebben gekozen. De financiële positie van Scherpenzeel is zeer solide. Scherpenzeel is financieel in staat duurzaam (> 10 jaar) de bestuurskracht te vergroten.

Daarmee zijn wij van mening dat gemeente Scherpenzeel adequaat (d.w.z. binnen 1 jaar na de constatering van het deficit in het rapport Zelfbewust Scherpenzeel) de acties heeft ondernomen die nodig zijn om vanuit een zelfstandige rol op duurzame wijze onze wettelijke taken en de ambities van Scherpenzeel waar te kunnen maken.

Er is met andere woorden geen sprake van 'evidente bestuurskrachtproblemen' zoals in het Beleidskader arhi omschreven. De noodzaak voor provinciale regieneming ontbreekt.

III. Draagvlak

Uit zowel artikel 124 Grondwet als artikel 5 van het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie vloeit voort dat wijzigingen van plaatselijke gebiedsgrenzen niet aangebracht dienen te worden zonder te luisteren naar de stem van de plaatselijke gemeenschappen die het aangaat. Aan die lokale stem komt derhalve zwaarwegende betekenis toe.

Ook uw Beleidskader gemeentelijke herindeling erkent draagvlak als beoordelingscriterium voor een herindeling. Dit draagvlak beperkt zich niet tot de steun van alle betrokken gemeenten, maar strekt zich ook uit naar een zo groot mogelijke meerderheid van hun inwoners.

Bij het ontbreken van draagvlak is ingrijpen gerechtvaardigd onder bijzondere omstandigheden. Het gaat hierbij om situaties waarin een herindeling door gemeenten wordt gewenst of urgent is (omwille van bestuurskrachtproblematiek in één gemeente, of omwille van regionale belangen), maar gemeentebesturen geen overeenstemming bereiken over de wijze waarop. Het kabinet wil daarmee voorkomen dat door één gemeente feitelijk een veto kan worden uitgesproken over een herindeling waar andere gemeenten groot belang bij hebben of die een positieve bijdrage levert aan de regionale bestuurskracht, dan wel de regionale bestuurlijke verhoudingen (regionaal draagvlak).

Die redenen moeten dan wel voldoende overtuigend en voldoende dringend zijn om te rechtvaardigen dat aan ons heldere en uitgesproken politiek-bestuurlijk standpunt én dat van de Scherpenzeelse bevolking voorbij zou worden gegaan. Dergelijke redenen zijn er niet en worden ook niet door GS aangedragen.

Daarbij vinden wij het naar onze inwoners toe zeer pijnlijk, en vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid kwalijk, dat (het gebrek aan) draagvlak onder de Scherpenzeelers en de uitkomst van eerdergenoemde peiling stelselmatig wordt vermeden. Zowel in de brief die GS u op 4 juni jl. zond, en ook in alle achterliggende stukken die GS aan u en aan PS ter beschikking heeft gesteld.

Omdat wij de mening van de Scherpenzeelers voorop stellen, en vinden dat daarover geen misverstand mag bestaan, heeft het college van B&W onderzoeksbureau Motivaction gevraagd om een nieuwe onafhankelijke inwonerspeiling te organiseren. Deze inwonerspeiling vindt plaats van 29 juni tot 6 juli 2020. Uiteraard zullen wij u over de uitkomst hiervan informeren.

IV. Proces

Het proces zoals wij dat tot op heden hebben ervaren deed geen recht aan het partnerschap, zoals door de wetgever wordt verondersteld. De diverse procesinterventies, onzorgvuldigheden en het gebrek aan objectivering / relativering in het oordeel van GS ten aanzien van onze kadernota maken dat de indruk van vooringenomenheid die ons in de afgelopen maanden in toenemende mate heeft verbijsterd, met het op 4 juni gecommuniceerde voorgenomen besluit een absoluut hoogtepunt heeft bereikt. Niet alleen bij ons, ook breder in de Scherpenzeelse samenleving – en daarbuiten.

In zichzelf is, gezien het ontbreken van evidente noodzaak op basis van onze kadernota, iedere stap richting provinciale regie onrechtmatig. Wij hebben onze evidente bestuurskrachtproblemen onder ogen gezien, en daarvoor binnen een jaar tijd zelf oplossingen ontwikkeld en (zoals weergegeven in bijgaand position paper) samen met de samenleving in gang gezet.

Deze oplossingen dragen beter, efficiënter en logischer bij aan de ambities van Scherpenzeel dan het door de provincie voorgestane alternatief. Daarmee ontbeert iedere grond voor de provincie om gebruik te maken van de bevoegdheden die hen in de Wet arhi zijn toegekend.

V. Conclusie

In het Beleidskader arhi is u een belangrijke rol toebedeeld in het bewaken van de zorgvuldigheid en de rechtmatigheid van herindelingen. Daarnaast beoordeelt u dit – los van de inhoud – bij iedere herindeling op basis van een concreet herindelingsontwerp. Sinds 22 maart 2019 is in het geval van een artikel 8-procedure een aanvullende verantwoordelijkheid bij u belegd: u te vergewissen van de overwegingen om het initiatief tot herindeling (over) te nemen en waarom juist op dit specifieke moment. Het overleg met de provincie biedt de mogelijkheid aan de minister van BZK om nadere vragen te stellen en aandachtspunten voor het proces aan de provincie mee te geven.

Wij roepen u op in dit onderhavige proces juist die rol nauwgezet in te vullen. Een 'open overleg' is een 'eenrichtingstunnel' die alleen maar kan leiden tot bestuurlijke stagnatie en onrust, juist in een periode waarin bestuurskracht van ons wordt gevraagd om de schade, die door dit proces is ontstaan, te adresseren.

Voorkomen moet worden dat Scherpenzeel nog verder in een traject wordt gezogen dat even schadelijk als onrechtmatig is, en gezien de eigen plannen, ambities en voorkeuren van ons prachtige dorp onwenselijk is.

Wij verzoeken u dan ook met klem om uw invloed aan te wenden door aan de spreekwoordelijke noodrem te trekken bij Gedeputeerde Staten en ons daarmee in staat te stellen het reeds in december ingezette pad op weg naar een duurzame zelfstandige toekomst te bewandelen.

Een afschrift van deze brief hebben wij toegezonden aan GS en PS provincie Gelderland, de gemeente Barneveld en de gemeenteraad van Scherpenzeel.

Wij kijken er naar uit om de ontstane situatie nader mondeling toe te lichten in ons gesprek op 8 juli 2020. Graag zeggen wij u dank voor de aan deze brief te besteden aandacht.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Scherpenzeel,

W.M. van de Werken
Secretaris

H.H. de Vries
Burgemeester

Bijlagen

- Position Paper
- Kadernota 2021 – 2024
- Expert Opinion dr. AJWM Verhagen

Gemeente Scherpenzeel

Kadernota 2021-2024

Kaders voor een zelfstandig Scherpenzeel

Dienstverlenend, Krachtig en Betrokken

Opdrachtgever: gemeente Scherpenzeel
Afdeling Bedrijfsvoering

Auteur: Pim Deijns

Datum: 26-05-2020

Versie: 1.2

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
AANBIEDINGSBRIEF KADERNOTA 2021-2024.....	4
A. ROBUUST EN KRACHTIG SCHERPENZEEL	6
INLEIDING	7
WAT WILLEN WE BEREIKEN VOOR SCHERPENZEEL?	7
3 VITALE AMBITIES: DE BREEHOEK, MAATWERK EN PREVENTIE IN HET SOCIAAL DOMEIN EN WONINGBOUW	9
RANDVOORWAARDEN	15
SPIEGEL: HET ALTERNATIEF HERINDELING.....	19
B. MEERJARENPECTIEF	22
OVERZICHT MEERJARENPECTIEF.....	23
DEKKINGSVOORSTEL	24
TOELICHTING MEERJARENPECTIEF	25
C. ONTWIKKELINGEN PER PROGRAMMA.....	29
PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING	30
PROGRAMMA 1: VEILIGHEID	35
PROGRAMMA 2: VERKEER EN VERVOER	37
PROGRAMMA 3: ECONOMIE	40
PROGRAMMA 4: ONDERWIJS.....	42
PROGRAMMA 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	44
PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN	47
PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	52
PROGRAMMA 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	56
D. AANVULLENDE OVERZICHTEN	59
1. ONTWIKKELING LASTENDRUK	60
2. RISICOPARAGRAAF	62
3. INVESTERINGSPLANNING	64
4. ALGEMENE RESERVE	67
5. RESERVES & VOORZIENINGEN	68
E. OVERIGE BIJLAGEN	88
BIJLAGE 1: KADERNOTA DEEL A (1)	89
BIJLAGE 2: KADERNOTA DEEL A (2)	90
BIJLAGE 3: KADERNOTA DEEL A (3)	93
BIJLAGE 4: OP TE LOSSEN ORGANISATIEKNELPUNTEN	98
BIJLAGE 5: ROADMAP SCHERPENZEEL 2030.....	99

AANBIEDINGSBRIEF KADERNOTA 2021-2024

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2021-2024 aan. Wij laten het financiële meerjarenperspectief zien als opmaat naar de Programmabegroting 2021-2024. U krijgt daarmee inzicht in de nu bekende beleidsinhoudelijke ontwikkelingen.

In deze kadernota worden de kaders neergezet voor de uitwerking van het raadsbesluit van 9 december 2019 waarin de gemeenteraad voor een zelfstandige toekomst van Scherpenzeel heeft gekozen. Randvoorwaarde daarbij is om zowel onze organisatie als onze bestuurskracht in brede zin vanaf 2021 te versterken en dit binnen een structureel sluitend meerjarenperspectief.

De Kadernota start met een inhoudelijke onderbouwing van onze ambities: onze eigen strategische agenda, vervat in een Roadmap. Vervolgens staan we stil bij de bestuurlijke randvoorwaarden voor het realiseren daarvan. Uitgebreid wordt ingegaan op het in stand houden van de voorzieningen in Scherpenzeel, de dienstverlening in het Sociaal Domein en Kulturhus De Breehoek als huiskamer voor een sportief, cultureel en straks ook maatschappelijk en bestuurlijk Scherpenzeel. Ook wordt ingaan op onze woningbouwambities. Daarbij spiegelen we de keuzes die we maken om onze ambities als zelfstandige gemeente te realiseren tegen het alternatief van herindeling. Het tweede deel van de kadernota start met het financiële perspectief en wordt vervolgd met de inhoudelijke invulling van de programma's.

Deze Kadernota is in lijn met het Raadsbesluit van december 2019, waarin een extra OZB-verhoging is opgenomen van jaarlijks 6% met een lastenverhoging in 4 jaar van in totaal €90,- per gemiddeld huishouden. De overige leges en belastingen stijgen voor 2021 met het indexatiepercentage van 1,7%. Kanttekening hierbij is dat de evaluatie van diftar, welke in 2019 voor de afvalstoffenheffing is geïntroduceerd, financiële gevolgen zal hebben voor hoogte van deze heffing. Doelstelling is om 2021 weer kostendekkend te zijn op dat terrein. In de begroting in 2021-2024 zal dit uitgewerkt zijn. Ten aanzien van de loonstijgingen houden we rekening met structurele loonstijging van 3,25% voor 2021.

Ondanks de flinke (incidentele) investeringen in de komende jaren stijgt de totale reserve positie van de Gemeente Scherpenzeel van € 17.875.883 op 1-1-2020 naar € 21.133.131 op 31-12-2024. Deze groei wordt vooral veroorzaakt door het goed georganiseerde woningbouwprogramma van de Gemeente Scherpenzeel. In de overzichten D4 en D5 wordt dit nader toegelicht.

Tegenover de inkomsten staan belangrijke investeringen in robuustheid van onze dienstverlening en het voorzieningenniveau in Scherpenzeel. Kwetsbaarheden in de ambtelijke organisatie zijn geadresseerd, en met de combinatie Breehoek-Gemeentehuis zorgen we voor een brede basis voor De Breehoek. De voorgenomen bezuiniging op de bibliotheek wordt gewijzigd. In plaats van de taakstellende bezuiniging van € 100.000 wordt uitgegaan van € 80.000. In combinatie met het andere huisvestingsconcept in de Breehoek wordt de resterende bezuinigingsopgave voor de bibliotheek teruggebracht tot € 27.000.

Aandacht wordt ook besteed aan de verschillende risico's die de Gemeente Scherpenzeel de komende jaren mogelijk op het pad krijgt. Scherpenzeel heeft net als alle Nederlandse gemeentes te maken met Corona, te lage rijksbudgetten voor het sociale domein en mogelijke herverdeeldeffecten in de Algemene Uitkering. In de risicoparagraaf (aanvullende overzichten, D2) lichten we dit nader toe. Ook zijn in deze Kadernota zijn de gevolgen van de corona crisis met (mogelijke) economische krimp niet meegenomen.

A. ROBUUST EN KRACHTIG SCHERPENZEEL

Tijdens missie-visie bijeenkomst op 12 maart 2020 hebben de medewerkers gediscussieerd over de wijze waarop de gemeentelijke organisatie in verbinding staat met de Scherpenzeelse samenleving. De uitkomsten van deze discussie zijn gevisualiseerd in deze kaart.

INLEIDING

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de achtergronden van de financiële keuzes die we in deze Kadernota maken. We bespreken achtereenvolgens:

- a) welke ambities we hebben, en met welke strategie die het best kunnen worden gerealiseerd;
- b) drie vitale ambities: De Breehoek, Maatwerk en inzet op preventie in het Sociaal Domein en Woningbouw;
- c) welke randvoorwaarden daarvoor nodig zijn;
- d) hoe onze ambities, en de manier waarop we die willen bereiken, zich verhouden tot het alternatief van herindeling.

Tot slot lichten we toe waarom we een zelfstandige toekomst als beste middel zien, om onze ambities te bereiken.

WAT WILLEN WE BEREIKEN VOOR SCHERPENZEEL?

Eind 2018 hielden we een uitgebreide dialoog met de samenleving in het kader van de "Toekomstvisie 2030". Scherpenzeel wil *een ondernemend dorp in het groen, met een betrokken gemeenschap in het hart van het land* zijn én blijven. De ambities voor Scherpenzeel uit deze Toekomstvisie, en uit de opeenvolgende collegeprogramma's / bestuursakkoorden en onderscheidende beleidsdocumenten en visies zijn te verdelen in 4 thema's:

1. Krachtig & Betrokken
2. Vitaal & Veerkrachtig
3. Duurzaam
4. Leefbaar & Levendig

Krachtig & Betrokken

Scherpenzeel is een ondernemend dorp, met een betrokken gemeenschap. De realisatiekracht van onze samenleving is groot. Als lokale overheid willen wij de realisatiekracht van onze samenleving faciliteren en versterken. Daarvoor willen we ons opstellen als partner van de samenleving, en investeren in onze bestuurskracht. De uitdagingen waar Scherpenzeel voor staat vragen om een gemeentebestuur dat scherpe keuzes maakt, want niet alles kan. Het vereist ook een toekomstbestendige, robuuste organisatie, en een structureel sluitende meerjarenbegroting waarbij de afhankelijkheid van onze vermogenspositie (incidentele middelen) wordt verminderd, en inkomsten en uitgaven met elkaar in balans worden gebracht. Naar onze inwoners toe willen we onze dienstverlening verder verbeteren, en de belangen van de Scherpenzeelers in de regio behartigen.

Vitaal & Veerkrachtig

We investeren in de vitaliteit en veerkracht van de Scherpenzeelers. We hebben aandacht voor lichamelijke gezondheid, bewegen en geestelijk welzijn. We voeren actieve regie op een breed zorgaanbod en bieden dat laagdrempelig en integraal aan, dichtbij de inwoners. We investeren daarmee in preventie, want voorkomen is nog altijd beter dan genezen. We zijn er trots op dat we zijn uitgeroepen tot Blue Zone: we zitten in de top 6 qua Jeugdzorg in Nederland. Om te zorgen dat niemand buiten de boot valt, ook op het gebied van inkomen, opereren we sober en doelmatig, waarbij we maatwerk bieden voor iedereen. Als ondernemend dorp hebben we aandacht voor de bereikbaarheid van dit prachtige dorp midden in het land.

Duurzaam

Ook in Scherpenzeel nemen we verantwoordelijkheid voor de duurzaamheid van onze keuzes. We hebben oog voor de toekomstige generaties van ons prachtige dorp. Dat betekent dat we over de grenzen van het 'hier en nu' heen kijken, en ons inzetten voor de verduurzaming van ons dorp, en voor onze bijdrage in regionaal verband. In het kader van de energietransitie stellen we ons als partner op in de Regionale Energie Strategie, en vervullen we een trekkersrol op het gebied van (rest)warmte. We zoeken naar een duurzame voeding voor, en uitbreiding van, ons warmtenet. We ondersteunen verenigingen bij het verduurzamen van het sportpark en inwoners bij de verduurzaming van bestaande woningen. We investeren in klimaatadaptatie en zetten in op het creëren van kringlopen. Vanzelfsprekend hebben we oog voor de biodiversiteit van onze groene omgeving.

Leefbaar & Levendig

Scherpenzeel is een prachtig dorp om in te wonen, werken en genieten. We hebben de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in ons voorzieningenniveau: in nieuwbouw en verbouw van onze vier basisscholen, Zwembad De Willaer, onze sportvelden en buitenspeelvoorzieningen en plan Weijdelaar. De komende jaren investeren we in een nieuw gebouw voor Scouting Scherpenzeel (ook voor de jeugd uit Renswoude en Woudenberg), in ons centrum en in een bredere basis voor Kulturhus De Breehoek: de culturele, sportieve en straks ook bestuurlijke 'huiskamer van Scherpenzeel'.

We zorgen voor voldoende woningaanbod voor starters, gezinnen en ouderen en zetten in op leeftijdsbestendig bouwen. Door te groeien vergroten we het draagvlak voor onze voorzieningen.

We vinden het belangrijk dat er in Scherpenzeel iets te beleven valt en werken aan toerisme, recreatie en evenementen. We investeren in onze dienstverlening aan ondernemers, en zorgen voor uitbreidingsruimte voor Scherpenzeelse bedrijven zodat we onze werkgelegenheid behouden. Met de uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan houden we Scherpenzeel veilig en leefbaar.

Roadmap

In bovenstaande Roadmap hebben we alle ambities vervat in een meerjarige agenda voor Scherpenzeel (zie bijlage 5 voor een grote versie).

Deze Roadmap is een levend document, dat we gebruiken om onze ambities uit de Toekomstvisie 2030 en de verschillende visies op deelterreinen te vertalen in concrete projecten en programma's. Daarbij laat de lengte en de positie van de 'stralen' zien op welke termijn we hiermee aan de slag gaan.

We bekijken onze agenda vanuit een cirkel (het 'nu'). Onze agenda bestaat uit ambities die we het liefst allemaal tegelijkertijd op korte termijn willen oppakken. Maar rond de 'middenstip' zit het al snel (te?) vol. We kunnen niet alles tegelijk. Door prioriteiten te stellen ontstaat letterlijk ruimte.

3 VITALE AMBITIES: DE BREEHOEK, MAATWERK EN PREVENTIE IN HET SOCIAAL DOMEIN EN WONINGBOUW

De Breehoek

Kulturhus De Breehoek is een schitterende voorziening die een thuis biedt aan tal van (sport)verenigingen en culturele en maatschappelijke organisaties. De Breehoek is dan ook een vitaal onderdeel in onze ambities voor een Leefbaar en Levendig Scherpenzeel.

Met zijn grootschalige opzet biedt De Breehoek veel ruimte aan culturele, maatschappelijke en sportieve initiatieven; tegelijkertijd zorgt diezelfde grootschaligheid voor een zorgelijke exploitatieopzet. Doordat een aanzienlijk deel van het gebruik alleen haalbaar is tegen maatschappelijk tarief, bestaat alleen al op de sporthal een jaarlijks tekort van 2,5 – 3 ton. Om de exploitatie structureel haalbaar te maken, en De Breehoek ook op langere termijn veilig te stellen voor de Scherpenzeelers, is verbreding van de basis voor dit Kulturhus een vereiste.

In de afgelopen periode is daarom intensief gewerkt aan de Optimalisatiestudie Gemeentehuis – Breehoek, een verkenning van de mogelijkheden om door toevoeging van het gemeentehuis binnen deze multifunctionele accommodatie de exploitatie van Kulturhus De Breehoek te verbeteren. Daarbij zijn verschillende scenario's onderzocht waarvan er een de voorkeur heeft.

Voorkeursscenario

Zowel de 'reuring' die een gemeentelijke organisatie inclusief inwonersloket met zich meebrengt, als de huuropbrengsten en horeca-inkomsten die worden gegenereerd, dragen bij aan de exploitatie van De Breehoek. De verbouwing, nodig om de gemeente te kunnen huisvesten, gaat uit van maximale benutting van bestaande faciliteiten, en minimaal bijbouwen. We creëren een kantooromgeving die aansluit op moderne werkconcepten, met flexibele werkplekken op basis van een clustering van taakvelden. Deze ruimten zouden eventueel ook aan marktpartijen kunnen worden verhuurd, mocht de gemeente ooit ontvallen als huurder.

De bibliotheek krijgt (naast een kleine eigen ruimte op de begane grond, direct naast de ingang) de ruimte om de heringerichte centrale hal te gebruiken voor boeken, een leeshoek en maatschappelijke/ culturele activiteiten. Naast de bibliotheek wordt ook ruimte geboden voor andere maatschappelijke activiteiten, o.a. De Inloop en SWO. Daarmee ontstaan ook op inhoud optimalisatiekansen.

Tot slot omvat het voorkeursscenario een aantal bouwkundige ingrepen waarmee het continueren van het bestaand gebruik gewaarborgd wordt (o.a. behoud capaciteit theaterzaal) en de randvoorwaarden worden gecreëerd om de omzet in met name de horeca te vergroten (o.a. extra uitgangen sportzaal tbv evenementen).

Uit de Optimalisatiestudie blijkt dat het niet doorvoeren van deze combinatie zorgt voor een toename van het exploitatietekort van de Breehoek tot ca. €360.000,-. Indien de gemeente niet langer gebruik maakt van De Breehoek voor raadsvergaderingen of recepties, en enkel nog huurt t.b.v. (incidentele) inwonersbijeenkomsten (bijvoorbeeld inspraakavonden), dan loopt het tekort op naar 4 ton.

Investering voorkeursscenario

De totale investeringskosten voor de verbouw en extra nieuwbouw (520 m²) in en bij De Breehoek bedragen ruim € 1,6 mln. De gemeente wil deze investering op zich nemen, en plaatst daar tegenover een bestemmingsreserve ter dekking. Door de bestaande financiële reserve te gebruiken drukken de kapitaallasten niet op de begroting van de gemeente, en landen de huuropbrengsten van de gemeente in De Breehoek zonder dat de exploitatie van De Breehoek met de kapitaallast over de investering wordt belast. Dit zorgt voor een gunstig (kostprijsdekkend) huurtarief, waardoor het mes aan meerdere kanten snijdt: zowel de gemeente (als huurder), als de overige gebruikers, als de Breehoek zelf profiteren van de synergie- en financieringsvoordelen die zo ontstaan.

Resultaat

Op pandniveau levert de aanpassing voor De Breehoek een exploitatieverbetering op van € 75.000,- op jaarbasis. In deze kadernota wordt, als gevolg van deze exploitatieverbetering, de jaarlijkse subsidie aan De Breehoek neerwaarts bijgesteld van € 140.000,- naar € 90.000,-. Voor de gemeentelijke huisvesting is de verhuizing € 8.000,- nadelig (als we de vermeden kosten voor verduurzaming van de bestaande panden buiten beschouwing laten – wat een en ander in een ander licht plaatst). Daar staat tegenover dat voor de gemeente vanuit huurderspositie een besparing van € 60.000,- op personeelslasten te rechtvaardigen is. Synergievoordelen in het welzijnsveld (als gevolg van effectievere samenwerking en door het gezamenlijk organiseren van activiteiten in plaats van ieder voor zich) bedragen nog eens € 40.000,-. Ook het betrekken van de gemeentewerf bij De Breehoek zal € 20.000,- besparing op operationele kosten opleveren.

Daarbij gaan wij er voorzichtigheidshalve van uit dat deze verbouwing niet voor 2023 kan worden gerealiseerd, een jaar later dan in het Raadsbesluit van december jl. was verondersteld. Omdat de besparingen dus ook later kunnen worden ingeboekt is dit afgedekt middels een incidenteel frictiebudget. Mocht versnelling in de realisatie mogelijk zijn, dan heeft dat een positief effect op onze begroting voor 2022.

Bibliotheek

De aangekondigde bezuinigingen op de bibliotheek zorgden voor veel onrust in de Scherpenzeelse samenleving. In deze Kadernota zijn we er (door een combinatie van maatregelen, en als gevolg van bovenstaand concept voor de combinatie Gemeentehuis – Breehoek) in geslaagd de bezuinigingsopgave terug te brengen van €100.000,- naar €27.000,-. Dit is een netto bezuinigingsopgave; de huisvestingslasten van de bibliotheek worden door de gemeente gedragen (subsidie in natura). Daarmee ontstaat ook voor de bibliotheek een beter toekomstperspectief.

Maatwerk en inzet op preventie in het Sociaal Domein

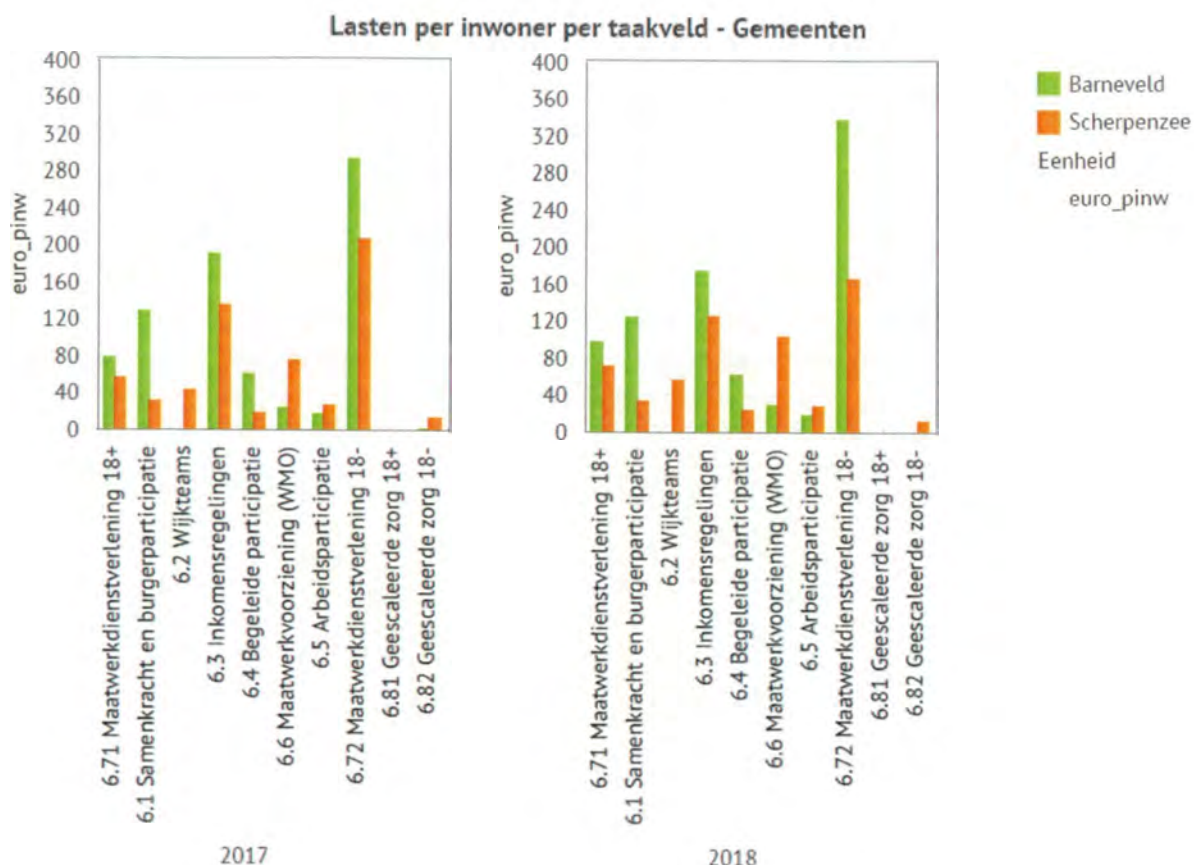
Ons **motto** binnen het sociaal domein is dat we kwaliteit willen leveren, en een breed zorgaanbod laagdrempelig en dichtbij de mensen willen houden. Dat doen we o.a. door:

- een integraal sociaal team in eigen dienst, waarbinnen ook twee ambulant hulpverleners zijn opgenomen, die de gezinnen en het dorp goed kennen en werken vanuit het principe 1 plan 1 regisseur;
- arbeidsbemiddeling voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in eigen dienst en met een korte lijn naar het sociale team;
- een centrum voor jeugd en gezin, dat een korte lijn heeft naar het sociale team;
- een sterk sociaal netwerk rondom de gezinnen, waarin snel gesignaleerd wordt en waarin naast cjg en sociaal team ook scholen, huisartsen, kerken en welzijn vertegenwoordigd zijn; ter extra ondersteuning hiervan hebben we de Sociale Wegwijzer;
- snel schakelen door het sociale team op meldingen van de politie, zonder tussenkomst van Veilig Thuis;
- subsidies voor welzijnsactiviteiten, ter voorkoming van duurdere inzet.

Door te investeren in de voorkant voorkomen we dure behandeltrajecten, maar vooral veel persoonlijk leed. Daar zijn we niet alleen trots op, het vertaalt zich terug in:

- prestaties, die ook door de samenleving gewaardeerd worden (I&O Klanttevredenheidsonderzoek zomer 2019);
- landelijk erkenning, bijvoorbeeld door het CBS. Kleinere gemeenten zijn vaak effectiever in sociaal domein;
- Scherpenzeel is zelfs uitgeroepen tot Blue Zone: onze jeugd doet het goed, en zit in de top 4 van Nederland; onze uitgaven voor jeugdhulp zijn verhoudingsgewijs laag. Natuurlijk is dat niet alleen onze verdienste, vooral die van de jeugd en hun ouders. Maar onze positie, vergeleken met soortgelijke gemeenten, ook in deze regio, laat wel zien dat onze inzet op preventie werkt;
- het werken met ambulante hulpverleners binnen het team, is een van de belangrijkste aanbevelingen bij de laatste landelijke evaluaties van sociale teams.

Kosten sociaal domein

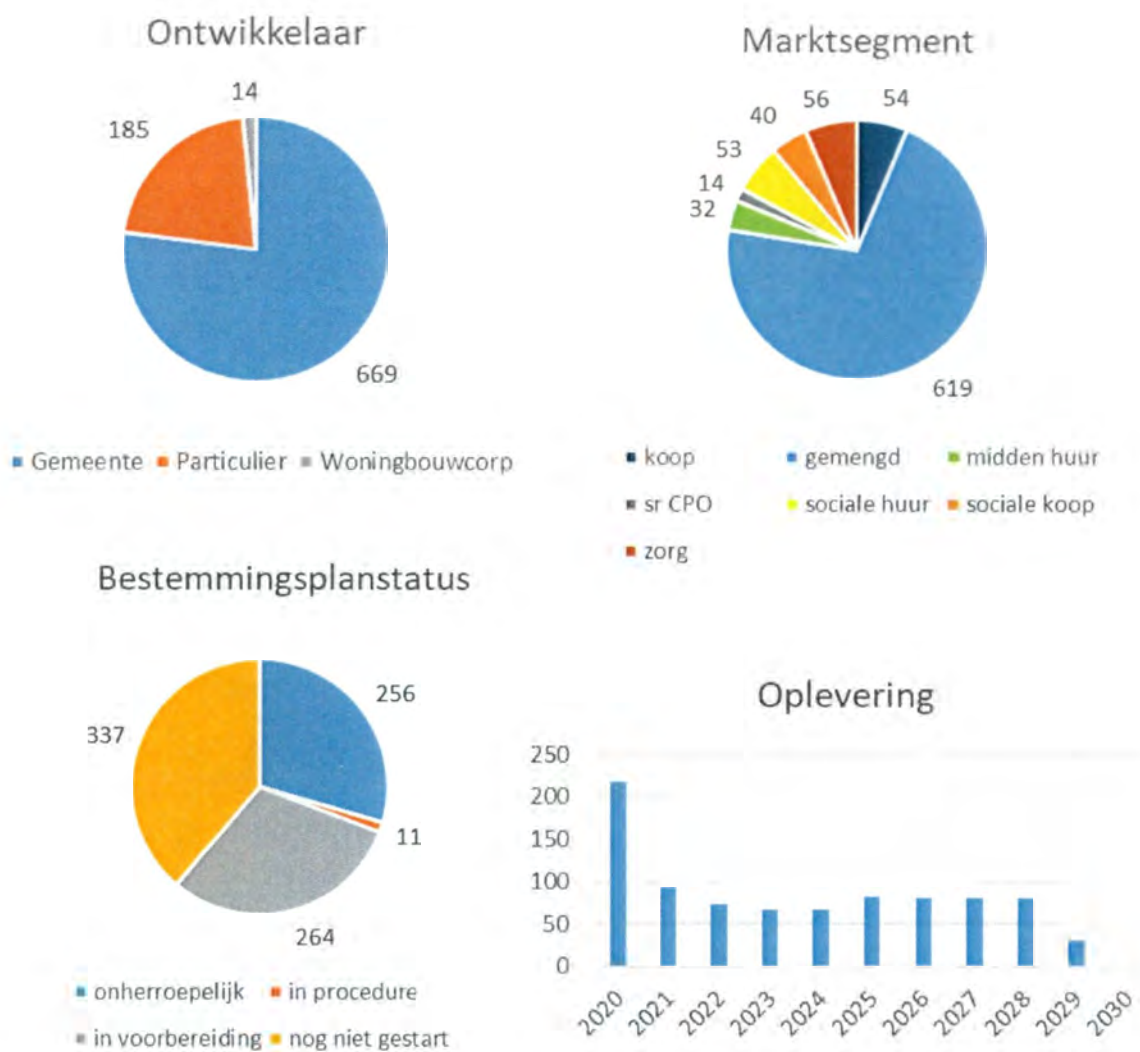
In vergelijking met bijvoorbeeld Barneveld zijn onze uitgaven, juist door de inzet op preventie, laag. De landelijke trend van oplopende kosten gaat niet aan Scherpenzeel voorbij. Dit beeld zien we ook landelijk bij kleine gemeenten. Door in te zetten op preventie doen we het nu (nog) goed. En gelukkig hebben we een solide reserve sociaal domein, wat ook noodzakelijk blijft, want in een kleine gemeente zijn de schommelingen verhoudingsgewijs groot.

Alhoewel wij begrijpen dat andere gemeenten in hun Kadernota wel uitgaan van positieve besluitvorming, hebben wij er voor gekozen deze substantiële post (€ 165.000) niet op te nemen in ons meerjarenperspectief voordat volledige zekerheid is over continuering van deze bijdrage.

Woningbouw

Onze woningbouwambities zijn primair ingegeven door:

- de autonome woningbehoefte; wij willen leeftijdsbestendig bouwen en wonen, en daarmee voldoen aan de behoefte van de verschillende groepen Scherpenzeelers die graag in ons prachtige dorp willen (blijven) wonen
- de druk op de regionale woningmarkt (Regionale Woonagenda; provinciaal programma versnelling)
- de constatering dat een substantiële bevolkingstoename kan helpen om de (ruim bemeten) Scherpenzeelse voorzieningen structureel betaalbaar te maken. Denk hierbij aan De Breehoek, maar ook voor de kritische massa van sportverenigingen en sociaal-culturele organisaties die hun ledental zien teruglopen.

Onze woningbouwplannen omvatten, naast ontwikkellocaties waarvoor de ruimtelijke procedure reeds in gang is gezet (ca. 190 woningen), concrete plannen voor 868 woningen. Categorie 'gemengd' betreft grootschalige ontwikkelingen met traditioneel ca 20% sociale woningbouw, ca 60% projectwoningen (m.n. middensegment) en 20 % particulier. Op basis van onze woonvisie verschuift dit naar een groter aandeel doelgroep woningen (met name starters en senioren).

Financiële effecten:

Onze woningbouwplannen leveren door middel van hun grondexploitaties een belangrijke voeding voor onze Algemene Reserve. Daarnaast zorgen nieuwe woningen via de OZB op termijn voor additionele structurele inkomsten, waardoor de financiële basis voor Scherpenzeel duurzaam wordt versterkt. De hoogte van deze additionele structurele inkomsten hangt evenwel samen met de mate van demping van de Algemene Uitkering (zie risicoparagraaf).

Ten aanzien van de (onzekerheid over de) impact van de economische recessie die we voorzien naar aanleiding van de Corona-crisis hanteren we de volgende redenering:

- De woningbehoefte in Scherpenzeel wordt primair ingegeven door demografische ontwikkelingen binnen de regio, en door overloop vanuit de Randstad.
- Gegeven de PAS-problematiek verwachten wij niet dat regiogemeenten de komende jaren in staat zullen zijn voldoende woningbouwprojecten te realiseren.
- We gaan er dan ook van uit dat de vraag naar woningen in kwantitatief opzicht niet wordt beïnvloed door de crisis.
- Wel kan de crisis impact hebben op de prijsontwikkeling. De diverse deelprojecten zijn voldoende afgebakend om in dat kader de financiële risico's te beheersen. De financiële exposure van de gemeente is voorsnog beperkt.

Maatschappelijke effecten

De evidente meerwaarde van onze woningbouwambities in het kader van de autonome en regionale woningbehoefte is afgezet tegen de impact op bevolkingsamenstelling, draagvlak voor voorzieningen (voldoende kritische massa voor winkels, verenigingen en organisaties en verhogen omzetspotentie De Breehoek), onderwijs en infrastructuur. Daarbij is in kaart gebracht op welke punten additionele investeringen nodig zijn om de bevolkingsgroei te accommoderen. Overall verwachten wij dat bevolkingsaanwas een zeer positief effect heeft op de Scherpenzeelse samenleving.

RANDVOORWAARDEN

Om bovenstaande ambities waar te maken is bestuurskracht nodig: visie, strategie en het waarborgen van bestuurlijke en ambtelijke realisatiekracht, ook op langere termijn.

Het rapport 'Zelfbewust Scherpenzeel' (2019) toonde aan dat gemeente Scherpenzeel over onvoldoende ambtelijke capaciteit beschikt. De organisatie was te klein en kwetsbaar om zorgvuldige uitvoering van alle wettelijke taken te kunnen garanderen. Ook de strategische slagkracht om toekomstige grote opgaven te realiseren moest worden versterkt. Om de belangen van Scherpenzeelse inwoners, bedrijven en organisaties goed te dienen en te behartigen moest het bestuur van Scherpenzeel zijn bestuurlijke daadkracht en positie, ook in regionaal verband, vergroten.

Aan de hand van de door Provincie Gelderland gestelde Bestuurlijke Randvoorwaarden voor een duurzaam zelfstandig Scherpenzeel hebben wij de afgelopen periode een verbeterslag gemaakt ten aanzien onze bestuurlijke rolneming, daadkracht en positie.

Bestuurskracht

In het gemeentebestuur van Scherpenzeel hebben het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid in het adresseren van de uitdagingen waar Scherpenzeel voor staat. Het college bestuurt binnen de kaders die door de gemeenteraad worden gesteld. Als dagelijks bestuur heeft het daarmee een belangrijke taak in het ontwikkelen van visie en strategie om de gestelde doelen, in samenspel met de samenleving, te realiseren. We hanteren de Roadmap om vanuit onze visie waar Scherpenzeel naar toe wil, strategische keuzes te maken in de prioritering van onze bestuurlijke en operationele inzet.

Verbinding in het politiek-bestuurlijk samenspel

De discussie over onze bestuurlijke inbedding heeft de verhoudingen binnen ons gemeentebestuur geen goed gedaan. Ondanks dat we allen het beste willen voor Scherpenzeel, is er een scherp verschil van mening/ inschatting of Scherpenzeel als zelfstandige gemeente verder kan. ontketende de principiële kloof tussen voor- en tegenstanders van onze zelfstandige koers een onwenselijke dynamiek. Rust in die discussie zal ruimte geven voor het normaliseren van de verhoudingen, herstel van vertrouwen en het werken aan rolzuiverheid.

Het college ontwikkelt zich als team en neemt het voortouw in de inhoudelijke discussie met de raad over prioritering van beleidsinzet (heidag over Roadmap), en een gezamenlijk groeitraject op weg naar een effectiever politiek-bestuurlijk samenspel.

Duurzaam versterken ambtelijke organisatie

We investeren structureel € 1,2 mln. in ambtelijke capaciteit en brengen daarmee de basis op orde. We zoeken, in samenspel met medeoverheden, naar manieren om de kwetsbaarheid van een kleine organisatie te ondervangen. Voor het realiseren van de inhoudelijke ambities uit onze Toekomstvisie 2030 richten we een flexibele schil (ca € 0,4 mln.) in om dossiers op projectbasis van de benodigde expertise en uitvoering te voorzien. Ook trekken we additioneel budget uit om geconstateerde achterstanden, in bijvoorbeeld ICT-systemen, op te lossen.

Sinds eind 2018 investeert Scherpenzeel in (ruimte voor) strategische denkkraft, o.a. extra beleidsformatie op het sociaal domein en duurzaamheid, communicatie en strategische advisering. Ook is een organisatie-breed ontwikkeltraject rond bestuurlijke sensitiviteit en integraal werken in gang gezet onder het motto "Met elkaar, voor elkaar".

Deze investeringen beginnen inmiddels hun vruchten af te werpen. Ook met de verdere benodigde versterking van de organisatie is inmiddels gestart; de eerste vacatures zijn reeds ingevuld. In het lopend boekjaar zijn daarvoor incidentele middelen vrijgemaakt; vanaf 2022 wordt deze extra formatie structureel gedekt.

Organisatieontwikkeling 2.0 2.0

Om de organisatie niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief te versterken is het traject Organisatieontwikkeling 2.0 2.0 ingezet. De hernieuwde missie en visie voor de organisatie is gebaseerd op de volgende leidende principes:

- In verbinding met de Scherpenzeilers/inwoners
- Dienstverlenend, krachtig en betrokken
- Dienend leiderschap
- Beschikbare capaciteit en hoeveelheid werk in balans
- Goed werkgeverschap

De komende jaren wordt ingezet op Basis op Orde, transitie naar een netwerorganisatie, effectief samenwerken, verbetering van processen en optimalisatie van onze dienstverlening.

Daarbij investeren we volop in het 'binden en boeien' van onze medewerkers, o.a. door opleiding en training, en door het opzetten van een eigen Jonge Ambtenaren Netwerk.

Samenwerken met medeoverheden in de regio: afwegingen tussen zelf doen of uitbesteden

In zijn algemeenheid zijn er verschillende overwegingen bij het zelf doen of uitbesteden. Door zaken zelf te doen houden we de taken nabij en is er in de regel meer "grip". Bij de keuze voor uitbesteden spelen veelal het verminderen van de kwetsbaarheid en het vergroten van de kwaliteit een prominente rol. Bij uitbesteden kan de grip worden versterkt door een stevige regie op de uitbestede taken te voeren.

Bij de keuze voor zelf doen of uitbesteden dienen ook kostenoverwegingen betrokken te worden. Daarbij spelen met name de additionele kosten een rol. Op de loonkosten wordt veelal een opslag voor overhead gedaan. Deze overhead moet dan in de eigen organisatie verminderd (kunnen) worden. Verder zijn de loonschalen in grotere gemeenten doorgaans hoger dan in kleinere gemeenten.

Standaardisatie/efficiencyvoordelen kunnen daarentegen makkelijker in grotere organisaties worden bereikt.

Om hierin een zorgvuldige afweging te kunnen maken hebben de afgelopen periode verkennende bestuurlijke gesprekken plaatsgevonden in de regio. Daarbij blijkt dat uitbesteden van taken vanuit Scherpenzeel aan Barneveld, Veenendaal en Ede tot de mogelijkheden behoort en kansen kan bieden ter vermindering van kwetsbaarheden in Scherpenzeel. Daarbij spelen verschillende aspecten een rol:

- **Preferente partner**

Veenendaal en Ede geven aan dat wanneer Scherpenzeel taken wil uitbesteden aan hen, dat dit zeker mogelijk is. Zij verwachten daarbij echter wel dat Scherpenzeel daarin dan een keuze maakt en niet gaat shoppen tussen verschillende gemeenten als men taken wil uitbesteden.

- **Robuuste organisatie**

Bij uitbesteden van taken is van belang om in Scherpenzeel zelf ook voldoende massa te houden en een robuuste organisatie overeind te houden. Ook is extra aandacht nodig voor de regiefunctie, waarbij de wijze van sturing aandacht krijgt. In de visie van de organisatie is uitgewerkt dat we het belangrijk vinden in Scherpenzeel om dienstverlening dichtbij te hebben en extra in te zetten op versterking van het strategisch vermogen.

- **Financiële effecten**

In de analyse van het benodigde personeel om de basis op orde te brengen zoals deze financieel verwerkt is in deze kadernota, is geen rekening gehouden met een eventuele opslag voor overheadkosten. Deze kadernota gaat uit van een organisatie die de taken grotendeels zelf uitvoert.

Visie op de regionale samenwerking: focus aanbrengen

Naast bilaterale samenwerkingsverbanden gericht op de eigen taken hebben wij ons ook gebogen over de uitdagingen waar we met onze buurgemeenten in regionaal verband voor staan. Effectief opereren in regionale samenwerkingsverbanden staat of valt met de capaciteit voor voorbereiding van, en participatie in, de verschillende overleggen. Onze regionale performance vraagt echter niet enkel een kwantitatieve impuls (zoals voorzien binnen de structurele versterking van de organisatie), ook kwalitatief kan en moet Scherpenzeel beter opereren in regionaal verband.

Recent is de coördinatie van de diverse regio-dossiers belegd bij de strategisch adviseurs. Daarmee beogen we een meer inhoudelijke (in plaats van sec procedurele) ambtelijke ondersteuning van de bestuurlijke inbreng te komen. Ook hebben we ons, aan de hand van de ambities uit de Toekomstvisie 2030, gebogen over onze prioritaire inzet in de regionale samenwerking. Zo brengen we meer focus aan en weten de buurgemeenten beter wat ze van ons kunnen verwachten. Omdat we niet alleen willen halen, maar ook brengen hebben we onze ambtelijk inzet in de regio geïntensiveerd. Zo leveren wij inmiddels ondersteuning op het gebied van governance, zijn wij adoptie gemeente en ambtelijk trekker van het thema 'bestaande woningvoorraad: wonen welzijn en zorg/kwetsbare en bijzondere doelgroepen' en vertegenwoordigen we de Regio Foodvalley in het RES-traject Warmte.

Financiële uitwerking van de maatregelen

Als betrokken bestuur dat middenin de samenleving staat willen we, in verbinding met het eigen dorp, de regie houden over onze voorzieningen en de dienstverlening in Scherpenzeel. Dat vergt keuzes, ook in financiële zin. Deze Kadernota en het financieel meerjarenperspectief zijn hiervan de financiële uitwerking.

We zijn er in geslaagd om binnen de door de raad gestelde randvoorwaarde van een lastenverhoging (van maximaal € 90,- per gemiddeld huishouden per jaar), ruimte te creëren voor het adresseren van de gestelde bestuurlijke randvoorwaarden, waaronder de versterking van de ambtelijke organisatie, zonder aan ambities in te boeten. Tevens zijn wij er in geslaagd om de voorgestelde taakstellende bezuiniging op de bibliotheek te reduceren. Daarbij geldt vanzelfsprekend dat een lastenverzwaring altijd een sluitpost is en geen doelstelling.

SPIEGEL: HET ALTERNATIEF HERINDELING

In bijlage 1 is een objectieve, feitelijke vergelijking opgenomen van de wijze waarop wij onze ambities voor Scherpenzeel in beide scenario's kunnen realiseren.

Bij het opstellen van deze vergelijking hebben wij gebruik gemaakt van de grote hoeveelheid informatie die is verzameld in het kader van het Stuurgroep proces najaar 2019, waaronder de verschillende (vertrouwelijke) deelrapporten van de werkgroepen, en het Eindrapport van de Stuurgroep, dat raadsbreed is onderschreven. Ook de (raadsbreed gedragen) Argumentenkaart, waarmee we de samenleving hebben geïnformeerd, en het participatieverslag dd. 2 december 2019, zijn in onze actuele spiegel verwerkt. Deze stukken, voor zover openbaar, zijn terug te vinden op www.scherpenzeel.nl/toekomstvisie

De informatie die vorig najaar aan de basis lag van het raadsbesluit van december 2019 hebben wij geactualiseerd aan de hand van nieuwe informatie, o.a. decembercirculaire, geactualiseerde cijfers CBS / COELO, benchmarkanalyses sociaal domein (Significant i.o.v. MinVWS, 2019), onderzoek naar Succesfactoren Sociale Teams (Radar Advies, 2020) en de Optimalisatiestudie Breehoek-Gemeentehuis (Draaijer & Partners, 2020).

Om recht te doen aan Barneveld hebben wij hen gevraagd hierop hun zienswijze te geven; hun reactie is integraal bijgevoegd in bijlage 2.

In bijlage 3 hebben wij een verdiepende analyse op de financiële vergelijking tussen Scherpenzeel en Barneveld opgenomen. Voor een volledige vergelijking van beide scenario's zouden we idealiter een volledig beeld willen hebben van:

- De gedeelde ambities van de fusiegemeente (voorzieningenniveau, dienstverlening)
- De uiteindelijke organisatie, en wat dat kost (vereist een analyse op taakveldniveau)

In dit stadium kan daar alleen op hoofdlijnen iets over worden gezegd. Om discussies en de schijn van vooringenomenheid te vermijden zijn wij er in dit overzicht van uitgegaan dat een fusieorganisatie geen extra formatie vereist, en dat het Scherpenzeelse voorzieningenniveau na herindeling niet zal worden afgebouwd. Daarmee hebben we bewust voor een optimistisch beeld van de implicaties van herindeling gekozen.

De vraag is of we daarmee nu voldoende informatie hebben, om daadwerkelijk conclusies te kunnen trekken. Ondanks dat ons beeld niet 100% is uitgewerkt op 6 cijfers achter de komma, zijn wij van mening dat nadere informatie niet tot een nog positiever beeld van herindeling zal leiden. Daarmee heeft de spiegel voldoende diepgang om op basis hiervan conclusies te kunnen trekken.

Conclusie

De weging van beide scenario's hebben wij gedaan aan de hand van het criterium toekomstbestendigheid, van onze beelden en verwachtingen, van eerder gemaakte politieke keuzes en van het draagvlak in de samenleving.

Feiten en risico's: hoe toekomstbestendig is deze keuze?

- Een grotere gemeente is eerder toegerust op de toenemende (complexiteit van) taken die op gemeenten afkomen. Maar ook daar zal de behoefte aan samenwerking tussen overheden toenemen.
- Wij zien de noodzaak tot slim samenwerken, maar dat betekent niet automatisch dat herindeling het enige alternatief is. Om de kwetsbaarheid van een kleine gemeente op te verminderen zien wij volop mogelijkheden om samen te werken met andere gemeenten.
- De discussie over de toekomstbestendigheid van kleine gemeenten zal de kop op blijven steken. Dat is geen reden om nu onder het motto 'dan zijn we (voorlopig) van de discussie af' maar voor herindeling te kiezen. Wij gaan de discussie over toekomstbestendigheid niet uit de weg. Wrijving geeft glans. Juist door kritisch naar onszelf te blijven kijken blijven we alert op toekomstige risico's.

Referentiekader, beelden en verwachtingen

- Je kunt zelfstandigheid maar een maal opgeven. Dit is voor ons niet het moment om dat te doen: we tonen immers aan dat een zelfstandig Scherpenzeel toekomstbestendig, haalbaar en betaalbaar is en op essentiële punten meerwaarde heeft boven herindeling. Zelfstandigheid biedt de beste oplossing voor De Breehoek, houdt inzet op preventie en laagdrempelige zorg dichtbij de inwoners overeind en geeft ons blijvend de regie over dienstverlening en voorzieningenniveau in ons eigen dorp.
- We zien dat er ruimte is voor verbetering in Scherpenzeel. Daar willen we vanuit onze eigen kracht aan werken.
- Groter is niet per se beter. Natuurlijk zijn er voorbeelden van geslaagde herindelingen, maar we zien ook negatieve ervaringen.
- Schaalvergroting geldt als een van de oorzaken van een toenemende kloof tussen burger en politiek. We koesteren onze kleine schaal en de hechte band met de lokale gemeenschap.

Democratische besluitvorming

Op 9 december 2019 heeft de gemeenteraad van Scherpenzeel gekozen om een zelfstandige gemeente te blijven, met daarbij een aantal uitgangspunten waaraan voldaan moet worden om die keuze ook toekomstbestendig te maken. Nu blijkt dat deze uitgangspunten haalbaar zijn (zie deel B van deze Kadernota) en er geen nieuwe feiten zijn, die nieuw licht werpen op de overwegingen die ten grondslag lagen aan de beslissing van de raad, zien wij geen reden om het democratische besluit van onze raad ter discussie te stellen.

Draagvlak in de samenleving

Draagvlak van onderop moet leidend zijn; gedwongen herindeling is niet wenselijk (zoals ook is opgenomen in het Herziene beleidskader Wet ARHI).

Alhoewel draagvlak altijd een momentopname is, nemen wij de mening van onze inwoners zeer serieus. Als gevolg van de corona-beperkingen moesten we een nieuwe inwonerdialoog, op basis waarvan wij de keuzes in onze kadernota wilden maken, afgelasten. Wij hopen bij de uitwerking van deze kadernota richting de begroting wel intensief met onze inwoners te kunnen spreken.

Voor dit moment moeten wij ons oordeel over het draagvlak dus baseren op informatie van voor de corona-beperkingen. In november 2019 gaf een grote meerderheid van de inwoners van Scherpenzeel (75% van de respondenten) aan

een zelfstandige toekomst te prefereren boven herindeling met Barneveld, ook als dit substantiële lastenverhoging (80-160 euro per huishouden, al dan niet in combinatie met bezuinigingen) betekent. De inhoudelijke argumenten die de inwoners van Scherpenzeel met ons hebben gedeeld vindt u terug in het Participatieverslag op www.scherpenzeel.nl/toekomstvisie

Het voorliggende meerjarenperspectief blijft qua lastenverhoging ver binnen de geschetste bandbreedte. Tegelijkertijd betekent met de combinatie Breehoek-Gemeentehuis een kwaliteitsslag in het door onze inwoners (blijkens het participatieverslag) zo gewaardeerde Scherpenzeelse voorzieningenaanbod. Onze bijdrage aan overige voorzieningen (zoals het zwembad) blijft onverminderd. Mede als gevolg van geluiden uit de samenleving hebben we er op gestuurd om de bezuinigingen op de bibliotheek tot een behapbaarder niveau terug te brengen. Daarmee doet deze Kadernota recht aan de wensen die afgelopen najaar door de Scherpenzeelers zijn geuit.

Eindconclusie

Dit alles in ogenschouw nemend brengt dit ons tot de conclusie dat zelfstandigheid de beste, meest logische en efficiëntste manier is om regie te houden over ons voorzieningenniveau, en de uitdagingen waar Scherpenzeel voor staat in verbinding met onze samenleving te kunnen adresseren.

B. MEERJARENPECTIEF

OVERZICHT MEERJARENPECTIEF

	2021	2022	2023	2024
A. Saldo Programmabegroting 2020-2023	123.157 V	8.294 V	161.056 V	293.444 V
B. Begrotingswijzigingen	0 N	0 N	0 N	0 N
Structureel effect 2e Financiële rapportage 2019	0 N	0 N	0 N	0 N
Overige begrotingswijzigingen 2019/2020	0 N	0 N	0 N	0 N
C. Algemene uitkering	377.160 V	321.470 V	224.267 V	244.270 V
Effect september/decembercirculaire 2019	377.160 V	321.470 V	224.267 V	244.270 V
D. Loon- en prijsontwikkeling 2021	10.984 V	132.146 V	260.578 V	396.716 V
Mutatie loonkosten	216.563 N	216.563 N	216.563 N	216.563 N
Mutatie materiële kosten	20.000 N	20.000 N	20.000 N	20.000 N
Opbrengst gemeentelijke belastingen en leges	92.400 V	92.400 V	92.400 V	92.400 V
Stijging OZB opbrengst a.g.v. Areaaluitbreiding	43.294 V	43.294 V	43.294 V	43.294 V
Stijging OZB opbrengst (6%) a.g.v. Raadsbesluit 9-12-19	111.853 V	233.016 V	361.448 V	497.586 V
E. Bezuinigingsrapportages	85.000 V	110.000 V	110.000 V	110.000 V
Mutatie op begroot bedrag bezuinigingen	85.000 V	110.000 V	110.000 V	110.000 V
F. Nieuwe beleidsvoornemens	888.275 N	1.230.608 N	1.529.358 N	1.609.358 N
Categorie noodzakelijk	704.775 N	1.234.275 N	1.533.025 N	1.433.025 N
Categorie gewenst	183.500 N	3.667 V	3.667 V	176.333 N
G. Besparingen	57.900 V	193.675 V	459.100 V	476.950 V
Besparingen t.o.v. Programmabegroting 2020-2023	57.900 V	193.675 V	459.100 V	476.950 V
H. Vervangingsinvesteringen	0 N	0 N	0 N	0 N
Kapitaallasten vervangingsinvest. 2021-2024	0 N	0 N	0 N	0 N
Kapitaallasten vervangingsinvest. 2020-2023	0 N	0 N	0 N	0 N
Geraamd begrotingssaldo: A t/m H	234.074 N	465.023 N	314.357 N	87.978 N

DEKKINGSVOORSTEL

Als hierboven aangegeven komt iedere jaarschijf op een tekort uit. Echter door de incidentele aard van verschillende kosten en de omstandigheid dat Scherpenzeel een stevige reservepositie heeft opgebouwd wordt het volgende voorgesteld:

Het college stelt voor de kosten van het frictiebudget achterstanden (toelichting in programma 0), door het incidentele aard (in navolging van her raadsbesluit van 9 december 2019), te dekken uit de algemene reserve in de jaren 2021, 2022 en 2023. Daarnaast wordt er voorgesteld incidenteel in 2022 € 130.000 te dekken uit de Algemene Reserve. Voor het realiseren van de besparing in de Breehoek is een verbouwing nodig. Gezien de doorlooptijd van deze verbouwing kan de besparing pas in 2023 ingaan. In hoofdstuk A en in Programma 5 wordt hier verder op in gegaan. Wanneer het project eerder (in 2022) wordt afgerond zal dit tot een eerdere besparing leiden, waar dan een lagere onttrekking tegenover staat.

Met betrekking tot de investeringen in de wegen wordt voorgesteld € 165.000,00 te dekken uit de reserve wegen. De afgelopen jaren zijn stappen gezet in het wegwerken van de onderhoudsachterstand van onze asfaltwegen. Op dit moment schatten wij de onderhoudsachterstand nog op ca € 330.000. Wij verwachten ongeveer de helft te kunnen dekken uit het reguliere onderhoudsbudget. De andere helft hebben wij opgenomen in deze kadernota. Het onderhoud van deze wegen is noodzakelijk om de verkeersveiligheid te waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen.

In het akkoord dat de coalitie in december 2019 heeft gesloten, worden verschillende ambities uitgesproken op het gebied van duurzaamheid. De uitwerking van deze ambities wordt in deze kadernota gepresenteerd. Voorgesteld wordt de kosten die hiermee samenhangen te dekken uit de reserve duurzaamheid. Bij de jaarrekening 2019 is voorgesteld om geoormerkte middelen uit de algemene uitkering toe te voegen aan de reserve duurzaamheid.

Tot slot moeten er in 2021 twee incidentele investeringen gedaan worden in de automatisering en beveiligingsbeleid. Omdat deze een incidenteel karakter hebben wordt voorgesteld deze kosten te dekken uit de reserve automatisering.

	2021	2022	2023	2024
Geraamd begrotingssaldo	234.074 N	465.023 N	314.357 N	87.978 N
Algemene reserve	250.000 V	380.000 V	250.000 V	0 N
Reserve wegen	165.000 V	0 N	0 N	0 N
Reserve Duurzaamheid	150.000 V	90.000 V	90.000 V	90.000 V
Reserve Automatisering	20.000 V	0 N	0 N	0 N
Saldo na dekking uit reserves	350.926 V	4.977 V	25.643 V	2.022 V

TOELICHTING MEERJARENPECTIEF

A. Saldo Programmabegroting 2020-2023¹

Het betreft hier de begrotingssaldi van de begroting voor het lopende jaar 2020. Deze saldi vormen het vertrekpunt voor het nieuwe meerjarenperspectief voor de jaren 2021 tot en met 2024.

B. Begrotingswijzigingen

In de 2^e Financiële rapportage 2019 is een aantal bijstellingen van budgetten opgenomen. Deze hebben echter geen structureel karakter. Hetzelfde geldt voor overige wijzigingen. Derhalve zijn er voor dit onderdeel geen mutaties.

C. Algemene uitkering

Een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente is de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds en bepaalt voor een belangrijk deel het meerjarenperspectief. Deze kadernota is gebaseerd op de september en december-circulaire 2019. De meicirculaire 2020 komt te laat om bij de Kadernota 2021-2024 te betrekken. Mutaties zullen u voor de raadsbehandeling van de kadernota via een separate memo worden aangeboden.

In onderstaande tabel en grafiek wordt de ontwikkeling van de Algemene Uitkering uit de Kadernota 2021-2024 vergeleken met de Programmabegroting 2020-2023 op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn.

Algemene Uitkering	2021	2022	2023	2024
Kadernota 2021-2024	12.210.683	12.129.179	12.249.804	12.383.874
Begroting 2020-2023	11.833.523	11.807.709	12.025.537	12.139.604
Verschil	377.160	321.470	224.267	244.270
<u>Verschillen te verklaren uit:</u>				
Mutaties in de basis en uf*	422.199	418.264	341.555	342.976
WOZ-waarden	-13.323	-13.323	-13.323	-13.323
Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	-14.559	-14.559	-14.559	-14.559
Hoeveelheidsverschillen	-17.158	-68.912	-89.407	-70.825
Feitelijke toe-/afname AU	377.160	321.470	224.267	244.270

* uf = uitkeringsfactor

D. Loon- en prijsontwikkeling

Personeelslasten

In september 2019 is een akkoord gesloten tussen werkgevers en werknemers over de CAR-UWO 2019-2020. In dit akkoord zijn de verschillende loonsverhoging (met terugwerkende kracht) overeengekomen. Per 1 januari 2020 is de nieuwe CAO gemeenten van kracht geworden. De CAO gemeenten vervangt de CAR/UWO. Dit is gevolg van de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren die per 1 januari 2020 van kracht is geworden. Deze CAO loopt tot 31 december 2020.

Per 1 januari 2021 is een verdere stijging van de salarissen te verwachten. De genoemde salarisverhogingen in 2019 en 2020 geven een indicatie van de te verwachten verhogingen in 2021. Wij gaan wij op dit moment uit van een stijging van 3,25%.

¹ De letters verwijzen naar de onderdelen van het meerjarenperspectief.

Prijsstijgingen

Zoals gebruikelijk volgt het college de CPB-ramingen bij het opstellen van de kadernota. Voor 2021 staat deze op 1,7% geraamd als weergegeven in de septembercirculaire. Voor het ophogen van de overige individuele budgetten stellen wij voor, evenals voorgaande jaren, de budgetten voor 2021 niet standaard te indexeren.

Voorgesteld wordt om hiervoor een stelpost prijsstijging van € 20.000 op te nemen. Hiermee kunnen budgetten, waarbij het absoluut noodzakelijk is, worden geïndexeerd. Hierin zal maatwerk worden geleverd. Bij de begroting zal deze stelpost zijn ingevuld. Door deze stelpost nu op te nemen, is er financiële ruimte in het meerjarenperspectief om onontkoombare kostenstijgingen in de begroting te verwerken.

Opbrengst gemeentelijke belastingen en leges

Conform het prijsstijgingspercentage van 1,7% worden ook de gemeentelijke belastingen (exclusief OZB) en leges verhoogd. Voor de afvalstoffenheffing geldt een kostendekkend tarief op basis van de uitgangspunten van diftar. De hoogte daarvan wordt bij de begroting bepaald.

Op basis van het raadsbesluit van 9 december 2019 is gekozen voor een verhoging van de OZB van 6% per jaarschijf (cumulatief).

Rekenrente

Vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zijn de regels met betrekking tot de rekenrente toegepast. De rekenrente mag maximaal het percentage zijn dat op vreemd vermogen wordt betaald in verhouding tot het totaal van vaste activa. Voor de gemeente Scherpenzeel betekent dit een rentepercentage van 0,0%.

E. Bezuinigingen

Uit een scherpe analyse van jaarrekeningen in oude jaren is gebleken dat er op verschillende budgetten ruimte is. In deze kadernota is er voor gekozen dit te corrigeren. Dit levert in totaal een bedrag op van € 110.000 per jaar. Dit bedrag wordt in de begroting 2021-2024 op productniveau uitgewerkt.

Afdeling	2021	2022	2023	2024
Ruimte & Groen	65.000 V	65.000 V	65.000 V	65.000 V
Bedrijfsvoering	20.000 V	20.000 V	20.000 V	20.000 V
Taakstellende bezuiniging (nader in te vullen)	0 N	25.000 V	25.000 V	25.000 V
Totaal	85.000 V	110.000 V	110.000 V	110.000 V

F. Nieuwe beleidsvoornemens

Nieuwe beleidsvoornemens worden bij ieder programma toegelicht. Hierbij is een onderscheid gemaakt naar categorieën.

- 'Noodzakelijk', dit heeft betrekking op een wettelijke verplichting, een vaststaande verplichting of een onontkoombare budgetstijging.
- 'Gewenst' betreft hoofdzakelijk onderwerpen ter uitvoering van het bestuursakkoord en/of ter verbetering van de uitvoering van het beleid en de dienstverlening aan de inwoner.
- Bij de totstandkoming van de kadernota heeft het college een aantal keuzes moeten maken wat wel en wat niet gehonoreerd kan worden. Hieronder staat een overzicht van de niet gehonoreerde aanmeldingen voor deze Kadernota. De kostenstijgingen worden binnen de bestaande begroting opgevangen.

Pr.	Omschrijving	Krediet	Bedrag			
			2021	2022	2023	2024
0	Onderzoek energielabel C		7.500 N			
2	Aanleg extra parkeerruimte in woonwijken	50.000 N		2.500 N	2.500 N	2.500 N
2	Kostenstijging aannemers en materialen wegen		20.000 N	20.000 N	20.000 N	20.000 N
2	Inhuur expertise openbare verlichting		10.000 N	10.000 N	10.000 N	10.000 N
2	Kostenstijging aannemers en materialen openbare verlichting		10.000 N	10.000 N	10.000 N	10.000 N
2	Kostenstijging onkruidbestrijding op wegen, vegen en kolken zuigen		10.000 N	10.000 N	10.000 N	10.000 N
2	Aanpassing beleid kabels leidingen warmtenet		10.000 N			
2	Vervangen feestverlichting				10.000 N	
4	Hogere uitgaven voor leerlingenvervoer		10.000 N	PM	PM	PM
5	Dagelijks onderhoud velden Holstick		3.000 N	3.000 N	3.000 N	3.000 N

G. Besparingen

In deze kadernota zijn vier besparingen verwerkt. Ten eerste is dit een administratieve correctie op een dubbeltelling in de personeelslasten. Twee functies die in de begroting 2020-2023 al opgenomen zijn met een structurele dekking waren ten onrechte nog meegenomen in de uitbreiding van 1,2 miljoen in 2022 (en verder).

Ten tweede is er gekozen de centrumvisie verder te harmoniseren met het rioolonderhoud. Dit betekent dat een gedeelte van de werkzaamheden op een later tijdstip worden uitgevoerd om zodoende synergie voordelen te behalen en de overlast voor de inwoners zoveel mogelijk te beperken. Noodzakelijke werkzaamheden als het aanleggen van (nieuwe) parkeerplaatsen worden wel uitgevoerd. Gevolg van deze combinatie en daardoor verschuiving is dat de begrote kapitaallasten de komende jaren afnemen.

Tot slot de besparingen ten aanzien van de bibliotheek en Breehoek. Deze zijn in deze kadernota verwerkt. Hier is in het hoofdstuk "toekomstvisie" al aandacht aan besteed en wordt in programma 5 verder invulling aan gegeven.

Pr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024
0/5	Optimalisatiestudie Breehoek		0 N	162.000 V	162.000 V
5	Bezuiniging Bibliotheek		0 N	80.000 V	80.000 V
3	Harmonisatie Centrumvisie/Waterplan	57.900 V	120.675 V	144.100 V	161.950 V
0/6	Dubbeltelling Coördinator Sociaal Domein (0,5 fte) & Bestuursondersteuning (0,5 fte)		73.000 V	73.000 V	73.000 V
	Totaal	57.900 V	193.675 V	459.100 V	476.950 V

H. Vervangingsinvesteringen

Voor de vervangingsinvesteringen verwijzen wij naar Overzicht D.3.B. Hieruit vloeien geen aanvullende financiële consequenties voort ten opzichte van de huidige begroting.

C. ONTWIKKELINGEN PER PROGRAMMA

PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Portefeuillehouder(s):

H.H. de Vries / I. van Ekeren / G. van Deelen

Programmacoördinator:

W.M. van de Werken

Samenvatting missie:

Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een toegankelijke houding is hierbij ons uitgangspunt: *'Dienstverlenend, Krachtig en Betrokken'*. Onze inwoners en bedrijven worden tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen, op een moment dat er nog sprake kan zijn van een wezenlijke inbreng. Wij communiceren op een directe en actieve wijze. Het bestuur is krachtig en zichtbaar aanwezig in de gemeente en de regio. Wij willen een dienstverlenende gemeente zijn. Dit komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het uit de weg ruimen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snellere doorlooptijden. Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument.

0.2 Programmaonderdelen

- A. Bestuur
- B. Beheer overige gebouwen en gronden
- C. Ondersteuning organisatie
- D. Belastingen
- E. Algemene uitkeringen en overige uitkeringen Gemeentefonds
- F. Mutaties reserves

0.2.A Bestuur

Wettelijke ontwikkelingen

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) – als opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob) – is nog in behandeling. Er wordt nog gewacht op uitvoeringsvoorstellen van meerdere partijen. Het verplichte register dat in eerste instantie gemaakt zou moeten worden met daarin inkomende en uitgaande documenten, is komen te vervallen. Daarvoor in de plaats is een meerjarenplan gekomen om documenten digitaal beter te ontsluiten. Daarbij wordt weer aangesloten bij al bekende beveiligingsrichtlijnen. Een beoogde inwerkingtredingsdatum is er nog niet. Deze hangt ook samen met de te wijzigen Archiefwet waarvan beoogde inwerkingtredingsdatum op 1 januari 2021 is gesteld.

Wet digitale overheid

Het is belangrijk dat iedereen toegang heeft tot overheidsinformatie. Daarom verplicht het Besluit digitale toegankelijkheid overheid overheidsinstanties om inzicht te geven in hun inspanningen om websites en apps toegankelijk te maken voor iedereen. Het besluit verplicht hun ook om hierover een verklaring af te leggen op hun website(s). De verklaring is niet alleen bedoeld om verantwoording af te leggen aan de politiek, maar ook aan de bezoekers van de website.

0.2.B Beheer overige gebouwen en gronden

Binnen dit taakveld zijn er geen ontwikkelingen te benoemen.

0.2.C Ondersteuning organisatie

Wettelijke ontwikkelingen

Gemeentelijke gebouwen groter dan 100m² moeten per 1 januari 2023 minimaal energielabel C hebben. Als gevolg van de aannahme dat de Gemeente zal verhuizen naar de Breehoek zijn er in deze kadernota geen budgetten geraamd voor aanpassing van de Buitenplaats en Villa.

Nieuwe beleidsvoornemens

Basis op orde en lange termijn ambities

De ambities uit de Toekomstvisie kunnen niet worden gerealiseerd zonder investeringen (scenario niets doen). De organisatie moet op orde worden gebracht. De kosten hiervoor zijn begroot op 1,2 mln structureel (bovenop de bestaande budgetten). Daarmee is Scherpenzeel toekomstbestendig ingericht op de wettelijke taken, maar is de organisatie niet toegerust om de ambities van Scherpenzeel waar te maken. Een ambitieuze organisatie, ingericht op alle in de Toekomstvisie vervatte ambities ten aanzien van (dienstverlening in) het ruimtelijk en sociaal domein, is begroot op 1,6 mln euro in 2024.

Flexibele schil

We richten een flexibele schil in ten behoeve van projecten. Financiering van deze schil gaat ten laste van de projectbudgetten en drukt daarmee niet structureel op de begroting. Een deel van de formatie dient in ieder geval vast te worden ingevuld, en een deel van de formatie is afhankelijk van grote projecten in het kader van onze ambities uit de Toekomstvisie. De werkwijze daarbij is dat we de personeelskosten van het projectteam bij grote projecten rechtstreeks uit het budget van die projecten betalen. Tegenover die projectkosten staan dan ook incidentele inkomsten zoals leges, grondexploitaties of bestemmingsreserves. Als er op enig moment geen grote projecten meer zijn (bijvoorbeeld als alle ambities uit de Toekomstvisie gerealiseerd zijn), hoeft de flexibele schil niet meer op de begroting te drukken. Dit vraagt om een nieuwe manier van aansturing, passend in een doelmatige en toekomstgerichte organisatiestructuur.

De omvang van de externe inhuur ten behoeve van grote projecten bedraagt in de huidige situatie ca. 450 K op jaarbasis. We voorzien de komende jaren een groot aantal projecten (zoals Omgevingswet, grootschalige ICT-vernieuwing, herijking dienstverlening, transities in het sociaal domein, nieuwbouwprojecten, Centrumplan) waardoor we minimaal een gelijke omvang voor de flexibele schil als uitgangspunt hanteren in de ambitieuze organisatie.

Frictiekosten achterstanden

Ook met de inzet van die flexibele schil is de investering waar we voor staan een hele opgave. Niet alleen financieel, maar vooral ook operationeel. Mede op basis van de uitkomsten van eerdere onderzoeken hebben we 26 knelpunten geïdentificeerd die moeten worden weggewerkt (zie bijlage 4). Op basis van ervaringscijfers houden we rekening met een incidentele investering van € 750.000. Deze eenmalige kosten dekken we uit de Algemene Reserve.

Ontwikkeling personeelsbeleid

Door de uitbreiding van het personeelsbestand (uitbreiding met 14,2 fte betekent tenminste uitbreiding met 20 medewerkers/personen gaat ook het P-budget (voor o.a. uitgaven arbo, bedrijfsgezondheid, abonnementen, organisatiebrede opleidingen etc) structureel omhoog. Deze kosten zitten verwerkt in de 1,2 mln.

Dekking uit besparing op huisvesting gemeentehuis/ Breehoek/ Bibliotheek

Als in het inleidende hoofdstuk beschreven is er in deze kadernota, op basis van het raadsbesluit van 9 december 2019, gekozen voor een gezamenlijke oplossing voor de huisvesting van het gemeentehuis, de Breehoek en de Bibliotheek. Als in het inleidende hoofdstuk gepresenteerd is de voorkeur uitgesproken voor een scenario waarbij er besparingen op zowel de bibliotheek als Breehoek behaald kunnen worden. De huisvestingslasten voor de gemeente zullen jaarlijks met €8.000 toenemen als gevolg van deze verhuizing.

Informatiebeveiliging

Vervanging hardware (servers)

- 'GGI Veilig' is continue proces om de monitoring en informatiebeveiliging te borgen bij de geselecteerde partij door VNG realisatie.
- 'GT Print' is een aanbesteding van VNG realisatie en dient ter vervanging van het printerpark. Volgend jaar loopt lopend contract af.
- Informatiebeveiligingsbeleid: deze moet door de komst van de BIO dit jaar vervangen worden.
- Informatiebeveiliging: de kosten m.b.t. beveiliging van onze informatie op pijl te houden. (Dit is overigens aan de lage kant, in principe zou dit 10% van bevolking moeten zijn).
- 2021 / 2022 is de afschrijftermijn van onze servers bereikt en zullen deze vervangen moeten worden.
- Oracle migratie: Oracle heeft aangegeven de ondersteuning op de huidige versie te beëindigen. Daarom zijn de voorbereidingen gestart om Oracle te migreren naar hoger versie.

De financiële verordening 2017 en de nota waardering en afschrijving vaste activa 2017 worden eind 2021 vervangen naar de actuele wet en regelgeving.

Airco unit

De airco unit voor de buitenplaats is defect en er is een huurunit geplaatst. Of we gaan vervangen of we kunnen blijven huren tot er meer duidelijkheid is wat de toekomst wordt van Scherpenzeel. Kosten €30.000,-

0.2.D Belastingen

Nieuwe beleidsvoornemens

De start van de samenwerking met Veenendaal voor de uitvoering van de belastingen staat gepland op 1 januari 2021. De kosten hiervoor vallen hoger uit dan initieel geraamd. Dit is in deze kadernota gecorrigeerd. In de Programmabegroting 2021-2024 zal dit op basis van de gemaakte afspreken verder uit worden gewerkt.

Dekking uit verhoging van de OZB

Op basis van het raadsbesluit van 9 december 2019 is er in deze kadernota een belastingverhoging van 6% per jaarschijf verwerkt. Deze verhoging leidt tot het volgende overzicht:

2021	2022	2023	2024
€ 111.853 V	€ 121.162 V	€ 128.432 V	€ 136.138 V

Deze bedragen zijn hoger dan het raadsbesluit van 2019. Dit is het gevolg van een hoger startpunt in 2020 (door de actualisatie van de WOZ administratie zijn de opbrengsten in 2020 al hoger) en doordat ook over de extra OZB als gevolg van de areaaluitbreiding de stijging wordt meegenomen.

0.2.E Algemene uitkeringen en overige uitkeringen Gemeentefonds

Wettelijke ontwikkelingen

Algemene Uitkering

De invoer van een nieuw verdeelstelsel is een jaar uitgesteld, van 2021 naar 2022. Voor de kleinere gemeenten zoals Scherpenzeel komt er zeer waarschijnlijk een nadelig herverdeeldeffect aan. Ramingen zijn dat dit een bedrag tussen de 10 en 100 euro per inwoner kan zijn. Meer duidelijkheid is er op dit moment niet. Dit effect is benoemd in de risicoparagraaf.

0.2.F Mutaties reserves

De reserves worden herijkt in de kadernota. Voor het effect van de beleidswijzigingen op de reserves wordt verwezen naar hoofdstuk D paragraaf 4 en 5.

0.3 termijnkalender

2021	2022	2023	2024
Fricties wegwerken	Personeel structureel aannemen		

0.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
0	-	Deelthema Organisatiekracht	Noodzakelijk			1.200.000 N	1.450.000 N	1.600.000 N
0	-	Correctie Flexibele Schil	Noodzakelijk			450.000 V	450.000 V	450.000 V
0	-	Frictiebudget achterstanden	Noodzakelijk		250.000 N	250.000 N	250.000 N	
0	C	Vervanging Airco's (15 jaar)	Noodzakelijk	30.000 N		2.000 N	2.000 N	2.000 N
0	C	GGI Veilig - Borgen van monitoring en beveiliging ICT	Noodzakelijk		5.000 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N
0	C	GT Print - aanbesteding van VNG realisatie en dient ter vervanging van het printerpark	Noodzakelijk		10.000 N			
0	C	Beveiligingsbeleid	Noodzakelijk		10.000 N			
0	C	Hardware vervanging (servers)	Noodzakelijk	35.000 N			7.000 N	7.000 N
0	C	Ontwikkeling personeelsbeleid	Noodzakelijk		PM	PM	PM	PM
0	C	Structurele kosten informatie beleidsplan 2021	Noodzakelijk		35.500 N	35.500 N	35.500 N	35.500 N
0	D	Meerkosten belastingsamenwerking Veenendaal	Noodzakelijk		11.775 N	11.775 N	11.775 N	11.775 N
		TOTAAL			322.275 N	1.054.275 N	1.311.275 N	1.211.275 N

PROGRAMMA 1: VEILIGHEID

Portefeuillehouder(s):

H.H. de Vries

Programmacoördinator:

B. Lensink

Samenvatting missie:

De gemeente Scherpenzeel is een fijne gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Een veilige woon- en leefomgeving draagt daaraan bij. De gemeente heeft een verantwoordelijke taak als het gaat om de openbare orde en veiligheid, maar doet dit niet alleen; we werken daarvoor samen met politie, brandweer, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, inwoners, wijkplatforms en ondernemers. Inwoners, ondernemers en toeristen voelen zich veilig en weten zich beschermd door de overheid. Respect voor elkaar is en blijft de norm. We handhaven de regels op het gebied van de openbare orde, veiligheid en evenementen. Iedereen is goed voorbereid op eventuele calamiteiten.

1.2 Programmaonderdelen

- A. Crisisbeheersing en Brandweer
- B. Openbare orde en veiligheid

1.2.A Crisisbeheersing en Brandweer

Wettelijke ontwikkelingen

Op het gebied van crisisbeheersing en brandweer speelt de invoering van de Omgevingswet een rol. Deze treedt naar verwachting in werking op 1 januari 2021.

Overige ontwikkelingen

VGGM: Als gevolg van het niet behalen van de besparingsdoelstelling: € 14.000

1.2.B Openbare orde en Veiligheid

Overige ontwikkelingen

In Scherpenzeel zetten we de aankomende jaren in op:

- het aanpakken van ondermijnende criminaliteit, zoals hennepcultuur, uitbuiting, fraude en witwassen. Casussen worden opgepakt met als samenwerkingspartners o.a. de politie, ODDV, de belastingdienst, het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost-Nederland), belastingdienst en FIOD, het Openbaar Ministerie (OM), het landelijk bureau Bibob, Inspectie SZW en brandweer;
- een integrale aanpak van zorgmijders (personen met verward gedrag), overlastgevers en criminelen met multi-problematiek. Door middel van de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) proberen de ketenpartners (gemeente, politie, woningstichting, zorg, OM en Veiligheidshuis) om met repressieve en preventieve interventies hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast te doorbreken. Geprioriteerde personen worden naar een zorg-

en/of justitieel traject geleid. Daarbij is aandacht voor de persoon zelf en voor zijn (gezins)systeem;

- het toezicht en de handhaving van (nood-)maatregelen i.v.m. de Coronacrisis. Het is nu nog onduidelijk hoe lang deze crisis duurt en welke maatregelen nodig zijn en blijven. Continue afstemming met de betrokken partijen (o.a. zorginstellingen, scholen, horeca, kerken, winkels) is nodig zolang we te maken hebben met aangepaste gedragsregels en maatregelen.
- Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) Buitengebied;
- het updaten van het evenementenbeleid;
- het vaststellen en implementeren van de Bibob-beleidsrichtlijn.
- High impact crime met een focus op woninginbraak.
- Inzicht en afstemming AED en burgerhulpverlening.

In 2021/ 2022 zal een nieuwe Veiligheidsmonitor plaatsvinden. Dit geeft input voor het nieuw op te stellen Integrale Veiligheidsbeleid in 2022/ 2023 in samenwerking met de gemeenten Nijkerk en Barneveld.

1.3 Termijn kalender

2021	2022	2023	2024
Veiligheids-monitor 2021-2022	Veiligheids-monitor 2021-2022		

1.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
1	A	Bijdrage VGGM	Noodzakelijk		14.000 N	14.000 N	14.000 N	14.000 N
		TOTAAL			14.000 N	14.000 N	14.000 N	14.000 N

PROGRAMMA 2: VERKEER EN VERVOER

Portefeuillehouder(s):

G. van Deelen / H.E. van Dijk-van Ommering

Programmacoördinator:

R.J. ter Horst

Samenvatting missie:

Een goede kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de (verkeers-)veiligheid en het welzijn van de inwoners. De gemeente Scherpenzeel draagt daarom zorg voor een goede inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Hierbij letten wij op de behoeften van onze inwoners en streven wij naar doelmatigheid. De gemeentelijke eigendommen in de openbare ruimte zijn bovendien belangrijke kapitaalgoederen. Door ze op een duurzame en verantwoorde wijze te onderhouden, voorkomen wij kapitaalvernietiging blijven de kosten in de toekomst relatief beperkt.

2.2 Programmaonderdelen

- A. Verkeer, wegen en water
- B. Openbaar vervoer

2.2.A Verkeer, Wegen en Water

Nieuwe beleidsvoornemens

Infrastructuur, zoals wegen, fietspaden en trottoirs, verbindt mensen in onze samenleving. Naast de bovengrondse infrastructuur bevindt zich ook onder de grond een fijn verweven netwerk van verbindingen, waaronder gas, water, riolering (schoon/vuil), elektriciteit en telecom. Een nieuw fenomeen in Scherpenzeel vormen warmtenetten. Omdat ook in de ondergrond de ruimte schaars is, is het noodzakelijk dat wij dit opnemen in ons beleid. Wij zullen de kosten hiervoor zoveel mogelijk trachten projectmatig te dekken uit middelen voor nieuwe ontwikkelingen en duurzaamheid. De coördinatie, controle en kosten voor herstel aan de openbare ruimte is gewaarborgd in de leges en degeneratiekosten.

Ook de mogelijke komst van 5G netwerken vraagt mogelijk om nieuw beleid. Wij wachten de landelijke ontwikkelingen op dit punt af.

De fiets is in Scherpenzeel een belangrijk vervoermiddel. We hebben de "*Snelst stijgende fietsstad van Nederland prijs*" gewonnen in 2020. Tevens hebben we de ambitie om in 2022 deze positie te consolideren en dit integraal mee te nemen in het verkeersbeleid van de gemeente Scherpenzeel. Zowel zakelijk, recreatief als voor de dagelijkse boodschappen. In 2020 ontvingen wij een prijs van de fietsersbond. Deze hebben wij enerzijds te danken aan onze veilige infrastructuur, maar natuurlijk ook aan onze inwoners die de fiets veel gebruiken. In de komende jaren blijven wij onze inwoners faciliteren en stimuleren om de fiets in ons dorp veel te gebruiken.

Overige ontwikkelingen

Voor wegenonderhoud is jaarlijks structureel € 190.000 beschikbaar. Hiervan is ca 100.000 nodig voor klein onderhoud en reparatie van schades. Ca € 90.000 wordt aangewend voor planmatig onderhoud, zoals het aanbrengen van slijtlagen en deklagen. Door het bedrag voor planmatig onderhoud te bundelen per 2 jaar (in 2020 en 2024), verwachten wij ons wegen onderhoud efficiënter te kunnen uitvoeren.

In het Afvalwaterplan is een aantal rioleringsprojecten gepland. De meeste rioleringen kunnen alleen worden vervangen als ook de bovengrondse inrichting wordt verwijderd. Dit betekent dat ook de bovengrond opnieuw moet worden ingericht. Uiteraard streven wij naar integrale, duurzame en klimaatbestendige oplossingen. Wij organiseren de werkzaamheden projectmatig en streven vanuit duidelijke kaders naar goede participatie.

Om deze integrale aanpak te kunnen realiseren hebben wij in deze kadernota middelen opgenomen voor de volgende wegen:

- Plataanlaan, Berkenlaan, Lijsterbeslaan, Acacialaan (2021, aansluitend aan de Eikenlaan).
- Vlieterweg e.o. (2022).
- Rembrandtlaan e.o. (2024)

Wij hebben de afgelopen jaren een goede stap gezet in het wegwerken van de onderhoudsachterstand van onze asfaltwegen. Op dit moment schatten wij de onderhoudsachterstand nog op ca € 330.000. Wij verwachten ongeveer de helft te kunnen dekken uit het reguliere onderhoudsbudget. De andere helft hebben wij opgenomen in deze kadernota. Het onderhoud van deze wegen is noodzakelijk om de verkeersveiligheid te waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen.

Areaal uitbreiding

Sinds de vorige aanpassing van het areaal zijn er door uitbreiding en inbreiding meer wegen en openbare verlichting bij gekomen.

Kostenstijgingen

Door verschillende oorzaken merken wij dat de inschrijvingen van aannemers en adviseurs (voorbereiding, toezicht en directie) harder stijgen dan gemiddeld. Hierdoor gaan de budgetten voor wegen en openbare verlichting achterlopen bij de marktprijzen. De energiebelasting is gestegen, dit heeft invloed op de kosten van onze openbare verlichting.

De kosten aan onze netbeheerder Liander om werkzaamheden aan het net van onze openbare verlichting te laten uitvoeren zijn gestegen.

Glasvezel

In 2020 zijn er diverse initiatieven van marktpartijen. Scherpenzeel ziet de functionele waarde van snelle en professionele datanetwerken. Met de structurele toename van het zgn. Thuiswerken is een snelle dataverbinding van essentieel belang.

2.2.B Openbaar vervoer

Overige ontwikkelingen

In het najaar van 2020 start de nieuwe buslijn naar Barneveld.

2.3 Termijnkalender

2021	2022	2023	2024
Integrale, projectmatige herinrichting Plataanlaan, Berkenlaan, Lijsterbeslaan, Acacialaan.	Integrale projectmatige herinrichting Vlieterweg e.o.		Integrale, Herinrichting Rembrandtlaan e.o. (combi riolering)
Achterstand onderhoud asfaltwegen inlopen			

2.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
2	A	Herinrichting combi riolering Plataanlaan, Berkenlaan, Lijsterbeslaan, Acacialaan	Noodzakelijk	320.000 N		16.000 N	16.000 N	16.000 N
2	A	Herinrichting combi riolering Vlieterweg e.o	Noodzakelijk	265.000 N			13.250 N	13.250 N
2	A	Herinrichting combi riolering Rembrandtlaan e.o.	Noodzakelijk	330.000 N				
2	A	Inhalen achterstallig onderhoud asfaltwegen 2021 (50% kosten)	Noodzakelijk		165.000 N			
2	A	Areaal uitbreiding wegen	Noodzakelijk		10.000 N	10.000 N	10.000 N	10.000 N
2	A	Areaal uitbreiding openbare verlichting	Noodzakelijk		5.000 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N
2	A	Verhoging Energiebelasting	Noodzakelijk		5.000 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N
2	A	Kostenstijging netwerk Liander	Noodzakelijk		5.000 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N
2	A	Kostenstijging inhuur wegen	Noodzakelijk		5.000 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N
2	A	Verschuiving budget wegen	Gewenst		90.000 N	90.000 V	90.000 V	90.000 N
		TOTAAL			285.000 N	44.000 V	30.750 V	149.250 N

PROGRAMMA 3: ECONOMIE

Portefeuillehouder(s):

H.E. van Dijk-van Ommering / G. van Deelen / I. van Ekeren

Programmacoördinator:

R.J. ter Horst

Samenvatting missie:

Een leefbaar en levendig dorp met actieve ondernemers en inwoners in een mooi landschap. Het dorp is ingebed in de regio en heeft aantrekkingskracht op haar omgeving. De gemeente Scherpenzeel is geen forensendorp of slaapgemeente. Een goed functionerende plaatselijke economie is belangrijk om ons dorp leefbaar te houden. Belangrijke kenmerken zijn een aantrekkelijk en gevarieerd winkelaanbod, actieve bedrijven en voldoende lokale werkgelegenheid. Dat geldt ook voor onze agrarische ondernemers in het buitengebied. Werken en rusten wisselen elkaar daarbij af; op zondag zijn de winkels gesloten.

3.2 Programmaonderdelen

- A. Economische ontwikkeling
- B. Markt en standplaatsen
- C. Recreatie en toerisme

3.2.A Economische ontwikkeling

Overige ontwikkelingen

In de concept-Regionale Energie Strategie Foodvalley wordt ingezet op energiebesparing van (minimaal) 1,5% per jaar en zoveel mogelijk zonnepanelen op daken en boven parkeerplaatsen. Bij het realiseren van zonnepanelen op bedrijfsdaken lopen ondernemers tegen diverse problemen aan. Maatwerkondersteuning om deze problemen op te lossen en zo de benodigde hoeveelheid zonnepanelen te realiseren is nodig.

Wij stellen voor de voorbereidingen voor de centrumvisie voort te zetten, maar in de uitvoering ons te beperken tot de noodzakelijke activiteiten. In de voorbereiding richten wij ons met name op het meer integraal maken van het huidige plan. Dit houdt onder andere in dat een betere afstemming wordt gezocht met klimaat, water en rioleringsvraagstukken. In de uitvoering zijn de aanleg en renovatie van parkeerplaatsen bij de nieuw te bouwen en te vernieuwen supermarkten nodig.

3.2.B Markt en standplaatsen

Overige ontwikkelingen

De warenmarkt in Scherpenzeel is een begrip in de regio. Wij hechten er zeer aan deze positie te behouden en waar mogelijk verder te versterken. Wij willen dit doen in nauwe samenspraak met de marktkoopliden, standplaatshouders en ondernemers. De ontwikkeling van markt en standplaatsen hangt nauw samen met de centrumvisie.

3.2.C Recreatie en toerisme

Overige ontwikkelingen

De ligging van Scherpenzeel in de Gelderse Vallei met de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe binnen bereik, biedt goede kansen. In de komende jaren willen wij in nauw overleg met onze ondernemers verder bekijken op welke wijze wij deze kunnen benutten.

In 2021 zal er een evaluatie plaatsvinden van alle promotionele inspanningen en budgetten met als uiteindelijk doel om de diverse activiteiten beter op elkaar te laten afstemmen.

3.3 Termijnkalender

2021	2022	2023	2024
	Nieuwe aanleg parkeerplaats nieuwe supermarkt	Renovatie parkeerplaats Marktplaats	Voorbereiding integrale centrumvisie

3.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
3	A	Harmonisatie Centrumvisie/Riolering	Gewenst		57.900 V	120.675 V	144.100 V	161.950 V
		TOTAAL			57.900 V	120.675 V	144.100 V	161.950 V

PROGRAMMA 4: ONDERWIJS

Portefeuillehouder(s):

H.E. van Dijk-van Ommering

Programmacoördinator:

B.J. Burema-Bannink

Samenvatting missie:

Het faciliteren van toegankelijk en modern onderwijs en het bieden van educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling voor alle jongeren van Scherpenzeel.

4.2 Programmaonderdelen

- A. Onderwijshuisvesting
- B. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

4.2.A Onderwijshuisvesting

Binnen dit taakveld zijn er geen ontwikkelingen te benoemen.

4.2.B Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wettelijke ontwikkelingen

Er wordt een aanpassing op de verordening leerlingenvervoer verwacht betreffende de kilometervergoeding.

Nieuwe beleidsvoornemens

In 2020 en 2021 zijn extra middelen uitgetrokken voor de uitvoering van de leerplicht en het leerlingenvervoer. Momenteel is de uitvoering van de leerplicht voor 2 jaar belegd bij de gemeente Barneveld. Afhankelijk van de evaluatie eind 2020, zal de uitvoering van de leerplichtwet en het leerlingenvervoer (opnieuw) vormgegeven worden.

Overige ontwikkelingen

De aanbesteding van het leerlingenvervoer is afgerond. De definitieve prijzen blijven binnen budget.

We zien een toename van het leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs. We gaan er vanuit dat deze toename incidenteel is en we stellen het budget daarom (nog) niet bij.

Voorschoolse educatie (VE) en peuteropvang: voorschoolse educatie is een belangrijk onderdeel van het onderwijskansenbeleid. Voor het op te stellen onderwijsachterstandenbeleid ontvangen we OAB-middelen.

We voeren al 10 jaar het programma Jeugd in Ontwikkeling Scherpenzeel (JOS) uit in Scherpenzeel. In 2020 vindt een nieuwe aanbesteding plaats, waarbij deze activiteiten via een enkelvoudige aanbesteding voor een nieuwe periode worden ingekocht bij de Gelderse Sport Federatie (GSF). De afgelopen jaren zijn de loon- en prijsstijgingen niet verwerkt in de begroting, ook is een besluit van begin 2019 over stijging van de afgenomen werkzaamheden niet begroot. De bijdrage aan de GSF is in lijn met de werkelijke kosten verhoogd met € 6.000,-.

4.3 Termijnkalender

2021	2022	2023	2024
Verordening leerlingenvervoer			

4.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
4	B	OAB middelen voor peuteropvang en VE	Noodzakelijk		78.000 V			
4	B	OAB middelen voor peuteropvang en VE	Noodzakelijk		78.000 N			
4	B	Bijdrage GSF	Noodzakelijk		6.000 N	6.000 N	6.000 N	6.000 N
		TOTAAL			6.000 N	6.000 N	6.000 N	6.000 N

PROGRAMMA 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Portefeuillehouder(s):

H.E. van Dijk-van Ommering / G. van Deelen / I. van Ekeren

Programmacoördinator:

R.J. ter Horst

Samenvatting missie:

De gemeente Scherpenzeel wil een vitale samenleving zijn waarin inwoners de mogelijkheid wordt geboden actief deel te nemen aan en gebruik te maken van activiteiten en voorzieningen op het terrein van kunst, cultuur, bibliotheekwerk en recreatie & toerisme. Een goed sportbeleid en geschikte sportvoorzieningen bevorderen het welzijn van de inwoners. Behoud en versterking van onze monumenten geeft karakter aan Scherpenzeel en draagt bij aan een aantrekkelijke omgeving om in te leven, wonen en recreëren.

5.2 Programmaonderdelen

- A. Sportbeleid en activering
- B. Sportaccommodaties
- C. Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- D. Cultureel erfgoed
- E. Media
- F. Openbaar groen en (openlucht) recreatie

5.2.A Sportbeleid en activering

Overige ontwikkelingen

Het budget voor de inzet voor combinatiefuncties, welke gezamenlijk met de JOS uitgevoerd worden door de Gelderse Sport Federatie is opgehoogd.

5.2.B Sportaccommodaties

Nieuwe beleidsvoornemens

Wij werken aan het uitvoeringsprogramma voor de Kadernotitie duurzaamheid – onderdeel *Planet*. Hierin hebben wij kosten opgenomen voor het verduurzamen van het sportpark.

Overige ontwikkelingen

Wij actualiseren het Meerjaren-Onderhoudsplan (MOP) sportaccommodaties. Tevens is ons voornemen (conform met coalitieakkoord van december 2019) om rookvrije sportterreinen te realiseren.

5.2.C Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Overige ontwikkelingen

De Breehoek

Er is wederom sprake van een structurele verbetering van de exploitatie van de Breehoek. Ondanks alle inspanningen blijkt er wel een structureel tekort dat aanvulling in de vorm van subsidie behoeft. Op basis van het onderzoek naar de optimalisatie van de Breehoek is gekozen voor een scenario waarbij de gemeente intrekt in de Breehoek. Dit, in combinatie met de andere verbeteringen in dit scenario, leidt tot een exploitatieverbetering van € 75.000 per jaar. Als gevolg van deze exploitatieverbetering daalt de exploitatiebijdrage welke de gemeente jaarlijks aan de Breehoek betaald van € 140.00 naar € 90.000.

Bibliotheek

In het raadsbesluit van 9 december 2019 wordt het college gevraagd de subsidie voor de bibliotheek met € 100.000 te verlagen. Een toekomstbestendige bibliotheek vraagt om de voordelen van de gezamenlijke huisvesting in De Breehoek met het welzijnswerk, in de huiskamer van Scherpenzeel, te vertalen in het bundelen van de activiteiten, zodat met minder middelen de functie van de bibliotheek en welzijn behouden en versterkt kunnen worden. In deze Kadernota ziet u dat de verlaging € 80.000 is geworden. Voor de bibliotheek betekent dit een netto bezuiniging van € 27.000, aangezien de huur in dit voorstel met € 53.000 omlaag is gebracht.

5.2.D Cultureel erfgoed

Binnen dit taakveld zijn er geen ontwikkelingen te benoemen.

5.2.E Media

Binnen dit taakveld zijn er geen ontwikkelingen te benoemen.

5.2.F Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Nieuwe beleidsvoornemens

Wij krijgen wederom verzoeken van bewoners voor aankoop van openbaar groen. Hierbij willen we de inwoners tegemoet komen, maar willekeur vermijden. Daarom willen wij graag opnieuw vastleggen welk groen behouden moet worden voor een groen en klimaatbestendig dorp. In tegenstelling tot de vastgestelde Bomenstructuur heeft de gemeente nog geen vastgestelde groenstructuurkaart.

Overige ontwikkelingen

Als gemeente voeren wij de Participatiewet voor een groot deel uit met onze Groendienst. Ons openbaar groen biedt immers uitstekende mogelijkheden voor een aantrekkelijke en veilige werkplek aan deze medewerkers. De afgelopen jaren heeft dit sociaal en financieel geresulteerd in goede prestaties waar de gemeente trots op mag zijn. Bovendien blijken we op deze wijze in staat een goed onderhoudsniveau te realiseren. Uiterlijk in 2021 dient bekend te zijn hoe we de inzet van deze medewerkers in de toekomst waarborgen.

Areaaluitbreiding openbaar groen

Het beheer en onderhoud van de nieuwe woonwijken Boslaan-Ringbaan, Park Weijdelaaier en Heijhorst-zuid vereisen een ophoging van het budget voor 2021. Voor 2022 zal de Maatjeshof naar verwachting in gemeentelijk beheer komen.

Vanaf 2021 zal Plan Akkerwinde in beheer komen. Deze woonwijk is een pilot waarbij voor een duurzame en klimaatbestendige inrichting is gekozen.

Speelplaatsen

In park Weijdelaa, Akkerwinde en Heijhorst-zuid komen in totaal drie speelplaatsen. Om ook voor deze speelplaatsen te voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen is vanaf 2022 structureel budget nodig. Daarnaast wordt dit jaar ook het Kids Bikepark geopend. Alhoewel het beheer en onderhoud daarvan primair bij wielervereniging Het Scherpewoud ligt, is het park in eigendom van de gemeente en zijn wij eindverantwoordelijk. Het krediet voor de realisatie van een speelplaats aan het Oosteinde is gebaseerd op een reeds lang gekoesterde bewonerswens.

5.3 Termijnkalender

2021	2022	2023	2024
Toekomst SW / Participatieopdracht Groen	Areaaluitbreiding	Areaaluitbreiding	Areaaluitbreiding
Areaaluitbreiding	Groenstructuur kaart		
MOP sportaccommodaties	Start verduurzaming sportpark		
Optimalisatie studie Breehoek			
Vernieuwing bibliotheekfunctie			

5.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
5	A	Bevordering sportbeoefening	Gewenst		8.500 N	8.500 N	8.500 N	8.500 N
5	B	Actualiseren MOP/MVP Sportverenigingen	Noodzakelijk		10.000 N			
5	B	Verduurzaming sportpark	Gewenst	40.000 N		1.333 N	1.333 N	1.333 N
5	F	Aanleg speelplaats oosteinde	Gewenst	15.000 N		1.500 N	1.500 N	1.500 N
5	F	Speelplaatsen Areaaluitbreiding	Noodzakelijk			8.000 N	8.000 N	8.000 N
5	F	Overig beheer groen Areaaluitbreiding Boslaan-Ringbaan, Weijdelaa en Wijk op Zuid.	Noodzakelijk		15.000 N	15.000 N	15.000 N	15.000 N
		TOTAAL			33.500 N	34.333 N	34.333 N	34.333 N

PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN

Portefeuillehouder(s):

H.E. van Dijk-van Ommering

Programmacoördinator:

B.J. Burema-Bannink

Samenvatting missie:

Het voor de inwoners van Scherpenzeel bieden van hulp en ondersteuning voor de verbetering van deelname aan de samenleving. We versterken de zelfredzaamheid van inwoners en bieden een vangnet waar nodig. Het volgende beginsel is hierbij uitgangspunt: eerst Zelf of Samen, pas daarna inzet van een Professional (Ze-Sa-Pro)

6.2 Programma-onderdelen

- A. Samenkracht en burgerparticipatie
- B. Wijkteams
- C. Inkomensregelingen
- D. Begeleide participatie
- E. Arbeidsparticipatie
- F. Maatwerkvoorzieningen WMO
- G. Maatwerkdienstverlening 18+
- H. Maatwerkdienstverlening 18-
- I. Geëscaleerde zorg 18-

6.2.A Samenkracht en burgerparticipatie

Nieuwe beleidsvoornemens

Als in het eerste hoofdstuk, en in programma 5 reeds aangegeven is het streven om de sociale infrastructuur te concentreren in de Breehoek.

Overige ontwikkelingen

De pilot Buurtgezinnen is tot en met 2021 incidenteel begroot. Na evaluatie wordt in de kadernota 2022 een structureel voorstel gedaan.

Er is een stijging van het gebruik van onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE Veluwe. Dat wordt veroorzaakt door het vergroten van de bekendheid van cliëntondersteuning en door de toename van complexe casussen. Op basis van de realisatie 2019 is het voorstel om de begrotingspost met € 10.000,- te verhogen.

We signaleren een groei van het aantal cliënten in (christelijk/reformatorisch) maatschappelijk werk van Stichting de Vluchtheuvel en Stichting de Schuilplaats. We gaan er voornamelijk van uit dat dit een verschuiving betreft tussen christelijk en algemeen maatschappelijk werk.

6.2.B Wijkteams

Overige ontwikkelingen

We signaleren een toenemend beroep op het sociale team van vragen vanuit inwoners. We monitoren voortdurend de balans tussen inzet vanuit het sociale team en beschikte ondersteuning en hulp.

6.2.C Inkomensregelingen

Wettelijke ontwikkelingen

De nieuwe Wet beslagvrije voet per 2021 zorgt voor versimpelde systematiek van invorderen voor gemeente en schuldenaar.

Nieuwe beleidsvoornemens

Ontwikkeling van een minimafolder en communicatiemaatregelen moet leiden tot een groei van het gebruik van minimaregelingen. Ingeschat wordt dat de groei binnen de marges van de begroting blijft.

Overige ontwikkelingen

In 2020 worden de minimaregelingen bijgesteld voor 2021. We monitoren het effect van de nieuwe beleidsregels. Hierbij worden ook Klijsma-gelden, voor de bestrijding van armoede onder kinderen, ingezet.

Als voortvloeisel van de corona-maatregelen bieden we de Tozo regeling aan. We ontvangen middelen van het rijk hiervoor.

6.2.D Begeleide participatie

Zie arbeidsparticipatie 6.2 E

6.2.E Arbeidsparticipatie

Wettelijke ontwikkelingen

De nieuwe Wet Inburgering wordt per 1 juli 2021 ingevoerd. In dit stelsel krijgen gemeenten de regie over de inburgering. In de kamerbrief van 24 april 2020 'Bestuurlijke afspraken SZW en de VNG over de Veranderopgave Inburgering' stelt SZW structureel extra middelen beschikbaar voor de taken van gemeenten voor de nieuwe wet Inburgering. Dit komt bovenop de extra middelen die het kabinet bij het regeerakkoord beschikbaar heeft gesteld en het budget dat in het huidige stelsel al beschikbaar is voor inburgering. Naast de structurele kosten stelt SZW ook eenmalig invoeringskosten beschikbaar. Voor de begeleiding van inburgeringsplichtige asielstatushouders onder het huidige stelsel, wordt daarnaast vanaf 2021 incidenteel een bedrag beschikbaar gesteld voor de bevordering van de uitstroom inburgering. In de meicirculaire van 2020 wordt duidelijk wat deze afspraken betekenen voor het budget voor Inburgering van Scherpenzeel.

De beoogde ingangsdatum van de wijziging van het Besluit SUWI is 1 januari 2021. De wijziging heeft als doel de werkgeversdienstverlening en het matchen in de arbeidsmarktregio te versterken. Gemeenten en UWV hebben de opdracht om samen te werken en de dienstverlening te optimaliseren en waar kan te harmoniseren.

Er komt een breed offensief voor perspectief op werk. Het is de bedoeling van het rijk dat de regels rondom arbeidsbeprekten vereenvoudigd worden. Dit kan zorgen

voor meer plaatsingen. Het zijn maatregelen gericht op meer waarborgen voor ondersteuning op maat met uitzicht op duurzaam werk.

Overige ontwikkelingen

We voeren een bestandsanalyse uit op het bestand binnen de participatiewet. Op deze manier kunnen we beter zien welke producten ingezet kunnen worden om inwoners met een bijstandsuitkering te helpen de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen en naar werk te begeleiden. Na analyse beoordelen we of de huidige producten voldoende zijn voor de begeleiding of dat er gekeken moet worden naar aanvullende producten.

6.2.F Maatwerkvoorzieningen WMO

Overige ontwikkelingen

Het abonnementstarief heeft een aanzuigende werking op het gebruik van maatwerkvoorzieningen. We hebben sinds januari 2019 een stijging gezien. We schatten in dat de huidige meerjarenraming voldoende is.

De uitgaven voor Wmo-hulpmiddelen zijn gestegen door een nieuwe aanbesteding met marktconforme prijzen.

We verwerken een stijging per 2021 in de kosten van het Wmo-vervoer door Valleihopper.

We lopen een groter risico op grote woningaanpassingen (gelet op het kleine aantal ramen we deze niet structureel), door een tekort aan doorstroomwoningen die voldoen aan de eisen voor de doelgroep. Voor de langere termijn is dit meegenomen in de Woonvisie.

6.2.G Maatwerkdienstverlening 18 +

Wettelijke ontwikkelingen

Het tarief voor de Wmo hulp bij het huishouden is structureel omhooggegaan door verplicht hanteren van de CAO VVT. We vangen dit binnen het huidige kader op.

Op 10 maart 2020 heeft de Kamer de gewijzigde Wet gemeentelijke schulddienstverlening aangenomen. De gewijzigde wet biedt verbeterde mogelijkheden om gegevens van betalingsachterstanden te delen om schulden zo vroeg mogelijk te signaleren. Gemeenten krijgen nu een verplichting (in plaats van 'kan' -bepaling) om elk signaal op te pakken en inwoners een eerste gesprek te bieden. Gemeenten moeten de gewijzigde wet binnen hun huidige financiële kaders uitvoeren.

Overige ontwikkelingen

De time-out voorziening GGZ wordt voortgezet met als doel behoefte en aanbod verder in beeld te brengen voor de start van de decentralisatie Beschermd wonen in 2022. De financiering vindt plaats vanuit gemeente Ede (beschermd wonen budget).

We werken preventief aan doorontwikkeling van vroegsignalering van schulden door middel van sterkere samenwerking met IDH Schuldhulpmaatjes en de formulierenbrigade. Zo biedt IDH Schuldhulp voor Woudenberg, Renswoude en Scherpenzeel vanaf 2020 vroegsignalering op het internet middels Schuldhulpmaatjes. De versterking van de keten in kader van vroegsignalering schulden zorgt mogelijk voor meer meldingen bij de gemeentelijke

schulddienstverlening. De inzet van de vroegsignalering door IDH Schuldhulp geeft een kleine stijging in de uitvoeringskosten van IDH.

Vanuit het Beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 wordt een convenant vroegsignalering schulden opgesteld in overleg met Woonstede. Dat zorgt mogelijk voor een hoger beroep op lichte schulddienstverlening en extra bijkomende kosten voor het outreachend benaderen van inwoners en bieden van een gesprek.

6.2.H Maatwerkdienstverlening 18 -

Wettelijke ontwikkelingen

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet wijzigt, naar verwachting, per 1 januari 2021. De hoofdregel wordt dat bij ambulante zorg de gemeente verantwoordelijk is waar de jeugdige op dat moment staat ingeschreven in het bevolkingsregister. Bij zorg met verblijf (al dan niet in combinatie met ambulante zorg) is de gemeente verantwoordelijk waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan het zorg met verblijftraject. Vanaf het derde kwartaal van 2020 vindt de administratieve en de zorginhoudelijke overdracht plaats van deze jongeren naar de nieuwe gemeenten. Dan worden ook de financiële gevolgen bekend.

Jongeren kunnen voortaan tot hun 21e verjaardag in hun gezinshuis blijven (dat was tot 18 jaar). Dat hebben het ministerie van VWS, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), brancheorganisaties en aanbieders van gezinshuiscare afdiscussieerd. Het Rijk voegt in de loop van dit jaar financiële middelen toe aan het sub-cluster Jeugdhulp van de algemene uitkering.

In de Kamerbrief van 20 maart 2020 ('Perspectief voor de jeugd') kondigen de ministers van VWS en Rechtsbescherming een aantal aanpassingen van de Jeugdwet aan. Zo wordt bijvoorbeeld bovenregionale samenwerking voor specialistische jeugdhulp verplicht gesteld en moeten gemeenten een samenwerkingsverband inrichten op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Nu werken de gemeenten in de jeugdhulpregio Food Valley samen op basis van een privaatrechtelijke samenwerkingsovereenkomst.

Overige ontwikkelingen

We werken regionaal en lokaal verder aan de transformatie van de jeugdhulp. Gelet op de nog altijd stijgende kosten, heeft het rijk hier in de jaren 2019, 2020 en 2021 Transitiebegrotingen voor beschikbaar gesteld. Lokaal hebben we dit in 2020 en 2021 vertaald in de lokale Transitieagenda jeugdhulp Scherpenzeel.

We signaleerden in 2019 een toename van de uitgaven voor jeugdhulp. Het college heeft eind 2019 aanvullende beheersmaatregelen ingesteld. Aanpassing van de begroting vindt nog niet plaats. Het is nu niet goed mogelijk om in te schatten of de toename in 2019 incidenteel of structureel van karakter was. We zien dat veel gemeenten kampen met tekorten op de jeugdhulp. Als blijkt dat deze tekorten zich ook in 2021 en verder voordoen, zullen deze tekorten in afwachting van rijksbeleid (waaronder de mogelijke verlenging vanaf 2022 van de extra Rijksmiddelen voor jeugdhulp) en verder te nemen beheersmaatregelen gedekt worden uit de Reserve Sociaal Domein. Deze reserve is vooralsnog toereikend. In de regio is Scherpenzeel bestuurlijk trekker van het project Actieve regio.

Voor de pilot Specialist Ondersteuner Jeugd (SOJ) bij de huisartsen worden tot en met 2021 incidentele middelen ingezet. Na evaluatie wordt een voorstel voor de definitieve inzet van de SOJ gedaan. In de Kadernota 2022 volgt dan een voorstel voor structurele bekostiging.

6.2.I Geëscaleerde zorg 18-

Overige ontwikkelingen

In de voorjaarsnota van de regering aan de Tweede Kamer staat dat er voor het sociaal domein extra middelen naar gemeenten gaan. Ten eerste betreft dit structurele middelen voor de uitbreiding van diverse taken voor Veilig Thuis. Ten tweede komen middelen beschikbaar om 35 centrumgemeenten te ondersteunen in hun verantwoordelijkheid voor vrouwenopvang. Het is op dit moment nog onbekend wat dit financieel gaat betekenen voor Scherpenzeel.

We voeren de pilot "Veilig Thuis Meldingen" uit. Na evaluatie beslissen we over het vervolg van deze pilot.

Daarnaast nemen de geraamde uitgaven voor Veilig Thuis en VGGM op, conform de VGGM begroting.

6.3 Termijnkalender

	2021	2022	2023	2024
Instellen Samenwerkingsverband WGR voor FV jeugdhulp				
Verordening Wet Inburgering				

6.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
6	-	Bijdrage VGGM	Noodzakelijk		4.000 N	4.000 N	4.000 N	4.000 N
6	B	MEE Veluwe	Noodzakelijk		10.000 N	10.000 N	10.000 N	10.000 N
6	D	Inburgering 2021 (inkomsten)	Noodzakelijk		PM	PM	PM	PM
6	D	Inburgering 2021 (uitgaven)	Noodzakelijk		PM	PM	PM	PM
6	E	Hulpmiddelen	Noodzakelijk		16.000 N	16.000 N	16.000 N	16.000 N
6	F	Stijging Valleihopper (WMO-vervoer)	Noodzakelijk		13.000 N	19.000 N	25.000 N	25.000 N
6	F	Veilig Thuis	Noodzakelijk		17.000 N	17.000 N	17.000 N	17.000 N
6	G	Rijksbijdrage Gezinshuis (inkomsten)	Noodzakelijk		PM			
6	G	Rijksbijdrage Gezinshuis (uitgaven)	Noodzakelijk		PM			
6	G	Bijdrage Rijk Trafoagenda jeugdhulp (inkomsten)	Noodzakelijk		19.000 V			
6	G	Bijdrage Rijk Trafoagenda jeugdhulp (uitgaven)	Noodzakelijk		19.000 N			
		TOTAAL			60.000 N	66.000 N	72.000 N	72.000 N

PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Portefeuillehouder(s):

H.E. van Dijk-van Ommering

Programmacoördinator:

R.J. ter Horst

Samenvatting missie:

De gemeente wil in belangrijke mate bijdragen aan een gezond en prettig leefmilieu voor haar inwoners. De gemeente draagt zorg voor het verzamelen en afvoeren van afvalstoffen en afvalwater op milieu hygiënische verantwoorde wijze. Handhaving van milieuwetgeving met betrekking tot andere partijen hoort daar ook bij. Daar waar mogelijk en/of wenselijk draagt de gemeente zorg voor een meer duurzame inrichting van de openbare ruimte, het stimuleren van milieuvriendelijk beheer en het versterken van het landschap. Tevens draagt de gemeente zorg voor voldoende en adequate begraafmogelijkheden.

7.2 Programmaonderdelen

- A. Volksgezondheid
- B. Riolering
- C. Afval
- D. Milieubeheer
- E. Begraafplaatsen

7.2.A Volksgezondheid

Wettelijke ontwikkelingen

De VNG heeft met de staatssecretaris van VWS overeenstemming bereikt over een Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024. De centrale visie is 'health in all policy's': dat wil zeggen dat gezondheidsbeleid concreet wordt gemaakt over beleidsdomeinen en -niveaus heen. Daarnaast is het concept 'positieve gezondheid' leidraad voor het gezondheidsbeleid. Naar verwachting gaat de Nota Gezondheidsbeleid deze zomer naar de Tweede Kamer. De nota legt de prioriteit bij vier gezondheidsvraagstukken, te weten: vitaal ouder worden, gezondheidsachterstanden, mentale druk op het dagelijks leven bij jongeren en jongvolwassenen en de sociale en fysieke leefomgeving.

Nieuwe beleidsvoornemens

Wij zullen met ons beleid aansluiting zoeken bij de landelijke Nota Gezondheidsbeleid.

Overige ontwikkelingen

Het convenant voor het uitvoeren van de taken met betrekking tot de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) loopt af op 1 januari 2021. Er zal een besluit genomen moeten worden of het convenant verlengd wordt (uitvoer taken nog altijd beleggen bij de VGGM) of dat er een andere vorm van uitvoering gerealiseerd wordt. Het is nog onduidelijk of dit extra kosten met zich meebrengt.

7.2.B Riolering

Wettelijke ontwikkelingen

De verplichting tot het opstellen van een gemeentelijk (water en) rioleringsplan vervalt vanaf 2021 als gevolg van de nieuwe Omgevingswet (Ow). In de toekomst zal het Waterplan (WP) 2020-2024 worden opgenomen in het omgevingsplan.

Nieuwe beleidsvoornemens

In 2021 zal naar verwachting een Klimaatadaptatieplan c.q. Afkoppelbeleid- en implementatieplan worden opgesteld.

Overige ontwikkelingen

Klimaatadaptatie vraagt steeds meer aandacht vanwege regelmatige (water) overlast door hevige regenval, verdroging en hittestress. De maatregelen om door klimaatverandering veroorzaakte wateroverlast op te vangen zijn opgenomen in het WP (2020-2024).

Klimaatverandering vereist een geïntegreerde benadering van de inrichting van openbare ruimte. Om huidige problemen op te lossen en toekomstige problemen te voorkomen, moeten ontwerp, beheer en onderhoud van fysieke infrastructuur en voorzieningen, zoals wegen, waterlopen en riolering, in hun onderlinge samenhang worden benaderd. Omdat waterstroom over eigendomsgrenzen heen gaan zullen wij in de komende jaren ook onze inwoners en bedrijven actief stimuleren om ook zelf klimaat-adaptieve maatregelen te nemen.

Toename areaal te onderhouden bermen, sloten en kolken

Het areaal van te onderhouden bermen, sloten, kolken en (hoofd)rioolstelsels zal in de komende jaren toenemen vanwege nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. , zoals bijvoorbeeld Plan 't Voort. Vanaf 2024 is er sprake van jaarlijks € 10.000,- extra kosten (structureel) aan het onderhoud van deze areaaluitbreidingen van bermen en sloten. Voor het onderhoud van kolken is dit € 6.000,- (structureel).

Stijging marktprijzen

Bij een aanbesteding in 2020 is gebleken dat de prijzen van kolkenreiniging zijn gestegen. Om deze kosten te dekken is structureel € 6.500 nodig.

Groot onderhoud houten bruggen

Een aantal houten bruggen in de openbare ruimte binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel is meer dan 20 jaar oud. Ze hebben daarom groot onderhoud nodig. De renovatie van een van de bruggen is gepland in 2021. Het beschikbare budget van € 12.000 is gebaseerd op een schatting uit 2016. Op basis van een recente raming is voor de renovatie circa € 7.500, - extra nodig.

Voorziening

Als gevolg van de rondrekenmethodiek bij de kostendekkendheid van de rioolheffing worden de meerkosten betreffende areaaluitbreiding, en hogere kosten bij het onderhoud van de kolken verrekend met de voorziening Riolering.

7.2.C Afval

Overige ontwikkelingen

Naar aanleiding van de evaluatie 1^e jaar diftar onderzoeken we momenteel een aantal zaken. Zo beginnen we met de voorbereidingen voor de volgende stap uit het Grondstoffenbeleidsplan: het verlagen van de inzamelfrequentie van de restafvalcontainer naar 1 keer per 4 weken. Daarnaast onderzoeken we de voor- en nadelen van de invoering van een container voor de inzameling van plastic verpakkingen, drankpakken en blikverpakkingen. Doelstelling is om de Afvalstoffenheffing vanaf 2021 weer kostendekkend te laten zijn. In 2020 zullen contracten herzien worden.

7.2.D Milieubeheer

Wettelijke ontwikkelingen

In 2021 moeten alle gemeenten een Transitievisie warmte hebben opgeleverd en moet de Regionale Energie Strategie 1.0 worden vastgesteld. Voor het verkrijgen van maatschappelijk draagvlak hechten wij grote waarde aan participatie door inwoners, ondernemers en organisaties.

Nieuwe beleidsvoornemens

Er wordt momenteel gewerkt aan het uitvoeringsprogramma voor de Kadernotitie duurzaamheid – onderdeel Planet. De verwachte kosten die hieruit voortvloeien zijn opgenomen.

Overige ontwikkelingen

In de concept-Regionale Energie Strategie Foodvalley wordt ingezet op energiebesparing van (minimaal) 1,5% per jaar en zoveel mogelijk zon op dak en boven parkeerplaatsen. Om dit te bereiken is extra inzet (en budget) nodig. We werken momenteel samen met de verenigingen en energiecoöperatie Vallei Energie aan een plan voor het verduurzamen van het sportpark.

Het college van Scherpenzeel ondersteunt van harte het initiatief van de Regionale Vallei Duurzaam beurs en zal bij de te verwachte organisatie in 2021 actief aan deze beurs deelnemen.

7.2.E Begraafplaatsen

Wettelijke ontwikkelingen

Om voor de toekomst voldoende capaciteit op onze begraafplaatsen te garanderen is uitbreiding van begraafplaats Lambalgen nodig. De voorbereiding vindt plaats in 2020 en 2021. Deze bestaat onder andere uit het bestemmingsplan, ontwerp en de aanbesteding. De aanleg zal naar verwachting uiterlijk in 2023 starten. De aanlegkosten zijn moeilijk te ramen omdat het terrein fors moet worden opgehoogd. De kosten hiervan zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van geschikte grond. Vooralsnog gaan wij uit van een investering van € 900.000.

Nieuwe beleidsvoornemens

Bij het opstellen van nieuw beleid richten wij ons op een praktisch en betaalbaar beheer.

Overige ontwikkelingen

Na het op orde brengen van het beheer enkele jaren geleden is de Commissie Begraafplaatsen inactief geworden. Wij hechten er zeer aan om deze commissie weer nieuw leven in te blazen. Zo kunnen inwoners en belanghebbenden participeren in beleid- en beheerkeuzes. Belangrijke onderwerpen in de komende

jaren zijn de uitbreiding van Begraafplaats Lambalgen, het opstellen van een visie voor beide begraafplaatsen en het op peil houden en waar mogelijk verder verbeteren van onze dienstverlening.

7.3 Termijnkalender

2021	2022	2023	2024
Uitvoering geven aan nota gezondheidsbeleid	Vorbereiding uitbreiding begraafplaats Lambalgen	Start aanleg uitbreiding begraafplaats Lambalgen	
Opstellen klimaatadaptatieplan			
Renovatie brug			
Vorbereiding uitbreiding begraafplaats Lambalgen			
Opstellen Begraafplaatsenbeleid			
Regionale energiestrategie (RES)			
Volgende stap afvalstoffenbeleidsplan			
Transitievise warmte			

7.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
7A		Bijdrage VGGM	Noodzakelijk		4.000 N	4.000 N	4.000 N	4.000 N
7B		Onderhoud bermen, sloten en duikers (Areaaluitbreiding)	Noodzakelijk					10.000 N
7B		Onderhoud kolken (Areaaluitbreiding)	Noodzakelijk					6.000 N
7B		Verhoging kosten kolkenreiniging	Noodzakelijk		6.500 N	6.500 N	6.500 N	6.500 N
7B		Dotatie/onttrekking aan de voorziening	Noodzakelijk		6.500 V	6.500 V	6.500 V	22.500 N
7B		Groot onderhoud houten brug	Noodzakelijk		7.500 N			
7D		Transitievise warmte	Noodzakelijk		50.000 N			
7D		Extra inzet energieloket	Noodzakelijk		15.000 N	15.000 N	15.000 N	15.000 N
7D		Uitvoering energievise	Gewenst		10.000 N			
7D		Werkbudget duurzaamheid	Gewenst		50.000 N	50.000 N	50.000 N	50.000 N
7D		Biodiversiteit en klimaatadaptatie	Gewenst		25.000 N	25.000 N	25.000 N	25.000 N
7E		Uitbreiding begraafplaats Lambalgen	Noodzakelijk	900.000 N			22.500 N	22.500 N
		TOTAAL			161.500 N	90.900 N	116.500 N	116.500 N

PROGRAMMA 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Portefeuillehouder(s):

H.E. van Dijk-van Ommering / I. van Ekeren

Programmacoördinator:

R.J. ter Horst

Samenvatting missie:

Scherpenzeel is een gemeente met een aantrekkelijke dorpskern, een landschappelijk fraai buitengebied en biedt ruimte voor ondernemen. Het is er goed wonen en er zijn voldoende betaalbare woningen. Het aanbod sluit aan op behoefte van al onze inwoners; van starters tot senioren en met huur- en koopwoningen.

8.2 Programmaonderdelen

- A. Ruimtelijke Ordening
- B. Grondexploitatie
- C. Wonen en bouwen

8.2.A Ruimtelijke Ordening

Wettelijke ontwikkelingen

Invoering Omgevingswet

Om tijdig klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet voeren wij in 2021 veranderingen door. Deze wet leidt tot een verregaande decentralisatie van de regels voor de fysieke leefomgeving. Dit heeft consequenties voor de uitvoeringspraktijk van de gemeente op het gebied van organisatie, beleid, werkprocessen, kennis en vaardigheden en ICT.

Omgevingsvisie

De Omgevingswet verlangt van gemeenten een visie op de fysieke leefomgeving voor het hele grondgebied. Hoewel de visie vooral een ruimtelijke insteek heeft, zijn sociale en economische disciplines nauw verweven. Vanuit deze integrale benadering hechten wij bovendien zeer aan een door de samenleving gedragen visie. Omdat participatie tijdens de corona-crisis niet goed te organiseren is, hebben we de vaststelling van de omgevingsvisie verschoven van 2020 naar 2021.

Nieuwe beleidsvoornemens

Woningbouw

In 2021 geven wij verdere invulling aan de gebiedsontwikkeling in Plan Zuid. In het deelgebied Akkerwinde worden dan de laatste van ongeveer 145 woningen in een divers programma opgeleverd. Voor de deelgebieden 't Voort en Akkerwinde II worden stedenbouwkundige visies en bestemmingsplannen opgesteld en in procedure gebracht. De programmatische invulling vindt plaats conform de in 2020 vastgestelde Woonvisie.

Diverse bestemmingsplannen

In 2021 worden naar verwachting verschillende bestemmingsplanprocedures opgestart en/of afgerond. Dit geldt naar verwachting onder andere voor 't Voort, Akkerwinde II, Uitbreiding begraafplaats Lambalgen, Supermarkten en Bedrijventerrein Zwarte Land II.

Overige ontwikkelingen

In het kielzog van de invoering van de omgevingswet, wordt ook de wetgeving van de bodem gewijzigd. Dit gebeurt in de Aanvullingswet Bodem en het bijbehorende Aanvullingsbesluit Bodem (AB). Gemeenten zullen er taken op het gebied van bodem bij krijgen. Zo worden de taken waarvoor nu de provincies bevoegd gezag is aan ons overgedragen. Zo worden wij als gemeente bijvoorbeeld bevoegd gezag voor de (chemische) bodemkwaliteit en de ondergrond. Deze overdracht van taken wordt financieel niet gecompenseerd.

Hierdoor verandert onze werkwijze. Om inzichtelijk te krijgen wat de werkzaamheden precies inhouden en hoeveel (tijd en geld) deze werkzaamheden kosten, werken we samen met de Omgevingsdienst de Vallei (OddV). Op dit moment is er nog geen compleet beeld van de impact op onze bedrijfsvoering. Het is duidelijk dat deze taken dermate specialistisch zijn, dat wij ze als gemeente niet zelf kunnen uitvoeren. Samen met de OddV zijn wij in overleg met de provincie om alle informatie boven water te krijgen.

Naast bodemtaken komen er nog meer taken op ons af. Deze volgen onder andere uit de Aanvullingswet Geluid en de Bruidsschat. Ook voor deze zaken werken we, samen met onze Omgevingsdienst, aan het inzichtelijk maken van de werkzaamheden en benodigd budget. We verwachten hier in de loop van 2020 meer duidelijkheid over te hebben.

8.2.B Grondexploitatie

Zie hiervoor onderdeel woningbouw bij 8.2.A

8.2.C Wonen en bouwen

Nieuwe beleidsvoornemens

De vastgestelde Woonvisie 2020-2030 leidt tot een aantal nieuwe beleidsvoornemens die verankerd zijn in het bijbehorende werkprogramma. De speerpunten zijn om in te zetten op het realiseren van voldoende woningen voor (her)starters en ouderen, realiseren van passende en betaalbare woningen, stimuleren van doorstroom op de woningmarkt en het inzetten op duurzame woningen in een duurzame leefomgeving. Beleidsvoornemens die ook het corporatiebezit betreffen zullen worden verankerd in de prestatieafspraken met de corporatie.

Overige ontwikkelingen

Wij hebben steeds meer oog en aandacht voor de duurzame leefomgeving. In nieuwe wijken zijn energie, klimaatbestendigheid en biodiversiteit belangrijke speerpunten. Hierbij kiezen wij voor een integrale aanpak: dwars door alle vakgebieden heen en van ontwerp tot onderhoud.

8.3 Termijnkalender

2021	2022	2023	2024
Omgevingsvisie	Invoering omgevingswet	Bestemmingsplannen (ntb)	Bestemmingsplannen (ntb)
Bestemmingsplannen (bijv. Akkerwinde II, 't Voort, begraafplaats Lambalgen, Supermarkten, Bedrijventerrein)	Bestemmingsplannen (ntb)		
Start uitvoering werkprogramma woonvisie			

8.4 Financiële gevolgen van genoemde ontwikkelingen

Pr.	Ond.	Omschrijving	Noodzakelijk / gewenst	Krediet	Bedrag			
					2021	2022	2023	2024
8	A	Verhoging kosten OddV	Noodzakelijk		6.000 N	6.000 N	6.000 N	6.000 N
8	A	Impact Omgevingswet	Noodzakelijk		PM	PM	PM	PM
		TOTAAL			6.000 N	6.000 N	6.000 N	6.000 N

D. AANVULLENDE OVERZICHTEN

1. ONTWIKKELING LASTENDRUK

Rioolheffing

Het nieuwe Waterplan is dit jaar ingegaan voor de periode 2020-2024. Net als in 2020 zullen de tarieven stijgen met de standaardprijsstijging. Voor deze Kadernota is dit 1,7%.

Afvalstoffenheffing

Vanaf 2019 is Diftar ingevoerd. De effecten hiervan worden momenteel geëvalueerd. Voor de jaren 2019 en 2020 is er sprake van een (negatief) verschil tussen de inkomsten en uitgaven. Doelstelling is om in 2021 weer kostendekkend te zijn. In de Programmabegroting 2021-2024 komen wij met onderbouwde tarieven.

OZB

Als eerder in deze Kadernota aangegeven wordt de komende jaren de OZB wordt verhoogd. Voor jaarschijf 2021 zal dit om een verhoging van 6% gaan.

Ontwikkeling gemeentelijke lastendruk

Deze hierboven geschetste mutaties betekenen dat een eenpersoonshuishouden gemiddeld € 24,01 en meerpersoonshuizen (op basis van een woning met de waarde van € 300.000,00) gemiddeld ongeveer € 27,67 op jaarbasis meer gaat betalen.

Uitgangspunt:

1. Alleenstaand, waarde van de woning is € 250.000

2020				2021	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1081%	€ 250.000,00	€ 270,25	0,1146%	€ 286,50
Rioolheffing	€ 252,49		€ 252,49	€ 256,78	€ 256,78
Afvalstoffenheffing	€ 167,31	vast tarief	€ 167,31	€ 170,15	€ 170,15
Afvalstoffenheffing	€ 3,05	Container 140 liter - 12 ledigingen	€ 36,60	€ 3,10	€ 37,22
Totaal:			€ 726,65		€ 750,66

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 24,01
3,3%

Uitgangspunt:

2. Gezin, waarde van de woning is € 300.000

2020				2021	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1081%	€ 300.000,00	€ 324,30	0,1146%	€ 343,80
Rioolheffing	€ 252,49		€ 252,49	€ 256,78	€ 256,78
Afvalstoffenheffing	€ 167,31	vast tarief	€ 167,31	€ 170,15	€ 170,15
Afvalstoffenheffing	€ 5,05	Container 240 liter - 12 ledigingen	€ 60,60	€ 5,14	€ 61,63
Totaal:			€ 804,70		€ 832,37

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 27,67
3,4%

Uitgangspunt:

3. Gezin, waarde van de woning is € 450.000

2020				2021	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1081%	€ 450.000,00	€ 486,45	0,1146%	€ 515,60
Rioolheffing	€ 252,49		€ 252,49	€ 256,78	€ 256,78
Afvalstoffenheffing	€ 167,31	vast tarief	€ 167,31	€ 170,15	€ 170,15
Afvalstoffenheffing	€ 5,05	Container 240 liter - 12 ledigingen	€ 60,60	€ 5,14	€ 61,63
Totaal:			€ 966,85		€ 1.004,17

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 37,32
3,9%

Vergelijking buurgemeenten

Tenslotte wordt hieronder de tariefstelling 2020 van de gemeenten Barneveld, Renswoude, Woudenberg en Scherpenzeel 2020 getoond in vergelijking met het voorgestelde tarief 2021 voor de gemeente Scherpenzeel.

	Barneveld	Renswoude	Woudenberg	Scherpenzeel	Scherpenzeel 2021
Ozb woningen	0,0968%	0,0830%	0,1042%	0,1081%	0,1146%
Afvalstoffenheffing meerpersoons	€ 312,50	€ 245,00 € 7,00 per lediging	€ 210,00 € 11,50 per lediging	€ 167,31 € 5,05 per lediging	€ 170,15 € 5,14 per lediging
Rioolheffing meerpersoons	€ 179,25	€ 264,50	€ 224,61	€ 252,49	€ 256,78

2. RISICOPARAGRAAF

Corona crisis

De wereld bevindt zich momenteel in een crisis rondom het coronavirus. Ook voor de Gemeente Scherpenzeel heeft dit veel impact. Verschillende aspecten rondom de activiteiten in het sociaal domein zullen (mogelijk) duurder worden.

Het Rijk compenseert de meerkosten voor gemeenten (voor bijv de regelingen voor ondernemers en de compensatie voor niet geleverde zorg), maar het risico bestaat dat dit onvoldoende is. Ook bestaat het risico dat de compensatie alleen de periode beslaat waarin beperkingen gelden waarvoor gemeenten niet gecompenseerd worden.

Daarnaast bestaat het risico dat het rijk vanwege corona minder uitgeeft, wat zich via de trap af systematiek vertaalt in een lagere uitkering uit het gemeentefonds voor gemeenten (waar de meer uitgaven voor corona buiten blijven, omdat deze incidenteel zijn). Dit zou een bezuinigingsopgave voor gemeenten, en dus ook voor Scherpenzeel betekenen.

Ook voor de woningbouwprojecten binnen Scherpenzeel is het coronavirus een complicerende factor als gevolg van de (onzekerheid over de) impact van de economische recessie die we voorzien naar aanleiding van de Corona-crisis. Daarbij hanteren we de volgende redenering:

- De woningbehoefte in Scherpenzeel wordt primair ingegeven door demografische ontwikkelingen binnen de regio, en door het waterbedeffer van de Randstad.
- Gegeven de PAS-problematiek verwachten wij niet dat regiogemeenten de komende jaren in staat zullen zijn voldoende woningbouwprojecten te realiseren.
- We gaan er dan ook van uit dat de vraag naar woningen in kwantitatief opzicht niet wordt beïnvloed door de crisis.
- Wel kan de crisis impact hebben op de prijsontwikkeling. De diverse deelprojecten zijn voldoende afgebakend om in dat kader de financiële risico's te beheersen. De financiële exposure van de gemeente is voornamelijk beperkt.

Algemene Uitkering

Deze kadernota is gebaseerd op de decembercirculaire van 2019. De uitwerking van de meicirculaire is op dit moment nog onbekend. Hieronder vallen ook de mogelijk extra rijksmiddelen voor jeugdhulp zoals in programma 6 – bij onderdeel H – besproken.

Nieuw verdeelstelsel

De invoer van een nieuw verdeelstelsel is een jaar uitgesteld, van 2021 naar 2022. Voor plattelandsgemeenten komt er zeer waarschijnlijk een nadelig herverdeeldeffect aan. Het maximaal nadeel kan oplopen tot € 100,00 per inwoner, dat zich volgens een overgangsregeling opbouwt met € 25,00 per inwoner per jaar vanaf 2022. In deze kadernota nemen we dit nadeel niet op en wachten we de ontwikkelingen af tot hier meer over bekend is. Mocht er in de komende meicirculaire meer duidelijkheid zijn over dit onderwerp dan komen wij in de begroting 2021 hierop terug.

Daling als gevolg van OZB stijging

Als de OZB-inkomsten stijgen kan dat tot gevolg hebben dat de Algemene Uitkering zal dalen. In welke mate valt nu nog niet te zeggen omdat de Algemene Uitkering een complex geheel is van plussen en minnen. Bij de komende circulaires volgen we de effecten hiervan op de voet en wanneer er inderdaad sprake van een daling zal hierop gehandeld moeten worden.

3. INVESTERINGSPLANNING

A. Lopende investeringen

Lopende investeringen	Oorspronkelijke raming	Uitgegeven tot 2020	Uitgegeven in 2020	Restant krediet
Afdeling Bedrijfsvoering				
Informatiebeleidsplan 2017-2020	457.500	274.664	25.186	157.650
Implementatie Belastingsamenwerking	130.000	34.573	0	95.427
Taxatiekosten omschakeling ivm bel. Samenwerking	28.800	0	0	28.800
Optimalisatiestudie Breehoek	47.000	0	10.233	36.767
Nieuwbouw scouting	89.000	0	5.466	83.534
Investering zonnepanelen	40.000	0	0	40.000
Investering audio/video	75.000	0	0	75.000
Afdeling Gemeentewinkel				
-				
Afdeling Ruimte en Groen				
Vervanging voertuigen (Renault/Peugeot)	56.000	0	0	56.000
Inhalen achterstallig onderhoud (2016-2017)	142.000	5.929	136.071	0
Inhalen achterstallig onderhoud (2018-2020)	121.500	6.327	107.962	7.211
Herinrichting Eikenlaan	230.000	130.338	66.277	33.385
Kruising Oosteinde-Ringbaan	150.000	18.479	311	131.210
Aanschaf 10abri's	65.000	0	0	65.000
Uitvoeringsprogramma Centrumvisie	234.238	96.293	4.998	132.947
Renovatie zwembad 't Willaer	388.180	126.038	218.473	43.669
Engineering begraafplaats lambalgen	25.000	0	0	25.000
Bestemmingsplan uitbreiding begraafplaats	15.000	0	0	15.000
Aanleg watergang Lambalgerkeerkade	165.000	46.277	0	118.723
Vervanging mechanische riolering	198.000	144.012	0	53.988
Onderzoeken grondwaterbeleidsplan	77.000	9.098	0	67.902
Uitvoeringsmaatregelen grondwaterbeleidsplan	195.000	1.675	0	193.325
Vervanging riolering Eikenlaan 2019-2020	1.114.288	0	204	1.114.084
Mech/EI deel gemalen 2019	74.000	18300	18.300	37.400
Laadpalen	20000	0	0	20000
Totaal lopende investeringen	4.137.506	912.003	593.481	2.632.022

B. Vervangingsinvesteringen

Afdeling	Project/Beleidsvoornemen	Aanv.	Afschr.	Krediet		Budget (kapitaallasten)			
		jaar	termijn	2021	2022-2024	2021	2022	2023	2024
Bedrijfsvoering	Informatiebeleidsplan, beleid&aanschaf Dekking uit Reserve automatisering	2021 2022 2023 2024		PM	PM PM PM				
Ruimte & Groen	Onderhoud wegen * Stationweg, tlv reserve wegen * Achterstallig onderhoud asfalt (2021), tlv reserve wegen * Herinrichting combi riolering Plataanlaan, Berkenlaan, Lijsterbeslaan, Acacialaan * 't Zwarte land * Herinrichting combi riolering Vlieterweg e.o * Herinrichting combi riolering Rembrandtlaan e.o.	2020 2021 2021 2021 2022 2024	 20 30 20 20	100.000 330.000 320.000	 222.500 265.000 330.000		16.000 7.417	16.000 7.417	16.000 7.417
Ruimte & Groen	Uitvoering Waterplan 2020 Vervanging t.l.v. Voorziening riolering	2021 2022 2023 2024		1.339.000	936.000 683.000 1.185.000				
Ruimte & Groen	Vrachtwagen buitendienst	2021	10	150.000			15.000	15.000	15.000
Ruimte & Groen	Nido Aanhanger	2022	10		30.000			3.000	3.000
Ruimte & Groen	Openbare verlichting	2021 2022 2023 2024	30 30 30 30	55.000	55.000 55.000 55.000		1.833	1.833 1.833	1.833 1.833
Ruimte & Groen	Verduurzaming sportpark	2021	30	40.000				1.333	1.333
Ruimte & Groen	Uitbreiding begraafplaats lambalgen	2022	40		900.000			22.500	22.500
Ruimte & Groen	Vervanging airco installatie	2021	15		30.000		2.000	2.000	2.000
Bedrijfsvoering	Verbouwing Breehoek/Gemeentehuis	2021	24	PM					
Totaal				2.336.021	4.746.500	-	42.250	84.167	86.000

C. Toekomstige investeringen

Voor een aantal financiële ontwikkelingen – met name investeringen – zal het college een raadsvoorstel inbrengen voordat tot uitvoering wordt overgegaan. Dit is bepaald in artikel 5.2 van de Financiële verordening.

Voor de beleidsvoornemens die in deze kadernota zijn opgenomen betreft dit:

Nieuw beleid > 12.500	Planning (in de Raad)
Uitwerkingsplan Gemeentehuis/Breehoek	2020
Uitbreiding begraafplaats Iambalgen	2021
Informatiebeleidsplan 2021	2020

Bestaand beleid	Planning (in de Raad)
Uitwerkingsplan MVP/MJOP/MIP sport	2021
Onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen	2020
Herrijdingsplan Algemene Reserve	2020
Uitwerkingsplan Centrumvisie	2020
Uitwerking kostendekkendheid afvalstoffenheffing	2020

4. ALGEMENE RESERVE

Algemene reserve	Bron	2020	2021	2022	2023	2024
Herkomst van middelen						
Saldo 1 januari		5.970.331	3.808.083	2.424.383	2.164.383	1.914.383
Raadvoorstel buitensport	RVST					100.000
Totaal herkomst middelen		5.970.331	3.808.083	2.424.383	2.164.383	2.014.383
Besteding van middelen						
Afvalstoffenheffing	BG 2020	68.815				
Ontwikkeling bedrijventerreinen	RVST	50.000				
Raadvoorstel buitensport	RVST	100.000				
Belastingsamenwerking Veenendaal	JR 2019	124.227				
Digitaliseren begraafplaatsadministratie	JR 2019	15.000				
Projectleider informatievoorziening	KN 2020	82.600				
Vernieuwen TOP en extra TOP	KN 2020	25.000				
Leasekosten twee auto's participatieopdracht	KN 2020	10.000	10.000	10.000		
Extra kosten ivm aantal omgevingsvergunningen	KN 2020	30.000				
Afboeken waarde grond Akkerwinde 2	RVST	40.014				
Sluiten Regio Deal FoodValley	RVST	100.000				
Uitbreiding ambtelijke capaciteit	KN 2020	681.200	1.123.700			
Frictiebudget achterstanden	KN 2021		250.000	250.000	250.000	
Optimalisatiestudie Breehoek	RVST	47.000				
Budgetoverheveling 2019-2020	JR 2019	109.551				
Saldo jaarrekening 2019	JR 2019	678.841				
Stelpost dekking jaarschijf 2024 reserve duurzaamheid	KN 2021					90.000
Frictiekosten verhuizing Gemeentehuis/Breehoek	KN 2021			130.000		
Totaal besteding middelen		2.162.248	1.383.700	390.000	250.000	90.000
Saldo per 31 december		3.808.083	2.424.383	2.034.383	1.784.383	1.794.383

5. RESERVES & VOORZIENINGEN

Reserves

Ieder jaar wordt in de Kadernota het beleid op reserves en voorzieningen herijkt. De voorzieningen muteren aan de hand van gewijzigde onderhoudsplannen of kostenprognoses. Voor wat betreft de reserves zijn voor de volgende reserves beleidswijzigingen doorgevoerd.

- Algemene Reserve
- Reserve Afvalstoffenheffing
- Reserve Automatisering
- Reserve Duurzaamheid
- Reserve Centrumvisie

Het totaal aan middelen wat in de reserves van de gemeente Scherpenzeel zit stijgt van € 17.875.883 op 1-1-2020 naar € 21.133.131 op 31-12-2024.

Algemene Reserve					
Doelstelling	Opvangen nadelige exploitatieresultaten, opvang risico's en dekking incidentele investeringen.				
Type	Algemene reserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 5.970.331	€ 3.808.083	€ 2.424.383	€ 2.164.383	€ 1.914.383
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 100.000
Onttrekking	€ 2.162.248	€ 1.383.700	€ 390.000	€ 250.000	€ 90.000
Saldo per 31-12	€ 3.808.083	€ 2.424.383	€ 2.034.383	€ 1.784.383	€ 1.794.383
Ondergrens	15% van de omzet van de gemeente				
Bovengrens	n.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Geen, tenzij reserve onder het afgesproken minimum komt.				
Onttrekking	Via een raadsvoorstel.				
Toelichting reserve	Vastgesteld is om een minimale streefwaarde van 20% van de omzet te hanteren en als absoluut minimum 15% van de omzet. Indien de uitkomst van de risico inventarisatie (incidentele risico's) vermenigvuldigd met de ratio 2,0 hoger uitkomt dan de waarde genoemd van 15% van de omzet dan geldt deze waarde als minimumhoogte van de algemene reserve.				
Actualisatie uitgangspunten	Tweejaarlijks: 2020-2022-2024				
Beleidswijziging?	Ja	Toelichting	De reserve is de komende jaren, kijkende naar de ondergrens, niet toereikend. Voorgesteld wordt om bij de begroting 2021-2024 met een voorstel te komen tot herijking van deze reserve		
Financiële mutatie	Ja	Toelichting	Verschillende mutaties als toegelicht in D.4. van deze kadernota.		

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing					
Doelstelling	Een reservering om grote schommelingen in de kosten van inzameling en afvoer van afvalstoffen en in de tarieven van de afvalstoffenheffing op te vangen.				
Type	Egalisatiereserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ondergrens	n.v.t.				
Bovengrens	Minimale hoogte € 60.000 (was € 100.000).				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Positieve exploitatieresultaten				
Onttrekking	Negatieve exploitatiesaldi en eventuele incidentele projectkosten op afval. Resterend saldo kan ingezet worden voor tariefmatiging.				
Toelichting reserve	De minimale hoogte van € 60.000 komt tot stand door: 1. Door de kans op een sterk wisselende opbrengst oud papier in relatie tot zo min mogelijke schommelingen in het tarief. 2. Gezien de geplande nieuwbouw was er een stelpost opgenomen voor ondergrondse vuilcontainers. Hiervoor is een apart krediet beschikbaar, dus hoeft niet als risico te worden opgenomen. Dit vertaalt zich in de onderstaande onderbouwing: Risico marktprijs oud papier € 30.000 Overige risico's in de exploitatie € 10.000 Een jaar tarief-ingroei (50%) € 20.000				
Actualisatie uitgangspunten	2020-2023-2027				
Beleidswijziging?	Ja	Toelichting	Voorgesteld wordt deze reserve gezamenlijk met de afvalstoffenheffing bij de Begroting 2021-2024 te herzien		
Financiële mutatie	Ja	Toelichting	Als gevolg van het grote verschil tussen uitgaven en inkomsten in 2019 is de reserve momenteel leeg.		

Egalisatiereserve Riolering					
Doelstelling	Egalisatie van efficiencyresultaten op onderdeel riolering				
Type	Egalisatiereserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 122.000	€ 122.000	€ 122.000	€ 122.000	€ 122.000
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 122.000	€ 122.000	€ 122.000	€ 122.000	€ 122.000
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Ja, 0,0%				
Voeding	Positieve exploitatieresultaten				
Onttrekking	Negatieve exploitatieresultaten				
Toelichting reserve	Deze reserve dient om de schommelingen in exploitatieresultaten op onderdeel Riolering op te vangen				
Actualisatie uitgangspunten	2022-2024				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Ja	Toelichting	Efficiencyvoordelen in 2019		

Reserve Grondexploitatie					
Doelstelling	Opvang van financiële risico's bij grondexploitaties.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 293.587	€ 5.231.132	€ 6.440.307	€ 7.502.483	€ 8.806.776
Toevoeging	€ 5.543.892	€ 2.110.320	€ 1.732.616	€ 1.704.521	€ 1.452.266
Onttrekking	€ 606.347	€ 901.145	€ 670.439	€ 400.228	€ 425.433
Saldo per 31-12	€ 5.231.132	€ 6.440.307	€ 7.502.483	€ 8.806.776	€ 9.833.609
Ondergrens	€ 3.850.118,00 - Dit is opgebouwd uit het restant risicoprofiel (stand JR 19), het te verwachten te betalen bedrag aan VPB over 2020 en als laatste de € 1.000.000 als gevolg van het amendement voor de startersproducten.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Positieve exploitatieresultaten van grondexploitatiecomplexen.				
Onttrekking	Kosten welke niet zijn geraamd in de grondexploitatie (risico's die zich voordoen) en nadelige exploitatieresultaten.				
Toelichting reserve	De verwachte resultaten op grondexploitaties zijn momenteel voldoende om de gekwantificeerde risico's te kunnen opvangen.				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2027				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Sociale woningbouw					
Doelstelling	Waarborgen en verbeteren van de kwaliteit, duurzaamheid, betaalbaarheid en sociale veiligheid evenals het inzetten voor investeringen ter verbetering van de woonomgeving met betrekking tot de sociale woningsector in Scherpenzeel.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 408.871	€ 408.871	€ 408.871	€ 408.871	€ 408.871
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 408.871	€ 408.871	€ 408.871	€ 408.871	€ 408.871
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	N.v.t.				
Onttrekking	Uitgaven die verband houden met het doel van de reserve en specifiek inzetten voor duurzaamheid en betaalbaarheid van woningbouw.				
Toelichting reserve	Als onderdeel van de prestatieafspraken met Woonstede vindt overleg plaats met Woonstede m.b.t. de besteding van de reserve.				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2027				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve nieuwbouw onderwijs					
Doelstelling	Dekking kapitaallasten van toekomstige investeringen voor nieuwbouw en uitbreiding van onderwijsgebouwen.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 1.073.790	€ 983.713	€ 912.669	€ 846.189	€ 782.208
Toevoeging	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Onttrekking	€ 115.077	€ 96.044	€ 91.480	€ 88.981	€ 86.318
Saldo per 31-12	€ 983.713	€ 912.669	€ 846.189	€ 782.208	€ 720.890
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Ja, 0,0%				
Voeding	Jaarlijks € 25.000 in verband met de realisatie van de Glashorstschool.				
Onttrekking	Het negatieve saldo tussen het bedrag gebaseerd op de algemene uitkering in verband met de onderwijshuisvesting, een aantal rentecorrecties en de kapitaallasten.				
Toelichting reserve	Schoolgebouwen worden gebouwd voor gebruik op lange termijn. De kapitaallasten van een investering in onderwijsgebouwen dient uit deze reserve te worden gedekt. Het gewenste niveau is afhankelijk van de onderhoudstoestand (noodzaak vervangende nieuwbouw) van de gebouwen en de behoefte aan uitbreiding van onderwijshuisvesting.				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2017				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve subsidie monumenten					
Doelstelling	Dekking van de jaarlijkse monumentensubsidies.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 165.034	€ 165.034	€ 165.034	€ 165.034	€ 165.034
Toevoeging	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Onttrekking	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Saldo per 31-12	€ 165.034	€ 165.034	€ 165.034	€ 165.034	€ 165.034
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Geen				
Voeding	€ 5.000 (vanaf 2017)				
Onttrekking	T/m 2015 jaarlijks € 10.000. Vanaf 2016 € 5.000,-				
Toelichting reserve	Het voornemen is (conform het coalitieakkoord), om de mogelijkheden voor subsidie op monumenten te verruimen. De reserve wordt herijkt in 2020 en zo nodig hierop aangepast.				
Actualisatie uitgangspunten	2020				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Huisvesting					
Doelstelling	Bestemd voor dekking van de kosten verbouwing en kapitaallasten voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 1.036.334	€ 995.888	€ 955.442	€ 914.996	€ 874.550
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 40.446	€ 40.446	€ 40.446	€ 40.446	€ 40.446
Saldo per 31-12	€ 995.888	€ 955.442	€ 914.996	€ 874.550	€ 834.104
Ondergrens	Gewenst niveau om de dekking kapitaallasten op peil te houden, passend bij een goed financieel beleid. De ondergrens moet gelijk zijn aan de boekwaarde.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Ja				
Voeding	Geen				
Onttrekking	Uitgaven met betrekking tot de huisvesting van de gemeentelijke organisatie.				
Toelichting reserve	-				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2027				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve onderhoud wegen					
Doelstelling	Egalisatie onderhoudskosten en reconstructie/ herinrichting van de wegen.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 712.477	€ 171.028	€ 53.028	€ 200.028	€ 347.028
Toevoeging	€ 147.000	€ 147.000	€ 147.000	€ 147.000	€ 147.000
Onttrekking	€ 688.449	€ 265.000	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 171.028	€ 53.028	€ 200.028	€ 347.028	€ 494.028
Ondergrens	De omvang van deze reserve afgestemd houden op de benodigde projecten.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Jaarlijks € 147.000 en eventuele overschotten op het budget onderhoud wegen.				
Onttrekking	Tekorten onderhoudskosten en kredieten voor vervangingsinvesteringen van de wegen.				
Toelichting reserve	-				
Actualisatie uitgangspunten					
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Omgevingsvisie					
Doelstelling	Gelden beschikbaar houden voor een goede verwerking van onze toekomstvisie in onze omgevingsvisie				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 106.639	€ 36.639	€ 6.639	€ 6.639	€ 6.639
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 70.000	€ 30.000	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 36.639	€ 6.639	€ 6.639	€ 6.639	€ 6.639
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Geen				
Onttrekking	Kosten implementeren omgevingsvisie				
Toelichting reserve	Reserve is ingesteld in 2018 en wordt herijkt na uitwerken van toekomstvisie				
Actualisatie uitgangspunten	2020				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve lening de Breehoek					
Doelstelling	Reserve als dekking tegenover de renteloze lening aan Kulturhus de Breehoek in verband met de overdracht van het Kulturhus aan de Stichting gedurende 40 jaar.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 4.250.000	€ 4.175.000	€ 4.100.000	€ 4.025.000	€ 3.950.000
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Saldo per 31-12	€ 4.175.000	€ 4.100.000	€ 4.025.000	€ 3.950.000	€ 3.875.000
Ondergrens	€ 2.000.000				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Geen				
Onttrekking	Jaarlijks een vast bedrag ter dekking van de vrijval van de lening.				
Toelichting reserve	Deze reserve is bedoeld voor dekking van de vrijval van de lening en staat tegenover de renteloze lening aan Kulturhus de Breehoek. De lening wordt afgelost tot een bedrag van € 2.000.000. Deze lening blijft bestaan om de financiële relatie met de gemeente inzichtelijk te houden.				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2027				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve automatisering					
Doelstelling	Egalisatie van de lasten van investering in automatisering en informatievoorziening.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 605.652	€ 528.879	€ 440.996	€ 380.910	€ 370.369
Rente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ 108.500	€ 108.500	€ 108.500	€ 108.500	€ 108.500
Onttrekking	€ 185.273	€ 196.383	€ 168.586	€ 119.041	€ 102.809
Saldo per 31-12	€ 528.879	€ 440.996	€ 380.910	€ 370.369	€ 376.060
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Ja, 0,0%				
Voeding	€ 108.500 per jaar				
Onttrekking	Structureel: egaliseringsreserve van kapitaallasten Incidenteel: implementatiekosten die samenhangen met ICT en informatievoorziening				
Toelichting reserve	Deze reserve wordt ingezet voor het egaliseren van de kapitaallasten i.v.m. automatisering. Daarnaast worden eenmalige projecten uit deze reserve bekostigd. Zie hiervoor het Informatiebeleidsplan 2017-2020 en de vervangingsinvesteringen.				
Actualisatie uitgangspunten	2020				
Beleidswijziging?	Ja	Toelichting	Voorgesteld wordt bij begroting 2021-2024 het nieuwe informatiebeleidsplan te verwerken		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Herinrichting Sportpark de Bree					
Doelstelling	Dekking van de niet te activeren kosten en kapitaallasten herinrichting Sportpark de Bree.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 1.193.631	€ 1.131.978	€ 1.070.325	€ 1.008.672	€ 947.019
Rente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 61.653	€ 61.653	€ 61.653	€ 61.653	€ 61.653
Saldo per 31-12	€ 1.131.978	€ 1.070.325	€ 1.008.672	€ 947.019	€ 885.366
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Ja				
Voeding	Geen				
Onttrekking	Dekking van de kapitaallasten.				
Toelichting reserve	-				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2027				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Duurzaamheid					
Doelstelling	Gelden beschikbaar houden voor aansluiten regio, energievisie en klimaatadaptie				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 63.055	€ 336.055	€ 186.055	€ 96.055	€ 6.055
Toevoeging	€ 273.000	€ -	€ -	€ -	€ 90.000
Onttrekking	€ -	€ 150.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Saldo per 31-12	€ 336.055	€ 186.055	€ 96.055	€ 6.055	€ 6.055
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Gelden uit de algemene uitkering bedoeld voor duurzaamheid				
Onttrekking	Kosten voor maatregelen op het gebied van duurzaamheid				
Toelichting reserve	Reserve is ingesteld in 2018 en wordt herijkt na het vaststellen van de kadernotitie duurzaamheid.				
Actualisatie uitgangspunten	2020-2021				
Beleidswijziging?	Ja	Toelichting	De reserve is op dit moment voor 2024 niet toereikend. Voorgesteld wordt stelpost toevoeging à 90.000 (uit de algemene reserve) in 2024 in afwachting op herijking/aanvullende middelen in de algemene uitkering voor duurzaamheid		
Financiële mutatie	Ja	Toelichting	zie bovenstaande		

Reserve uitbreiding ambtelijke capaciteit					
Doelstelling	Uitvoering geven aan de uitbreiding van de ambtelijke organisatie				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ 681.200	€ 1.123.700	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 681.200	€ 1.123.700	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	In 2020 en 2021 vanuit de Algemene Reserve, ter hoogte van de begrote uitgaven				
Onttrekking	Gemaakte kosten voor uitbreiding ambtelijke organisatie				
Toelichting reserve	Als gevolg van de uitwerking van toekomstvisie als besloten bij de programma begroting zijn er voor 2020 en 2021 incidentele gelden beschikbaar voor het uitbreiden van de ambtelijke organisatie.				
Actualisatie uitgangspunten	2021				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Centrumvisie					
Doelstelling	Uitvoering geven aan de Centrumvisie				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 95.445	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 95.445	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding					
Onttrekking	Dekking uitvoeringsprogramma Centrumvisie				
Toelichting reserve	Na het verwerken van te verwachten raadsbesluit van de kadernota wordt het beleid op deze reserve in 2020 geactualiseerd.				
Actualisatie uitgangspunten	2020				
Beleidswijziging?	Ja	Toelichting	Na het vaststellen van de Kadernota, inclusief de verschuiving van de uitvoering van de centrumvisie, zal deze reserve worden geactualiseerd		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Zwembad					
Doelstelling	Bestemd voor dekking van de kapitaallasten voor verbouwing van het Zwembad in 2019/2020				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 388.180	€ 368.771	€ 349.362	€ 329.953	€ 310.544
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 19.409	€ 19.409	€ 19.409	€ 19.409	€ 19.409
Saldo per 31-12	€ 368.771	€ 349.362	€ 329.953	€ 310.544	€ 291.135
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Geen				
Onttrekking	Kapitaallasten aangaande de verbouwing van het Zwembad in 2019/2020				
Toelichting reserve	Als gevolg van het raadsbesluit van 13 december 2018 worden de kapitaallasten welke samenhangen met de verbouwing van zwembad 't Willaer te Scherpenzeel gedekt uit deze reserve				
Actualisatie uitgangspunten	2020-2021				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Foodvalley					
Doelstelling	Dekking voor projecten Foodvalley				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 58.711	€ 158.711	€ 158.711	€ 158.711	€ 158.711
Toevoeging	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 158.711	€ 158.711	€ 158.711	€ 158.711	€ 158.711
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	N.v.t.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Geen				
Onttrekking	(grotere) projecten Regio Foodvalley				
Toelichting reserve	Middelen reserveren voor (grotere) projecten vanuit de Regio Foodvalley welke de reguliere middelen te boven gaan.				
Actualisatie uitgangspunten	2020				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Sociaal Domein					
Doelstelling	Egaliseren van overschotten en tekorten op de zorgkosten van Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 1.264.746	€ 1.159.746	€ 1.099.746	€ 1.099.746	€ 1.099.746
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 105.000	€ 60.000	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 1.159.746	€ 1.099.746	€ 1.099.746	€ 1.099.746	€ 1.099.746
Ondergrens	15% van het gemiddelde saldo op de lasten en baten van programma 6 over de periode van de laatst vastgestelde programmabegroting.				
Bovengrens	25% van het gemiddelde saldo op de lasten en baten van programma 6 over de periode van de laatst vastgestelde programmabegroting.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Het verschil tussen de primaire begroting en de realisatie van de taakvelden 630 tot en met 682 binnen het betreffende boekjaar				
Onttrekking	Het verschil tussen de primaire begroting en de realisatie van de taakvelden 630 tot en met 682 binnen het betreffende boekjaar				
Toelichting reserve	In januari 2019 is nieuw beleid vastgesteld m.b.t. de reservevorming in programma 6. Voorgesteld wordt om vanaf 2020 een nieuwe systematiek toe te passen voor voeding en onttrekking aan deze reserve.				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2027				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Reserve Leerlingenvervoer					
Doelstelling	Schommelingen opvangen van het budget leerlingenvervoer.				
Type	Bestemmingsreserve				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 67.400	€ 61.500	€ 61.500	€ 61.500	€ 61.500
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 5.900	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 61.500	€ 61.500	€ 61.500	€ 61.500	€ 61.500
Ondergrens	N.v.t.				
Bovengrens	Maximaal 10% van het budget leerlingenvervoer (excl. ambtelijke uren) over totaal van 3 jaar (op basis van de begroting 2020 is dit maximaal € 61.500.				
Rentetoevoeging	Nee				
Voeding	Eventuele overschotten op het product leerlingenvervoer.				
Onttrekking	Eventuele tekorten op de product leerlingenvervoer.				
Toelichting reserve	Leerlingenvervoer betreft een opendeinde regeling waardoor er veel fluctuaties kunnen optreden. In de Kadernota 2012-2015 is deze reserve ingesteld.				
Actualisatie uitgangspunten	2027-2031				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorzieningen

Voorziening wachtgeldverplichtingen personeel					
Doelstelling	Dekking voor wachtgeldverplichtingen.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ottrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onderbouwing	Er zit geen bestedingsplan meer ten grondslag.				
Voeding	Voldoende om aan de verplichtingen te voldoen. Jaarlijkse beoordeling noodzakelijk.				
Ottrekking	Er zijn op dit moment geen verplichtingen.				
Toelichting voorziening	Hoewel er nu geen verplichting op de voorziening rust, wel de voorziening handhaven voor toekomstige verplichtingen die kunnen ontstaan.				
Actualisatie uitgangspunten	2023-2027				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting			
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening pensioen wethouders					
Doelstelling	Een voorziening te treffen waarin wij kunnen voldoen aan onze verplichting die ontstaat: wanneer wethouders met pensioen gaan, bij overlijden (aan de nabestaanden) of vertrek.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 1.598.821	€ 1.601.084	€ 1.601.930	€ 1.602.776	€ 1.603.622
Toevoeging	€ 28.233	€ 28.233	€ 28.233	€ 28.233	€ 28.233
Ottrekking	€ 25.970	€ 27.387	€ 27.387	€ 27.387	€ 27.387
Saldo per 31-12	€ 1.601.084	€ 1.601.930	€ 1.602.776	€ 1.603.622	€ 1.604.468
Onderbouwing	Belangrijke parameters voor het doelvermogen dat dient te worden opgebouwd zijn rekenrente en levensverwachting. Dit zal jaarlijks, bij de jaarrekening moeten worden beoordeeld aan de hand van de actuele berekening.				
Voeding	Aan de hand van jaarlijkse berekeningen een bedrag waarmee voldaan kan worden aan de verplichtingen.				
Ottrekking	De aanspraken van wethouders bij vertrek, bij pensionering en aan de nabestaanden.				
Toelichting voorziening	De voorziening wordt continue gemonitord en indien nodig worden er toevoegingen gedaan.				
Actualisatie uitgangspunten	jaarlijks				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening wachtgelden wethouders					
Doelstelling	Het uitkeren van wachtgeld aan voormalig bestuurders.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 595.557	€ 388.509	€ 258.864	€ 203.181	€ 146.662
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 207.048	€ 129.645	€ 55.683	€ 56.518	€ 57.366
Saldo per 31-12	€ 388.509	€ 258.864	€ 203.181	€ 146.662	€ 89.296
Onderbouwing	bij de jaarrekening wordt een actualisatie opgesteld.				
Voeding	Voldoende om aan de aanspraken van de zittende en voormalige wethouders te kunnen voldoen.				
Onttrekking	Uitgaven ten behoeve van wachtgeldverplichtingen.				
Toelichting voorziening	Door bestuurswisselingen en nieuwe aanspraken in 2019 is er een extra storting gedaan in 2019 en zijn er in 2020 en 2021 hogere onttrekkingen				
Actualisatie uitgangspunten	2022-2026				
Beleidswijziging?	Ja	Toelichting	Actualisatie volgt in de loop van 2022		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		
		Onttrekking	-		
		Toevoeging	-		

Voorziening Permar					
Doelstelling	Afwikkeling liquidatie Permar				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onderbouwing	Raadsbesluit liquidatieplan Permar				
Voeding	Geen				
Onttrekking	Bijdrage aan liquidatiekosten Permar bij opstellen jaarrekening				
Toelichting voorziening	Deze voorziening had als doel de uitvoering van het liquidatieplan en de bijbehorende kosten te dekken zolang er verplichtingen zijn. Dit kon nog een aantal jaren na 2018 uitlopen. Deze liquidatiekosten werden gevolgd door de zgn. monitor liquidatie. Deze zaken zijn inmiddels afgerond en voorgesteld wordt om deze voorziening op te heffen.				
Actualisatie uitgangspunten					
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting			
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening fonds dorpsontwikkeling Scherpenzeel- Zuid					
Doelstelling	Verbeteren van de leefkwaliteit en de landschapskwaliteit in Scherpenzeel-Zuid				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 608.718	€ 960.754	€ 960.754	€ 339.754	€ 181.754
Toevoeging	€ 612.233	€ -	€ 559.000	€ -	€ 432.750
Onttrekking	€ 260.197	€ -	€ 1.180.000	€ 158.000	€ 268.000
Saldo per 31-12	€ 960.754	€ 960.754	€ 339.754	€ 181.754	€ 346.505
Onderbouwing	Voorziening is herijkt in 2018 en voorziet in de groenstructuur en lanen in Scherpenzeel-Zuid				
Voeding	Bijdragen per m2 woningbouw- en bedrijfsontwikkeling in Scherpenzeel-Zuid.				
Onttrekking	Uitgaven die zijn beschreven in 'uitwerking fonds dorpsontwikkeling Scherpenzeel-Zuid'.				
Toelichting voorziening	Met het vaststellen van de structuurvisie in oktober 2013 is geborgd dat met de te realiseren woningbouw in Scherpenzeel Zuid wel de groene structuur gewaarborgd dient te blijven. Met de bijdrage wordt de leefkwaliteit en de landschapskwaliteit in Scherpenzeel Zuid verbeterd.				
Actualisatie uitgangspunten	2020-2024-2028				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Ja	Toelichting	Correctie op toevoeging 2020 als gevolg van meer verkopen Akkerwinde in 2019		

Voorziening onderhoudsgelden de Breehoek					
Doelstelling	Voor de Breehoek gelden ter beschikking hebben staan voor het onderhoud. De gemeente neemt de vordering van De Breehoek op als voorziening.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 198.998	€ 198.998	€ 198.998	€ 198.998	€ 198.998
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 198.998	€ 198.998	€ 198.998	€ 198.998	€ 198.998
Onderbouwing	Conform het raadsbesluit van 24 september 2015 is een voorziening gevormd van € 291.250. In de jaren 2016-2019 is in totaal een bedrag van € 92.252 onttrokken. Derhalve resteert op 1 januari 2020 een saldo van € 198.998.				
Voeding	N.v.T.				
Onttrekking	Groot onderhoud de Breehoek				
Toelichting voorziening	Zodra de gelden benodigd zijn worden deze ingezet. Dit is nog niet geraamd, omdat het nog niet bekend is wanneer dit het geval zal zijn. Stichting Kulturhus De Breehoek overlegt facturen voor onderhoudswerkzaamheden die ten laste van de voorziening komen.				
Actualisatie uitgangspunten					
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening Heijhorst						
Doelstelling	Na het afsluiten van de grondexploitatie Heijhorst is een voorziening getroffen voor nog te maken kosten					
	2020	2021	2022	2023	2024	
Saldo per 1-1	€ 34.774	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ 34.774	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onderbouwing	Bij het afsluiten van de grondexploitatie ultimo 2016 moest er nog een deel van de woonrijp fase worden uitgevoerd. Hiervoor wordt een voorziening getroffen. De voorziening wordt naar verwachting in 2020 opgeheven.					
Voeding	n.v.t.					
Onttrekking	begroting woonrijpfase Heijhorst					
Toelichting voorziening						
Actualisatie uitgangspunten	n.v.t.					
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-			
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-			

Voorziening Bruinhorst						
Doelstelling	Na het afsluiten van de grondexploitatie Bruinhorst is een voorziening getroffen voor nog te maken kosten					
	2020	2021	2022	2023	2024	
Saldo per 1-1	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908	€ 10.908
Onderbouwing	Bij het afsluiten van de grondexploitatie moest er nog een deel van de woonrijp fase worden uitgevoerd. Hiervoor wordt een voorziening getroffen. De voorziening wordt naar verwachting in 2020 opgeheven.					
Voeding	n.v.t.					
Onttrekking	begroting woonrijpfase Bruinhorst					
Toelichting voorziening						
Actualisatie uitgangspunten	n.v.t.					
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-			
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-			

Voorziening bomen					
Doelstelling	Ten behoeve van het in stand houden van de bomenstructuur zijn periodiek grootschalige boomvervangingsprojecten nodig				
	2020	2021	2022	2023	2022
Saldo per 1-1	€ 40.626	€ 48.126	€ 65.626	€ 39.876	€ 46.576
Toevoeging	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500
Onttrekking	€ 10.000	€ -	€ 43.250	€ 10.800	€ 51.100
Saldo per 31-12	€ 48.126	€ 65.626	€ 39.876	€ 46.576	€ 12.976
Onderbouwing	De voorziening is gebaseerd op het Bomenstructuurplan 2016 welke op 7 april 2016 door de Raad is vastgesteld. Het voorziet in een lange termijn bomenplan voor de komende 25 jaar.				
Voeding	n.v.t.				
Onttrekking	grootschalige boomprojecten				
Toelichting voorziening	De komende jaren gaan diverse oude lanen afsterven en deze dienen vervangen te worden. Dit om het groene karakter van Scherpenzeel te blijven behouden.				
Actualisatie uitgangspunten	2021				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening bouwkundige aanpassing Breehoek					
Doelstelling	De voorziening is voor aanpassingen in de Breehoek die de exploitatiemogelijkheden verbeteren.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 21.283	€ 21.283	€ 21.283	€ 21.283	€ 21.283
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 21.283	€ 21.283	€ 21.283	€ 21.283	€ 21.283
Onderbouwing	De voorziening is gevormd naar aanleiding van het raadsbesluit van 24 september 2015. Bij besluit van het college op 17 januari 2017 is de aanwendingsmogelijkheid verruimd.				
Voeding	N.v.T.				
Onttrekking					
Toelichting voorziening	Zodra er gelden benodigd zijn wordt deze voorziening ingezet. De Breehoek overlegt facturen voor aanpassingen ten laste van deze voorziening.				
Actualisatie uitgangspunten					
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening Riolering					
Doelstelling	Dekking van de baten en lasten voor aanleg, vervanging en onderhoud van riolering en egalisatie van de rioolheffing conform AWP.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 5.116.301	€ 5.016.269	€ 5.126.677	€ 5.260.917	€ 5.390.001
Toevoeging	€ -	€ 103.907	€ 127.740	€ 122.584	€ 53.852
Onttrekking	€ 100.032	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 5.016.269	€ 5.120.177	€ 5.254.417	€ 5.383.501	€ 5.443.853
Onderbouwing	De egalisatievoorziening is gevormd in 2017 conform nieuwe BBV voorschriften. Voorheen was dit een reserve.				
Voeding	positieve exploitatieresultaten				
Onttrekking	negatieve exploitatieresultaten				
Toelichting voorziening	De voorziening heeft een nauw verband met het waterplan 2020. Hierin wordt een raming gemaakt van de kosten conform doelstelling voorziening. In 2019 is het nieuwe Waterplan 2020-2024 vastgesteld.				
Actualisatie uitgangspunten	2024				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting			
Financiële mutatie	Ja	Toelichting	Meerkosten uit Kadernota verrekend met toevoegingen		

Voorziening onderhoud ambtswoning					
Doelstelling	Egalisatie van de lasten van onderhoud van de ambtswoning.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 9.896	€ 9.896	€ 9.896	€ 9.896	€ 9.896
Toevoeging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo per 31-12	€ 9.896	€ 9.896	€ 9.896	€ 9.896	€ 9.896
Onderbouwing	Aangegeven in het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.				
Voeding	Geen				
Onttrekking	De lasten van uitvoering van onderhoud.				
Toelichting voorziening	Aangegeven in het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.				
Actualisatie uitgangspunten	Het is de bedoeling dat de ambtswoning in de verkoop gaat. Na verkoop kan de voorziening worden opgeheven.				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening onderhoud brandweergarage/werkplaats					
Doelstelling	Egalisatie van de lasten van groot onderhoud van de brandweergarage.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 211.944	€ 127.846	€ 136.248	€ 161.808	€ 188.723
Toevoeging	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Onttrekking	€ 114.098	€ 21.598	€ 4.441	€ 3.085	€ -
Saldo per 31-12	€ 127.846	€ 136.248	€ 161.808	€ 188.723	€ 218.723
Onderbouwing	Het onderhoudsplan is gebaseerd op Meerjaren onderhoudsplanning "Brandweergarage / Werkplaats" van de Grontmij Nederland BV uit maart 2013.				
Voeding	Jaarlijks: De lasten van groot onderhoud gedeeld door de onderhoudstermijn.				
Onttrekking	De lasten van uitvoering van groot onderhoud.				
Toelichting voorziening	N.v.t.				
Actualisatie uitgangspunten	Bij actualisatie MOP. Dit zal nog in 2020 gebeuren				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening onderhoud sportpark de Bree accommodaties					
Doelstelling	Egalisatie van de lasten van onderhoud van de kleedgebouwen op sportcomplex De Bree.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 95.261	€ 100.095	€ 112.201	€ 142.270	€ 172.535
Toevoeging	€ 45.787	€ 44.347	€ 40.849	€ 53.544	€ 53.544
Onttrekking	€ 40.953	€ 32.241	€ 10.781	€ 23.278	€ 34.546
Saldo per 31-12	€ 100.095	€ 112.201	€ 142.270	€ 172.535	€ 191.534
Onderbouwing	In 2017 is een nieuw Meerjaren Onderhouds Plan voor de kleedkamers opgesteld. De hieruit blijkende (hogere) onderhoudslast is vertaald naar de benodigde storting in de voorziening. Door de jaarlijkse fluctuaties is er gerekend met een gemiddeld benodigd bedrag over een looptijd van 30 jaar, waarbij rekening is gehouden met een jaarlijkse inflatie. Conform de gebruikersovereenkomst met de Sportverenigingen betalen zij voor 25% mee aan de jaarlijkse storting.				
Voeding	Via de jaarlijkse begroting, op basis van de onderhoudsplanningen.				
Onttrekking	De lasten van uitvoering van het jaarlijks groot onderhoud.				
Toelichting voorziening	De voorziening dient voor onderhoud sportaccommodaties de Bree				
Actualisatie uitgangspunten	Bij actualisatie MOP.				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Ja	Toelichting	nieuwe raming		

Voorziening onderhoud sportvelden de Bree					
Doelstelling	Egalisatie van de lasten van onderhoud van de natuur- en kunstgrasvelden.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 330.919	€ 69.425	€ 120.937	€ 23.846	€ 58.911
Toevoeging	€ 231.566	€ 51.512	€ 79.549	€ 58.911	€ 58.911
Onttrekking	€ 493.060	€ -	€ 176.640	€ -	€ 100.000
Saldo per 31-12	€ 69.425	€ 120.937	€ 23.846	€ 82.757	€ 17.822
Onderbouwing	Het onderhoudsplan voor de sportvelden is geactualiseerd. Door de jaarlijkse fluctuaties is er gerekend met een gemiddeld benodigd bedrag over een looptijd van 45 jaar. Hierdoor ontstaat mogelijk in 2021 een negatieve voorziening door grote investeringen in de komende jaren. Er zal dan tijdelijk vanuit de Algemene reserve een bedrag van 125.000 worden bijgestort. Conform de gebruikersovereenkomst met de sportverenigingen betalen zij voor 25% mee aan de jaarlijkse storting. In 2021 zal deze voorziening weer geactualiseerd worden				
Voeding	Via de jaarlijkse begroting, op basis van de onderhoudsplanningen.				
Onttrekking	De lasten van uitvoering van het jaarlijks groot onderhoud.				
Toelichting voorziening	De voorziening dient voor onderhoud sportvelden de Bree				
Actualisatie uitgangspunten	Bij actualisatie MOP.				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	ja	Toelichting	nieuw raming als gevolg van BTW vrijstelling		

Voorziening onderhoud toren N.H.- kerk					
Doelstelling	Egalisatie van de lasten van onderhoud van de N.H. Kerk.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 71.502	€ 75.792	€ 81.481	€ 69.448	€ 65.125
Toevoeging	€ 6.896	€ 6.896	€ 6.896	€ 4.270	€ 4.270
Onttrekking	€ 2.606	€ 1.207	€ 18.930	€ 8.593	€ 8.593
Saldo per 31-12	€ 75.792	€ 81.481	€ 69.448	€ 65.125	€ 60.803
Onderbouwing	Aangegeven in het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.				
Voeding	Jaarlijks: De lasten van onderhoud gedeeld door de onderhoudstermijn.				
Onttrekking	De lasten van uitvoering van onderhoud.				
Toelichting voorziening	De voorziening is geactualiseerd op basis van een nieuw MOP 2017-2022				
Actualisatie uitgangspunten	Bij actualisatie MOP 2022				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	ja	Toelichting	-		

Voorziening onderhoud Buitenplaats					
Doelstelling	Voorziening van groot onderhoud aan de Buitenplaats.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 92.201	€ 43.575	€ 53.781	€ 53.092	€ 61.562
Toevoeging	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
Onttrekking	€ 66.626	€ 7.794	€ 18.689	€ 9.531	€ -
Saldo per 31-12	€ 43.575	€ 53.781	€ 53.092	€ 61.562	€ 79.562
Onderbouwing	Aangegeven in het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.				
Voeding	Jaarlijks € 18.000				
Onttrekking	De lasten van uitvoering van onderhoud.				
Toelichting voorziening	N.v.t.				
Actualisatie uitgangspunten	Bij actualisatie MOP. Dit zal nog in 2020 gebeuren				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

Voorziening onderhoud de Villa					
Doelstelling	Voorziening van groot onderhoud aan de Villa.				
	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo per 1-1	€ 217.367	€ 137.902	€ 154.860	€ 165.885	€ 182.197
Toevoeging	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000
Onttrekking	€ 101.465	€ 5.043	€ 10.975	€ 5.688	€ -
Saldo per 31-12	€ 137.902	€ 154.860	€ 165.885	€ 182.197	€ 204.197
Onderbouwing	Aangegeven in het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.				
Voeding	€ 22.000				
Onttrekking	De lasten van uitvoering voor onderhoud.				
Toelichting voorziening	N.v.t.				
Actualisatie uitgangspunten	Bij actualisatie MOP . Dit zal nog in 2020 gebeuren				
Beleidswijziging?	Nee	Toelichting	-		
Financiële mutatie	Nee	Toelichting	-		

E. OVERIGE BIJLAGEN

BIJLAGE 1: KADERNOTA DEEL A (1)

Vergelijking kerncondities scenario zelfstandigheid vs herindeling

Zelfstandig Scherpenzeel		Kerncondities	Herindeling met Barneveld	
Voor	Tegen		Voor	Tegen
• Zelfstandigheid versterkt identiteit en identificatie	• Interne diversiteit / verscheidenheid krijgt meer aandacht dan wat ons bindt	GEMEENSCHAP Sterke, actieve en betrokken lokale gemeenschap NB Sociale cohesie wordt niet bepaald door gemeentegrens	• Gemeente Barneveld geniet meer naamsbekendheid	• Verlies zelfstandigheid en eigen gemeentenaam tast identiteit aan • Minder herkenbare bestuurders
Korte afstand tussen inwoners en bestuur • Maatwerk-beleid door dorpseigen bestuur dat voeling heeft met samenleving • Hoge opkomst bij verkiezingen (Gemeenteraad 2018: 74,05 %) • Door kleinschaligheid is grotere betrokkenheid voor de hand liggend. Met het oog op landelijk ervaren 'kloof tussen burger en overheid' is dat een pre.	Risico's te grote betrokkenheid samenleving • Alertheid blijft geboden op risico clientalisme • Afwikkeling zakelijke afspraken complex gezien nauwe verwevenheid speelveld		Krachtenbundeling • opschaling dwingt tot krachtenbundeling vanuit het dorp naar nieuwe gemeente • Barneveld kent een vitaal en goed georganiseerd overleg met de kernen via verenigingen, plaatselijke organisaties en wijkplatforms.	Afstand • Grotere afstand tussen inwoners en bestuur. Deze kan (deels) ondervangen worden door actieve communicatie via zowel de reguliere als de social media. • Lagere (maar in landelijk perspectief nog altijd hoge) opkomst bij verkiezingen (Gemeenteraad 2018: 70,05-%)
Eigen lokaal bestuur • Herkenbaar bestuur met lokale roots • Bestuur volledig en exclusief gefocust op belang van Scherpenzeel	Bestuurskracht versterken • Raad blijft klein en met beperkte ondersteuning • Werving kandidaten vergt extra inspanning door 'kleine vijver' en beperkte vergoedingen • Relativiteit dorpse problematiek / bredere blik op maatschappelijke ontwikkelingen • Prioritering vanuit ad hoc / issues ipv visie • Rolvastheid raad en college	BESTUUR Stabiel, daadkrachtig bestuur dat goed schakelt/afstemt met de gemeenschap	Schaalvoordelen • Van 13 naar 33 leden: grotere fracties, betere ondersteuning • Meer kans voor kleine partijen om raadszetel te bemachtigen • Werving kandidaten voor alle partijen makkelijker, met meer kans op doorstroming • Bredere blik op maatschappelijke ontwikkelingen • Zakelijker raadsagenda door toename dossiers • Risico cliëntelisme 'dorpse' raadsleden in praktijk gering (aldus Barneveld)	Afstand • Minder herkenbaar bestuur • Minder raadsleden met Scherpenzeelse roots • Minder (exclusieve) focus op Scherpenzeelse vraagstukken • Fusie vereist langjarig bestuurlijke aandacht
Dienstverlening: maatwerk • Burgerloketten lokaal en bereikbaar • Lokale aanwezigheid, kennis en lokale focus medewerkers • Effectief in toepassen interactie- en participatie methoden (digitaal en analoog)	Dienstverlening moeilijk uit te breiden • Verruiming openingstijden / dienstverlening lastig haalbaar • Beperkt ruimte voor zelf ontwikkeling nieuwe werkmethode en dienstverleningsconcepten • Voor doorverwijfsfunctie (bijv. subsidiemogelijkheden) relatief sterk afhankelijk van andere overheden	ORGANISATIE Robuuste ambtelijke organisatie met basis op orde en met kwalitatief en kwantitatief afgestemde professionele inzet	Dienstverlening breder door schaal organisatie • Verruiming openingstijden / dienstverlening • Ruimte voor ontwikkeling nieuwe interactie- en participatie methoden • Sparringpartner tbv bedrijven / complexe dossiers	Dienstverlening niet toegespitst op S'zeel • Loket op afstand is onwenselijke situatie voor Scherpenzeel. Barneveld kent nu loketfunctie voor Centrum Jeugd en Gezin in de dorpen. • Focus breder dan Scherpenzeel alleen • Lokale kennis medewerkers kan afnemen indien hier geen aandacht aan wordt besteed in de zin van dorpsambtenaren / accountmanagers
Slagkracht ambtelijke organisatie • Investeren in Basis op Orde in gang gezet incl. strategische staf • Flexibele schil t.b.v. projecten en externe expertise naar behoefte • Korte lijnen door platte organisatie (ook met bestuur) • Breed taakveld medewerkers vergroot flexibiliteit • Inkoop en samenwerkingsafspraken op deelterreinen; uitgangspunt: 'zelf doen als dat meerwaarde heeft voor Scherpenzeel'	Slagkracht ambtelijke organisatie • Kwetsbaarheid a.g.v. eenpitters-functies blijft • Specialistische kennis niet standaard in eigen huis; inhuur en samenwerking nodig in complexe dossiers om 'volwaardig sparringpartner te blijven • 'Vier ogen principe' vereist formatie		Slagkracht ambtelijke organisatie • Kwetsbaarheid wordt opgeheven • Meer specialistische kennis in eigen huis • Barneveld werkt via het concept van integrale afstemming via de procesketen	Slagkracht ambtelijke organisatie • Transitieproblemen bij fusie (reorganisatie) • Smal taakveld medewerkers vraagt om meer overleg • Overhead kan inefficiency opleveren t.o.v. Scherpenzeel (niet tov landelijk beeld) • Ook grotere gemeenten blijven afhankelijk van regionale samenwerking (Omgevingdienst, GGZ) maar hebben wel steviger positie daarin

Scherpenzeel als werkgever - Medewerkers kiezen bewust voor werk dicht bij de samenleving - Breed takenpakket is aantrekkelijk voor medewerkers - Laatste jaren (tegen alle trends in) in staat geweest om kwaliteit aan ons te binden. - Geen reorganisatie a.g.v. fusie (wel bouwen aan organisatie)	Scherpenzeel als werkgever - Weinig groeikansen voor medewerkers - Lagere loonschalen - In kleine organisatie relatief weinig ruimte voor visie, bezinning	op projecten, strategie en regio	Barneveld als werkgever - Meer groeikansen voor medewerkers - Hogere salarisschalen - Meer ruimte voor visie, bezinning	Barneveld als werkgever - Meer afstand tot de Scherpenzeelse samenleving - Meer hiërarchie / afstand (binnen organisatie en tot bestuur) - Versmalling takenpakket onaantrekkelijk voor medewerkers - Reorganisatie a.g.v. fusie
Huisvesting in Breehoek tegen nagenoeg gelijkblijvende kosten				Huidig gemeentehuis te krap voor fusieorganisatie: te ondervangen door gebruik hulpverleningscentrum aan de Thorbeckelaan en ander kantoorconcept.
Roadmap - Toekomstvisie en beleidsambities komende jaren helder in beeld - Incidentele budgetten beschikbaar om ambities te realiseren - Strategische kracht organisatie is versterkt	- Specifieke expertise inhuren - Inzet tbv projecten vanuit flexibele schil	VISIE EN PARTNERSHIP Vermogen en vaardigheid tot en visie op samenwerking en partnership (bestuurlijk, regionaal, maatschappelijk)	Bestuurlijke inbedding hoeft geen materieel verschil te maken voor woningbouwprogramma	Politieke keuzes door nieuwe raad Onderschrijft (nieuwe) gemeenteraad Barneveld de ambities uit de Roadmap?
Eigen gezicht in de regio 'N=1': ook al is Scherpenzeel klein, we zitten wel met eigen vertegenwoordiger aan tafel - Maatwerk blijft mogelijk tav regionale samenwerking - Ambassadeursfunctie tbv bedrijven - Door inzet strategisch adviseurs neemt effectiviteit in regionaal verband toe	Complexiteit omgeving - Grip op gemeenschappelijke regelingen: Scherpenzeel blijft een kleine speler in een regio die steeds sterker wordt - Toenemende regionale samenwerking vraagt steeds meer ambtelijke capaciteit, o.a. voor briefing / debriefing bestuur		Sterke speler - Grip op gemeenschappelijke regelingen door ambtelijke capaciteit / specialismen - Vanzelfsprekender ingang in relevante netwerken - Zwaardere stem in regio - ervaring met landelijke lobby.	Verminderde zichtbaarheid in regio - Niet langer eigen Scherpenzeelse stem in overleggen - Bestuurlijke inzet voor Scherpenzeel wordt gewogen in breder perspectief - Geen eigen ambassadeursfunctie tbv bedrijven
Lokaal inkopen / samenwerken makkelijker door kleine schaal				Schaalnadelen (aanbestedingsdrempel)
Structureel sluitende begroting - Solide begrotingsdiscipline gehandhaafd - Structurele meerjarige dekking - Financiering voorzieningenniveau niet langer ten laste van gemeentelijke organisatie - Behoudens bibliotheek geen bezuinigingen op voorzieningenniveau	Lagere inkomsten uit Rijk en provincie - Kleine gemeenten ontvangen minder inkomsten per inwoner - Geen incidentele baten in het vooruitzicht gesteld	FINANCIEN Benodigde financiële middelen (investering) om de doelen te bereiken en verantwoorde passing hiervan binnen meerjarig financieel kader.	Incidentele en structurele inkomsten - Hogere uitkering per inwoner uit gemeentefonds a.g.v. grootteklasse - eenmalige herindelingsbijdrage € 5,2 miljoen vanuit het rijk - Provincie Gelderland bereid incidenteel bij te dragen aan instandhouding voorzieningenniveau in het geval van herindeling	Vermogenspositie Barneveld - In vergelijking met Scherpenzeel biedt de vermogenspositie van Barneveld minder ruimte voor (incidentele) ambities (zie tabel) - Toekomstige GREX-inkomsten zijn niet bekend
Vermogenspositie - Scherpenzeel is een rijke gemeente - Komende jaren 15-20 mln inkomsten uit GREX - Ambities kunnen op projectbasis worden gefinancierd uit incidentele middelen	Lastenverzwaring i.c.m. bezuiniging op bieb - Omdat structurele dekking vereist is, is lastenverzwaring onvermijdelijk: - Lokale lasten stijgen met 86,- per huishouden (excl indexerings) - Taakstellende bezuiniging Bieb dwingt tot nieuw bibliotheekconcept		Het is voor Barneveld niet mogelijk om op dit onderwerp een gedegen reactie te formuleren - Vereist uitwerking nieuwe organisatie EN besluitvorming tav gezamenlijk ambitieniveau (herindelingsbesprekingen) - Vergelijk Kadernota's niet mogelijk - Veiligheidshalve gaan we uit van gelijkblijvend lastenniveau	Het is voor Barneveld niet mogelijk om op dit onderwerp een gedegen reactie te formuleren Zonder extra inkomsten uit lokale belastingen kunnen waarschijnlijk niet alle (gezamenlijke) Scherpenzeelse ambities worden gefinancierd.

Oordeel Interbestuurlijk Toezicht obv begroting 2020 (bron: geldersefinancien.nl)

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Solvabiliteitsratio	30%	57%	>50%	20-50%	<20%
2. Grondexploitatie	10%	2%	<20%	20-35%	>35%
3a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,21%	0,20%	Begr en MJR > 0%	Begr of MJR > 0%	Begr en MJR < 0%
3b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,38%	0,80%			
4. Belastingcapaciteit	103%	112%	<95%	95-105%	>105%
5. Weerstandsvermogen	208%	366%	>100%	80-100%	<80%

Oordeel Interbestuurlijk Toezicht obv begroting 2020 (bron: geldersefinancien.nl)

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Solvabiliteitsratio	31%	24%	>50%	20-50%	<20%
2. Grondexploitatie	9%	38%	<20%	20-35%	>35%
3a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,06%	-0,20%	Begr en MJR > 0%	Begr of MJR > 0%	Begr en MJR < 0%
3b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,58%	1,00%			
4. Belastingcapaciteit	103%	106%	<95%	95-105%	>105%
5. Weerstandsvermogen	210%	182%	>100%	80-100%	<80%

		MAJEURE DOSSIERS		
Regie op behoud voorzieningen binnen eigen gemeentegrens (mits betaalbaar) - Breehoek, sport, muziekschool, zwembad - Eenduidigheid in schaal: lokale voorzieningen op lokale schaal met lokale vrijwilligers - Door ‘package deal Breehoek’	Uitbreiding voorzieningenniveau - Additionele voorzieningen van ‘hoger niveau’ (bijv. zorg, cultuur) gezien beperkte schaal niet in eigen gemeente / eigen beheer haalbaar - Beperkte structurele ruimte voor uitbreiding voorzieningenniveau - Bibliotheek niet langer betaalbaar in huidige vorm (maar wel maatwerk bij combi Breehoek)	Regie op voorzieningen en dienstverlening in de kern Scherpenzeel	Voorzieningen in Barneveld - Ervaring leert dat voorzieningenniveau in kernen binnen de gemeente Barneveld op peil wordt gehouden Per kern is er een dorpsvisie. - Additionele voorzieningen van ‘hoger niveau’ (bijv. zorg, cultuur; passend bij centrumgemeente Barneveld) in eigen beheer eerder haalbaar.	Voorzieningen op kernniveau niet vanzelfsprekend door overlap binnen gemeente - Subsidie bibliotheek ook bij herindeling niet vanzelfsprekend op huidige niveau - Niet iedere kern automatisch alle voorzieningen; huidige kernen hebben decentrale voorzieningen als (steunpunten voor) bibliotheek en muziekschool
Breehoek exploitabel: - minimaal 75 K exploitatieverbetering mogelijk door combinatie met gemeentehuis - inhoudelijke synergievoordelen voor ‘huiskamer van Scherpenzeel’: verbetering aanbod en meer reuring	Eenmalige investering in Breehoek - Investering 1,6 mln incl. gemeentehuis - Kapitaallasten drukken niet op gemeentebegroting	Breehoek	-	Breehoek: dekkingsvraagstuk - Gemeente enkel nog incidenteel aanwezig in Breehoek - exploitatietekort loopt op naar 400 K, verlies aan synergie - Geen garanties voor bijdrage vanuit nieuwe gemeente
Zorg dichtbij de inwoners georganiseerd - Sociaal Team bewaakt integrale regie op uitvoering individuele zorgtaken - Maatwerk gewaardeerd door samenleving - Specifieke doorverwijzing - Inzet op preventie loont (Blue Zone) - Kleinere gemeenten vaak effectiever in sociaal domein (blijkt ook uit landelijk onderzoek)	Zorg blijft mensenwerk Beperkte omvang maakt kwetsbaar	Sociaal Domein Maatwerk en inzet op preventie	Zorg professioneel georganiseerd - Sociaal Team gemeente Barneveld is robuust - Barneveld stuurt op efficiency inkoop - Handhaven van werken met de oplossingsgerichte methodiek, - Medewerkers in huis trainen zodat zij onder andere hun SKJ accreditatie kunnen behouden.	Zorg op afstand gecoördineerd - Aspecifieke doorverwijzing - Monitoring en regievoering op hoger niveau.

BIJLAGE 2: KADERNOTA DEEL A (2)

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld
Telefoon 14 0342
Fax (0342) 495 376
E-mail info@barneveld.nl
Internet www.barneveld.nl

College van de gemeente Scherpenzeel
Postbus 100
3925 ZJ SCHERPENZEEL

Geachte college,

Datum:
25 MEI 2020

Ons kenmerk:

1140063

Uw brief van:
14 mei 2020

Afdeling:
Bestuur & Dienstverlening

Behandeld door:
J.D. Wessels

Doorkiesnummer:
(0342) 495 846

email:
j.wessels@barneveld.nl

Onderwerp:
Reactie matrix vergelijking
scenario zelfstandigheid
vs herindeling

Aanleiding

In het kader van het onderzoek van Gedeputeerde Staten van Gelderland naar de bestuurskracht in uw gemeente heeft u ons de door u opgestelde matrix toegezonden. In deze matrix heeft u de door u geformuleerde kerncondities vergeleken in de scenario's van een zelfstandige gemeente versus het scenario van een herindeling met de gemeente Barneveld. U heeft ons verzocht om te reageren op uw opmerkingen bij het scenario "herindeling met Barneveld". In deze brief leest u onze reactie.

Positie Barneveld

Allereerst danken wij u voor de geboden mogelijkheid tot het geven van een reactie.

Wij hechten er waarde aan om onze positie in het onderzoek naar uw bestuurskracht nogmaals te benadrukken. Als buurgemeente spelen wij een secundaire rol in uw gesprekken met Gedeputeerde Staten over uw toekomst. Wij nemen de matrix daarom voor kennisgeving aan. Waar nodig reageren wij vanuit Barnevelds perspectief op de door u opgestelde matrix. Onze reactie richt enkel op uw opmerkingen ten aanzien van het scenario dat toeziet op een herindeling met de gemeente Barneveld. Daarbij zullen wij ons zoveel mogelijk beperken op de feitelijkheden zoals genoemd in uw vergelijking waarbij wij ons onthouden van verdere waardeoordelen.

Reactie

In zijn algemeenheid valt het ons op dat u op een aantal onderdelen aannames doet die verder niet onderbouwd zijn met objectieve gegevens. Wij snappen dat het niet in alle gevallen mogelijk is om vooraf onderbouwd inzage te hebben in de effecten van een mogelijke herindeling met de gemeente Barneveld. Ook voor ons college zijn sommige effecten vooraf lastig in te schatten. Desalniettemin zullen wij, zoals gezegd, onze reactie zoveel mogelijk baseren op bekende feiten. Wij zijn van mening dat met onze aanvullingen een totaalbeeld kan ontstaan dat dichterbij de werkelijkheid kan komen te liggen.

Wij zullen per kernconditie puntsgewijs reageren.

Kernconditie Gemeenschap:

Wij delen uw opvatting dat sociale cohesie niet wordt bepaald door gemeentegrenzen. Een sterke gemeenschapszin heeft met name baat bij een daadkrachtig gemeentebestuur met een passend ambtelijk apparaat. De verwachting is dat er bij een eventuele samenvoeging met de gemeente Barneveld meer slagkracht ontstaat waardoor lokale initiatieven beter gefaciliteerd en gestimuleerd kunnen worden, hetgeen bijdraagt aan sterke, actieve en betrokken lokale gemeenschap. Wij doen u de suggestie om dit aspect aan de matrix toe te voegen.

Ook hebben wij een vitaal en goed georganiseerd overleg met onze kernen via onze verenigingen plaatselijk belang c.q. wijkplatforms. Vrijwel alle kernen hebben een

dorpsvisie ontwikkeld die de basis is voor meerjarige ontwikkeling. De dorps- of cultuurhuizen in de kernen vormen de thuisbasis om gemeenschapsactiviteiten onderdak te bieden en ontmoeting en interactie te faciliteren. Dit jaar wordt in de kernen Voorthuizen en Garderen een nieuw dorpshuis geopend.

Daarnaast definieert u het ontstaan van een grotere afstand tussen inwoner en bestuur als nadeel. In dit verband wijzen wij u er op dat onze organisatie beschikt over een professioneel team van communicatieadviseurs waardoor de activiteiten van de gemeente zowel via de reguliere als de social media goed zichtbaar zijn voor onze inwoners. Daarbij verkeert de gemeente Barneveld in de unieke omstandigheid dat wij de beschikking hebben over een eigen lokaal dagblad. Wij zien daarom wel degelijk goede mogelijkheden om ook bij een eventuele herindeling de afstand tussen bestuur en inwoner beperkt te houden.

Blad 2

Tenslotte hechten wij er waarde aan om in dit verband te vermelden dat zowel de gemeente Scherpenzeel als de gemeente Barneveld bij gemeenteraadsverkiezingen een opkomstpercentage hebben dat ruim boven het landelijk gemiddelde ligt.

Kernconditie Bestuur:

Steeds meer onderwerpen in de lokale politiek vergen een regionale afstemming. Wij missen daarom bij de voordelen een opmerking over de vergrote kans op het realiseren van lokale behoeften en opgaven via regionale samenwerking richting andere overheden. Wij doen u de suggestie om dit aspect aan de matrix toe te voegen.

Kernconditie Organisatie:

Onder de "tegens" bij het kopje dienstverlening gaat u in op de onwenselijkheid van een loket op afstand. Ten aanzien van dit aspect willen wij een nuancering plaatsen door u er op te wijzen dat wij reeds loketfuncties kennen Centrum Jeugd en Gezin en decentrale voorzieningen als een bibliotheek en een muziekschool. Bij een eventuele herindeling is dit wat ons betreft onderwerp van nader onderzoek en invulling. Wij willen u de suggestie doen om dit aspect te nuanceren in de matrix.

Naast "meer specialistisch kennis" missen wij het benoemen van de beschikbaarheid van meer strategische denkkraft onder het kopje "slagkracht ambtelijke organisatie". Ook missen wij het benoemen van "meer integrale afstemming via de procesketen" bij dit onderwerp.

Wat ons betreft, verdient eveneens de opmerking "smal taakveld medewerkers vraagt om meer overleg" enige nuancering. Het is zeer wel denkbaar dat medewerkers met een breed takenpakket in diverse overleggen vertegenwoordigd zijn waardoor kennis efficiënt kan worden gedeeld. De wijze waarop de werkzaamheden (via ketenprocessen of verticale kolommen) georganiseerd worden, is daarbij doorslaggevend.

Ditzelfde is naar onze mening van toepassing op de opmerking "overhead kan inefficiency" opleveren. De gemeente Barneveld heeft veel ambities en daardoor ook behoefte aan meer personeel. De verwachting is dat eventueel extra personeel makkelijk kan integreren op de Barneveldse ambities waardoor de groei van overhead beperkt blijft. Tevens merken wij op dat uit een recent uitgevoerde benchmark door bureau Berenschot juist blijkt dat de gemeente Barneveld ten aanzien van het aspect overhead onder het landelijke gemiddelde scoort ten aanzien van vergelijkbare gemeenten.

Daarnaast willen wij bij het kopje "Barneveld als werkgever een kanttekening plaatsen bij de kwalificaties "meer afstand tot" en "meer hiërarchie". Recent uitgevoerde medewerkers- en inwoners-tevredenheidsonderzoeken laten op dit punt een ander beeld zien. Tevens werken wij met inwonerspanels waarin onze medewerkers nauw contact hebben met onze inwoners. Tenslotte beschikken wij over een dekkend netwerk van

wijkplatforms en Whatsapp-groepen en hebben wij diverse accountfunctionarissen. Een tastbaar bewijs dat deze aanpak in de praktijk werkt is dat de gemeente Barneveld drie keer op rij is uitgeroepen tot de MKB-vriendelijkste gemeente van Gelderland. Deze strategie is zou bij een eventuele herindeling ook in de gemeente Scherpenzeel kunnen worden toegepast.

Tenslotte noemt u de mogelijkheid van een te krap gemeentehuis voor het huisvesten van de fusieorganisatie als nadeel. Ook dit punt willen wij enigszins nuanceren. Of het huidige gemeentehuis in Barneveld te krap is, is grotendeels afhankelijk van de implementatie strategie voor huisvesting van de organisatie van de eventuele nieuwe herindelingsgemeente. Daarbij merken wij op dat wij op dit moment reeds werken aan een nieuwe visie op huisvesting waarbij onder andere de haalbaarheid van diverse nieuwe werkplekconcepten wordt onderzocht. Ook hebben wij in het Hulpverleningscentrum aan de Thorbeckelaan ruimte beschikbaar die aangewend zou kunnen worden voor het huisvesten van functionele onderdelen van de organisatie dan wel vergaderruimtes.

Kernconditie Visie en Partnership

Ten aanzien van het aspect "verminderde zichtbaarheid in de regio" zijn wij van mening dat Scherpenzeel kan profiteren van de bestuurlijke slagkracht van de gemeente Barneveld in de regio. Wij noemen hier bijvoorbeeld de regionale afstemming van de beschikbare planologische ruimte voor wonen en werken als voorbeeld. Ook hebben wij ervaring in het voeren van een actieve lobby richting provincie en het Rijk. In dit verband kan de lobby met betrekking tot het knooppunt A1/A30 als voorbeeld worden genoemd.

Kernconditie Financiën:

Het is voor ons niet mogelijk om op dit onderwerp een gedegen reactie te formuleren. De door u gegeven uitleg is hiervoor te veel op hoofdlijnen en de gehanteerde aannames/uitgangspunten zijn algemeen van aard. Wij kunnen niet beoordelen welke aannames en uitgangspunten er onderliggend gehanteerd zijn. Zonder de onderliggende uitgangspunten met elkaar in detail te hebben doorgenomen, kunnen wij het scenario met Barneveld niet onderschrijven. De genoemde componenten (Investering personele middelen; Investering personele middelen voor extra ambities; De Breehoek) zijn in onze ogen daarin zeker van belang. Tevens willen wij in dit verband benoemen dat de verwachting is dat beide gemeenten de komende periode geconfronteerd zullen worden met een financieel minder gunstige omstandigheden.

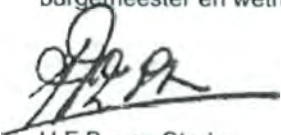
Kernconditie Majeure dossiers

Voor wat betreft het Sociaal Domein geldt dat de voordelen die u schetst onder het scenario voor een zelfstandig Scherpenzeel eveneens van toepassing zijn op het scenario met Barneveld. In de gemeente Barneveld is dit op dezelfde manier georganiseerd, zodat bij een eventuele herindeling de omstandigheden voor dit beleidsterrein gelijkblijvend zijn. Tevens willen wij in dit verband opmerken dat wij de kostenreductie binnen de jeugdzorg ruimschoots gerealiseerd hebben dankzij monitoring en regievoering. Ook werken wij binnen het sociaal domein met de oplossingsgerichte methodiek waardoor we gesprekken kunnen aansluiten bij wat de inwoner wil bereiken. Wij sturen daarbij op resultaat en niet op uren. Daarnaast trainen wij onze medewerkers in huis zodat zij onder andere hun SKJ accreditatie kunnen behouden. Tenslotte hebben beleidsmedewerkers een minder breed takenpakket zodat er per onderwerp een verdieping kan plaatsvinden.

Wij hopen dat wij met bovenstaande reactie een bijdrage kunnen leveren aan de invulling van uw bestuurlijke opdracht van de provincie Gelderland. Mochten er naar aanleiding van deze brief uwerzijds nog opmerkingen zijn dan zijn wij gaarne bereid om hierover nader met u in gesprek te treden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Blad 4

H.F.B. van Steden
secretaris

dr. J.W.A. van Dijk
burgemeester

BIJLAGE 3: KADERNOTA DEEL A (3)

De bekostiging van de realisatie van beleidsambities in het zelfstandige scenario is door vertaald in de Kadernota. De kosten in geval van herindeling zijn gebaseerd op 4 elementen:

1. De organisatiekosten
2. Investerings in beleid(sprogramma's)
3. Financiële uitgangspositie gemeenten
4. Impact Corona-crisis

1 Organisatiekosten

Barneveld is qua personeel bovengemiddeld ruim bemeten, Scherpenzeel was de laatste jaren structureel onderbezet. Op basis van benchmarkgegevens van gemeenten van de grootteklasse tot 70.000 inwoners zou herindeling met Barneveld leiden tot een nieuwe organisatie van 515 fte waardoor een investering in Basis op Orde bij herindeling niet noodzakelijk lijkt. Hierbij dient echter wel in ogenschouw genomen te worden dat Barneveld alle taken zelf doet (bijvoorbeeld afvalinzameling, inkoop) en een aantal taken ook voor andere gemeenten uitvoert (bijv BOA's, vertrouwenspersoon), o.a. voor Scherpenzeel. Andersom koopt Scherpenzeel een aantal taken in (inkoop, afvalinzameling, belastingen, vertrouwenspersoon), die nu dus buiten de formatieberekening vallen, maar wel kosten met zich meebrengen. Ook is niet alleen de formatieve bezetting, maar ook de totale loonsom relevant. Het salarisniveau in Barneveld ligt hoger dan in Scherpenzeel. Bovendien geldt dat in beide scenario's de huidige huisvesting ontoereikend is. Als gevolg van de keuze voor zelfstandigheid wordt de gemeentelijke huisvesting binnen De Breehoek onderzocht; in het geval van herindeling zou eveneens gezocht moeten worden naar (uitbreiding van) de huisvesting.

Voorzichtigheidshalve is in de vergelijking tussen beide scenario's in het Stuurgroep rapport (oktober 2019) als uitgangspunt gehanteerd dat fusie van de gemeentelijke organisatie mogelijk is zonder dat dit tot stijging van het lastenniveau (peil Barneveld nu) leidt. Of dit daadwerkelijk het geval is, kan niet worden bevestigd; dit vergt een analyse op taakniveau naar de benodigde formatie, naar loonsom en naar huisvestingskosten. Met de provincie is afgestemd dat een dergelijke verdieping niet opportuun is en er geen benchmark op de ambtelijke organisatie gedaan hoeft te worden.

2 Investerings in beleid(sprogramma's)

Naast de organisatiekosten zijn de politiek-bestuurlijke ambities en beleidskeuzes die worden gemaakt bepalend voor de kosten die een gemeente maakt. Uitgangspunt voor Scherpenzeel is dat de ambities uit de Toekomstvisie 2030 (met name in het ruimtelijk domein) worden betaald uit incidentele inkomsten (resultaten grondexploitatie). Overigens valt daar ook de ambtelijke inzet onder. In de huidige situatie bedraagt die incidentele inzet (flexibele schil) ca. 450 K op jaarbasis, wat (op een organisatie van 71 fte) zeer fors is voor een gemeente op de schaal van Scherpenzeel.

In de programmabegroting worden alle investeringen uiteengezet naar beleidsveld. Inclusief de inzet van incidentele middelen liggen de uitgaven per hoofd van de bevolking tot op heden lager dan in Barneveld. In vergelijking met andere kleine gemeenten kent Scherpenzeel lage uitgaven per inwoner.

Lasten voor mutatie reserves

€ per inwoner

2.385

Scherpenzeel

2.583

<25.000 inwoners

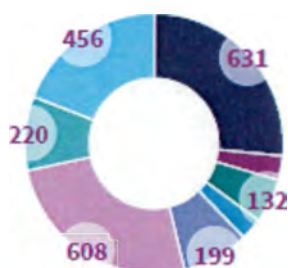
2.438

Barneveld

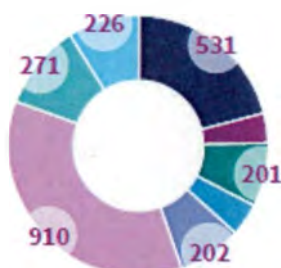
CBS | 2020

Lasten (voor mutatie reserves)

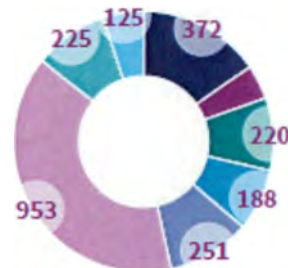
€ per inwoner

Scherpenzeel

<25.000 inwoners

Barneveld

Bestuur Veiligheid V&V Ec Onderwijs Sport Cultu Recr.
Sociaal domein Vlksghd Milieu VH RO & SV

CBS | 2020

Per inwoner liggen de uitgaven voor bestuur en organisatie in Scherpenzeel fors hoger dan in Barneveld. Dat geldt overigens voor alle kleinere gemeenten; daar is relatief veel overhead per inwoner. In het geval van Scherpenzeel telt hier bovendien de relatief zware flexibele schil t.b.v. (ruimtelijke) ambities. Ook de uitgaven voor onderwijs liggen verhoudingsgewijs hoog. Daar staat tegenover, dat de uitgaven in het sociaal domein in Scherpenzeel weer fors lager liggen, ook ten opzichte van andere kleinere gemeente. Dit terwijl Scherpenzeel een Blue Zone is, en dus buitengewoon goed scoort! Scherpenzeel's investering in preventie lijkt dus te lonen... Ook Barneveld's investeringen in sport, cultuur en recreatie liggen hoger dan in Scherpenzeel. Dit past bij de centrumfunctie die Barneveld heeft voor de omliggende regio (incl. Scherpenzeel). Ten opzichte van kleinere gemeenten liggen de uitgaven voor sport, cultuur en recreatie op het landelijk gemiddelde. De uitgaven voor Verkeer, Vervoer en Economie liggen in Scherpenzeel fors lager dan elders.

3 Financiële uitgangspositie.

Tegenover de hogere uitgaven in Barneveld staat ook een hogere uitkering uit het Gemeentefonds. Kleinere gemeenten hebben een verhoudingsgewijs lagere uitkering; Scherpenzeel zit in dat licht aan de onderkant van het spectrum.

Uitkering uit gemeentefonds

€ per inwoner

1.182 **1.373** **1.417**
Scherpenzeel <25.000 inwoners Barneveld

CBS | 2020

De hoge uitgaven per inwoner, gecombineerd met de lagere uitkering uit het gemeentefonds, maken de bestedingsruimte voor Scherpenzeel beperkt. In het verleden is er altijd voor gekozen te blijven investeren in voorzieningen en dienstverlening. Doordat (te) fors werd bezuinigd op de eigen ambtelijke organisatie, konden de lokale lasten beperkt blijven:

Woonlasten

Scherpenzeel

COELO, Groningen | 2019

Woonlasten

Barneveld

COELO, Groningen | 2019

OZB tarief woningen

0,1136%

Scherpenzeel

0,1233%

<25.000 inwoners

0,1026%

Barneveld

COELO, Groningen | 2019

Eenpersoonshuishoudens zijn in Scherpenzeel duurder uit dan in Barneveld. Voor meerpersoonshuishoudens liggen de lasten in Scherpenzeel op hetzelfde peil als in Barneveld. Het OZB tarief in Scherpenzeel ligt beduidend lager dan gemiddeld in kleinere gemeenten. De onbenutte OZB-capaciteit is in Scherpenzeel even hoog als in Barneveld (4,1% resp. 4,2%) en ligt boven het gemiddelde niveau van kleinere gemeenten (3,3%). De vermogenspositie van Scherpenzeel is echter fors rooskleuriger dan in Barneveld. Zo heeft Barneveld een schuldquote (niveau schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen) van maar liefst 95,7 % (peil 2018). Kleine gemeenten hebben een gemiddelde schuldquote van 33,4 %; Scherpenzeel heeft een negatieve schuldquote. Ook qua solvabiliteit staat Scherpenzeel er aanmerkelijk beter voor dan andere kleine gemeenten.

Solvabiliteitsratio

48,6%

Scherpenzeel

39,5%

<25.000 inwoners

26,2%

Barneveld

VNG | 2019

Zowel Barneveld als Scherpenzeel kennen traditioneel hoge incidentele opbrengsten uit grondexploitaties. Voor Scherpenzeel geldt dat het woningbouwprogramma ruimte biedt voor de bouw van 983 woningen tot 2030. De inschatting is dat de grondexploitaties de vermogenspositie van Scherpenzeel met 15 – 20 mln versterken. Van Barneveld is niet onderzocht hoe de vermogenspositie zich in de toekomst zal ontwikkelen. Ook dit verdient nadere verkenning.

4. Impact Corona-crisis

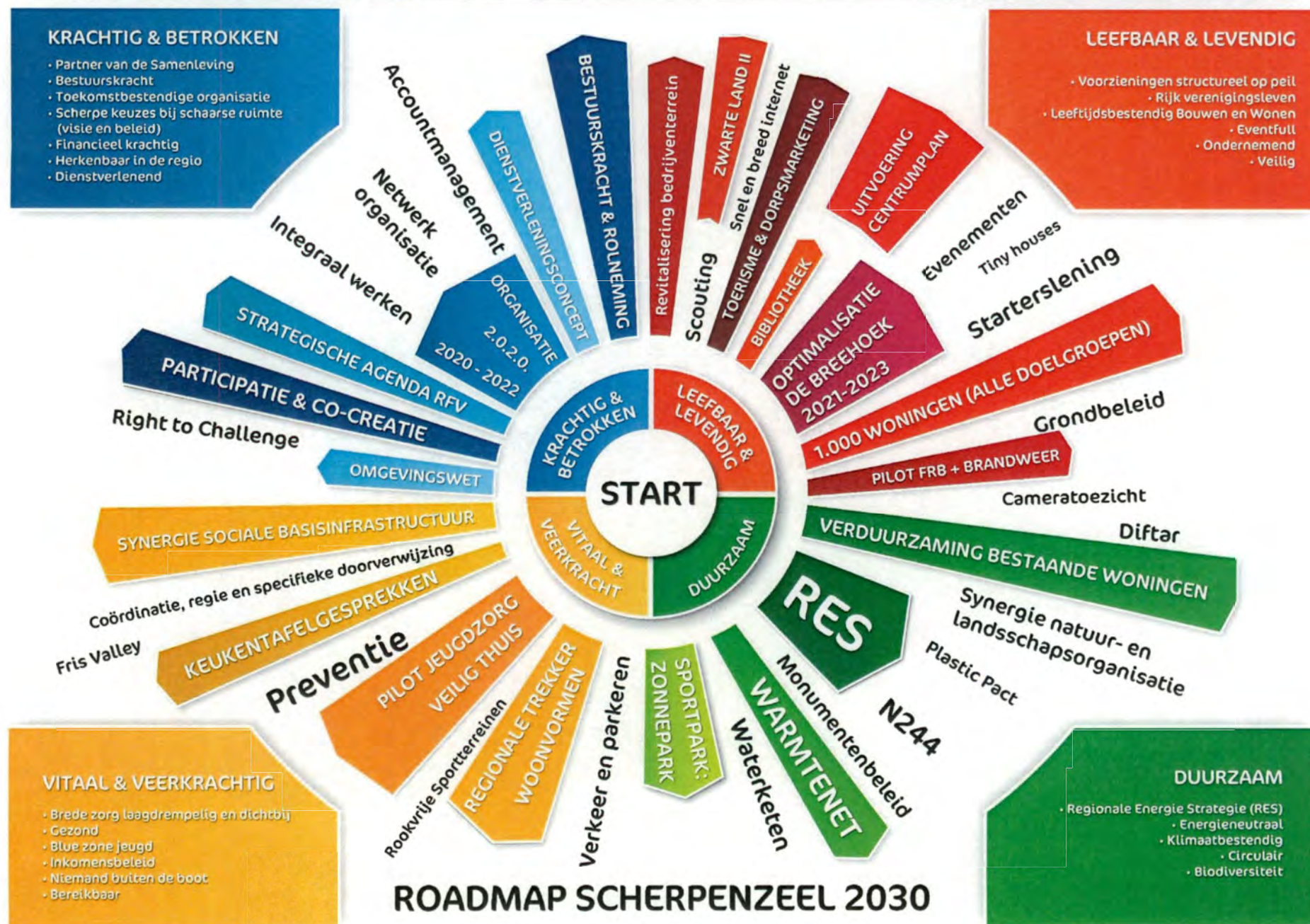
De impact van de Corona-crisis op de gemeentefinanciën is nog ongewis. Scherpenzeel en Barneveld hebben intensief samen opgetrokken vanuit de crisisorganisaties bij o.a. het inrichten van een ondernemersloket. Los van de kosten die hiermee zijn gemoeid, is ook nog onzeker wat de impact van Corona is op de uitkering uit het gemeentefonds. Wel is inmiddels duidelijk dat de Corona-crisis impact heeft op de werkgelegenheid. In april nam het aantal aanvragen voor WW-uitkeringen in rap tempo toenemen: in Barneveld zelfs met 24,2 %. Vooralsnog lijkt dat in Scherpenzeel mee te vallen; met 6,6 % bleef het aantal aanvragen onder het Gelders gemiddelde van 13,7 % (bron: UWV). In redelijkheid kunnen we veronderstellen dat alle gemeenten in Nederland soortgelijke impact zullen ervaren.

BIJLAGE 4: OP TE LOSSEN ORGANISATIEKNELPUNTEN

Op te lossen organisatieknelpunten om te komen van huidige situatie naar gewenste organisatie:

1. (Landelijke) digitaliseringsagenda uitvoeren.
2. Dienstverleningsvisie implementeren.
3. De inbreng/sturing in de GR'en versterken.
4. Procesbeschrijvingen en audits oppakken en monitoringsystemen inrichten.
5. Uitvoerig geven aan strategisch personeelsbeleid.
6. Nieuwe medewerkers goed inwerken.
7. Invoeren van het zaaksysteem en digitalisering van de besluitvorming.
8. De formatie voor AOV en BOA op gewenste niveau brengen.
9. Verkeersbesluiten en andere besluiten met terugwerkende kracht.
10. Economisch loket inrichten inclusief fysiek accountmanagement: ondernemers verwachten dat gemeente hen faciliteert.
11. De website en intranet op orde brengen.
12. Het onderwijsachterstandenbeleid vormgeven.
13. Integrale aanpak van de uitvoering in sociaal domein inrichten inclusief passende procedures, kwaliteitssysteem, monitoring en huisvesting.
14. Formatie voor sport en cultuurbeleid beschikbaar stellen zodat we aan de verwachtingen van de samenleving kunnen voldoen.
15. Spelregels voor democratische vernieuwing ontwikkelen en experimenteren met het toepassen daarvan.
16. Personeel voor onderhouden openbare ruimte uitbreiden i.v.m. areaaluitbreiding, of onderhoudsniveaus aanpassen.
17. Uitbreiden van de formatie sociaal domein i.v.m. toegenomen vraag naar WMO-voorzieningen.
18. Afspraken maken met ODDV over taakafbakening t.b.v. uitvoering principeverzoeken.
19. Kernwaarden operationaliseren.
20. Inhaalslag maken op gebied van waterbeheer/klimaatadaptatie en energietransitie.
21. Opgavengericht en projectmatig werken doorontwikkelen.
22. Modernisering van de begraafplaatsadministratie.
23. Belastingen op orde en overbrengen naar Veenendaal.
24. Afspraken met afvalinzamelaars vernieuwen.
25. Modernisering van de "koude kant van ICT" (vast-mobiel integratie, performance van systemen).
26. Passende huisvesting die integraal werken bevordert.

BIJLAGE 5: ROADMAP SCHERPENZEEL 2030

ROADMAP SCHERPENZEEL 2030

Het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland wil op 14 juli a.s. besluiten om een procedure te starten, waarbij onze mooie gemeente Scherpenzeel gedwongen wordt tot herindeling met Barneveld.

1. ieder draagvlak voor zo'n herindeling onder de bevolking ontbreekt
2. hiervoor bovendien geen dringende aanleiding bestaat

Door deze procedure te starten wordt zowel binnen als buiten Scherpenzeel een **onomkeerbare dynamiek** ontketend. Het samenspel tussen de gemeente Scherpenzeel en haar maatschappelijke en bestuurlijke samenwerkingspartners wordt onherroepelijk beïnvloed, evenals de kansen om de inhoudelijke ambities van Scherpenzeel te realiseren.

Mogen wij op uw steun rekenen?

Burgemeester en wethouders Scherpenzeel

Scherpenzeel wil een ondernemend dorp in het groen, met een betrokken gemeenschap in het hart van het land zijn én blijvenⁱ. Scherpenzeel heeft een bovengemiddeld voorzieningenaanbodⁱⁱ, biedt laagdrempelige en brede zorg dicht bij de inwonersⁱⁱⁱ en gewaardeerde^{iv} maatwerk dienstverlening voor haar inwoners. Scherpenzeel wil het voorzieningenniveau (inclusief Kulturhus De Breehoek^v) naar de toekomst toe te garanderen, en heeft uitgesproken ambities op de thema's Leefbaar en Levendig, Vitaal en Veerkrachtig, Duurzaam en Krachtig en Betrokken, zoals verwerkt in onze Roadmap^{vi}.

Een zelfstandige gemeente is geen doel op zich. Wel is zelfstandigheid dé manier om regie te houden over ons voorzieningenniveau en om de uitdagingen waar Scherpenzeel voor staat, in verbinding met de samenleving^{vii} te adresseren.

Een lokaal gemeentebestuur (geworteld in - en volledig gefocust op – Scherpenzeel) weet wat er speelt en kan door de korte lijnen^{viii} flexibel inspelen op behoeften en maatwerk bieden. We investeren in onze dienstverlening met een organisatie die op haar taak is toegerust^{ix}. Onze medewerkers zijn gepassioneerd en staan met beide benen in de samenleving. Korte lijntjes en flexibiliteit werken twee kanten op: als lokale overheid zijn we benaderbaar voor onze inwoners, en een aantrekkelijke werkgever voor ambitieuze professionals die op zoek zijn naar een afwisselende baan middenin onze hechte samenleving^x.

We houden onze eigen stem in de regio^{xi}, en gaan de uitdagingen waar we voor staan samen met onze buurgemeenten aan. Daarbij zoeken we gericht samenwerking om onze kwetsbaarheid als kleine gemeente te verminderen^{xii}. We dragen ons steentje bij aan regionale opgaven^{xiii}, zoals de woningbehoefte in onze regio

Scherpenzeel bouwt de komende 10 jaar bijna 1000 woningen. Primair voor de eigen woningbehoefte, maar ook als bijdrage aan de regionale woningopgave^{xiv}. Naast een aantal reeds geplande woonwijken, zoals Akkerwinde, gaat het ook om inbreiding binnen de bestaande komgrens. Bestaande panden worden gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. We bouwen binnen de contouren zoals vastgesteld in de Nota van Uitgangspunten voor de Omgevingsvisie Scherpenzeel. Hierin wordt vooral ten zuiden van de bestaande contouren gebouwd. Ook is een aantal gebieden aangewezen (de 'groene longen') die zorgen dat het open, groene karakter van ons dorp wordt bewaakt.

Zodra de discussie over onze toekomst is geluwd gaan we investeren in betere bestuurlijke verhoudingen^{xv}. We pakken het exploitatietekort van Kulturhus De Breehoek aan door functies toe te voegen (waaronder een nieuw gemeentehuis). Dat geeft inkomsten, meer reuring en maakt van De Breehoek een echte huiskamer voor sportief, cultureel en straks ook maatschappelijk en bestuurlijk Scherpenzeel^{xvi}.

Zelfstandigheid is de beste, meest logische en efficiëntste manier om de doelen van Scherpenzeel te bereiken.

Net als elke gemeente hebben wij zorgen over de toekomstige rijksbijdragen, en over eventuele kostenstijgingen in het sociaal domein^{xvii}. Maar we hebben onze financiën structureel op orde, en een stevige vermogenspositie om tegenvallers op te kunnen vangen, en te kunnen investeren in ons dorp.

Scherpenzeel werkt achterstanden weg en versterkt haar organisatie structureel met 14,2 fte. Uiteraard worden structurele uitgaven structureel gedekt. Het lokale lastenniveau ligt iets boven het landelijk gemiddelde, maar dat verschil wordt ondanks de aangekondigde OZB verhoging^{xviii} komende jaren minder^{xix}. En met opbrengsten uit grondexploitaties^{xx} kunnen we komende jaren fors (incidenteel) investeren in projecten die Scherpenzeel nog mooier, duurzamer en leefbaarder maken. Dit maakt ons krachtig en stemt ons positief richting de toekomst.

Een toekomst, waarin we zelf willen blijven bepalen waar we in dit dorp samen ons gemeenschapsgeld aan willen uitgeven. Waar we onze eigen broek op houden, en met elkaar onze zaken voor elkaar krijgen.

De provincie heeft ons niet overtuigd met feitelijke, inhoudelijke argumenten voor de noodzaak tot (gedwongen) herindeling, en voor de oplossingsrichting die zij voorstellen (herindeling met Barneveld). Er is naar onze mening geen sprake van een acute situatie, waarin onvoldoende zicht is op verbetering van knelpunten ten aanzien van bestuurskracht en / of dienstverlening^{xxi}. We zijn niet overtuigd van de noodzaak die de provincie kennelijk ziet om (op dit moment) in te grijpen^{xxii}.

Naar aanleiding van onze eigen analyses, op basis van de nu beschikbare informatie^{xxiii}, zijn wij van mening dat het alternatief 'herindelen met Barneveld' niet beter is voor Scherpenzeel. Zonder aan de kwaliteiten van Barneveld (die wij waarderen als goede buur en belangrijke partner) af te doen, zien wij reële risico's in de zorgelijke financiële positie van Barneveld^{xxiv}, en in het gebrek aan toekomstperspectief voor Kulturhus De Breehoek, indien de zelfstandige gemeente Scherpenzeel verdwijnt^{xxv}. In bredere zin kunnen in dit stadium geen garanties worden gegeven voor het voorzieningenniveau in Scherpenzeel, of (de instandhouding van) het niveau van dienstverlening dat door de Scherpenzeelers wordt gewaardeerd^{xxvi}.

Gedwongen herindeling is 'een slechte oplossing voor een niet-bestaand probleem'. Draagvlak hiervoor onder onze inwoners ontbreekt.

In november 2019 hebben wij de Scherpenzeelers, aan de hand van een raadsbreed gedeelde analyse van de voor- en nadelen van zelfstandigheid en herindeling, gevraagd naar hun mening. Ruim 75% van de respondenten gaf aan een voorkeur te hebben voor zelfstandigheid^{xxvii}. Op basis van deze peiling heeft een raadsmeerderheid in december 2019 gekozen voor een zelfstandige toekomst van de gemeente Scherpenzeel. De kadernota, waarover onze raad op 9 juli a.s. beslist, toont aan dat de bestuurlijke keuze die in december is gemaakt toekomstbestendig is^{xxviii}.

Als GS op 14 juli besluit om een Arhi procedure te starten zal dat impact zal hebben op de Scherpenzeelse samenleving en ook de politiek-bestuurlijke dynamiek in en om Scherpenzeel beïnvloeden. Dat is op inhoud niet te rechtvaardigen, en bovendien niet in lijn met de wens van Scherpenzeel. Wij zijn van mening dat een dergelijke ingrijpende stap^{xxix} alleen kan worden gezet op basis van een afweging waarin de acute noodzaak is aangetoond en het draagvlak^{xxx} onder de Scherpenzeelers is meegewogen. Tot op heden heeft de provincie dat nog niet gedaan^{xxxi}. Daarom vinden wij het belangrijk om onze inwoners, op basis van alle nieuwe informatie uit de kadernota en de mening van de provincie, opnieuw hun voorkeur uit te laten spreken^{xxxii}.

De mening van de Scherpenzeelers moet worden gehoord!

www.scherpenzeel.nl/toekomstvisie

toekomstvisie@scherpenzeel.nl

Noten bij Position Paper

ⁱ **Toekomstvisie 2030.** De genoemde ambities zijn tot stand gekomen in samenspraak met inwoners, organisaties en bedrijven. Een participatieverslag (video) is te vinden op onze website www.scherpenzeel.nl/toekomstvisie

ⁱⁱ **Voorzieningen** waaraan de gemeente incidenteel en/of structureel bijdraagt zijn o.a. Kulturhus De Breehoek, Zwembad 't Willaer, nieuwbouw Scouting ook t.b.v. jeugd Renswoude en Woudenberg, Sportpark De Bree (o.a. nieuwe kunstgrasvelden, verlichting, onderzoek collectief zonnepanelen), Bibliotheek Scherpenzeel (zelfstandig), Bikepark, trapveldjes en groenvoorzieningen. De 4 **basisscholen** zijn recent gerenoveerd c.q. nieuwgebouwd.

ⁱⁱⁱ, Inzet op **preventie** door een team van eigen, lokale ambulant zorgverleners, die in plaats van regie op afstand gedurende het hele traject betrokken blijven en de integraliteit van de zorgverlening bewaken (specifieke doorverwijzing). Scherpenzeel is als 1 van de 6 gemeenten in Nederland uitgeroepen tot **Blue Zone Jeugdzorg** (CBS, 2019). Scherpenzeel heeft concrete plannen ontwikkeld voor het versterken van het **integraal zorgaanbod** in Scherpenzeel en concentratie van **welzijnsvoorzieningen in De Breehoek**.

^{iv} Zie o.a. Klanttevredenheidsonderzoek Sociaal Domein 2019

^v **Kulturhus De Breehoek** heeft momenteel een exploitatietekort van ca. 290 K op jaarbasis. Bij herindeling zal dat tekort oplopen tot ca. 400 K. Gemeente Scherpenzeel heeft samen met De Breehoek een plan uitgewerkt waarin door een slimme combinatie van gemeentehuis en welzijnsvoorzieningen een realistisch toekomstperspectief voor De Breehoek wordt geboden, waardoor het exploitatietekort direct kan worden teruggebracht tot 212 K, en voor de langere termijn de netto bijdrage vanuit de gemeenschap op termijn tot 90.000 wordt gereduceerd (rapport Draaijer & Partners, 2020). Hiermee worden garanties geboden voor het **voortbestaan van deze centrale voorziening**.

^{vi} Deze **Roadmap** is een levend document, dat we gebruiken om onze ambities uit de Toekomstvisie 2030 en de verschillende visies op deelterreinen te vertalen in concrete projecten en programma's. Daarbij laat de lengte en de positie van de 'stralen' zien op welke termijn we hiermee aan de slag gaan. We bekijken onze agenda vanuit een cirkel (het 'nu'). Onze agenda bestaat uit ambities die we het liefst allemaal tegelijkertijd op korte termijn willen oppakken. Maar rond de 'middenstip' zit het al snel (te?) vol. We kunnen niet alles tegelijk. Door prioriteiten te stellen ontstaat letterlijk ruimte.

^{vii} Scherpenzeel wil **partner van de samenleving** zijn en blijven. Wij hanteren ons Participatiekompas (afwegingskader voor een zorgvuldige vormgeving van het participatietraject) en geven komende jaren verder vorm aan dialoog en partnerschap met de samenleving.

^{viii} Naar onze mening een belangrijke bijdrage aan het tegengaan van een (verdere) 'kloof tussen burger en politiek'.

^{ix} In 2019 is in het rapport 'Zelfbewust Scherpenzeel' (SeinstraVandeLaar) in kaart gebracht welke investeringen nodig zijn om onze **kwetsbaarheden te adresseren**, onze wettelijke taken uit te kunnen (blijven) voeren, en de ambities uit de Toekomstvisie te kunnen realiseren. Deze aanbevelingen zijn overgenomen. In de begroting 2020 (31 oktober 2019) is voor de eerste twee jaar incidenteel geld uitgetrokken voor de 'basis op orde' en het wegwerken van achterstanden. Met deze kadernota wordt de benodigde uitbreiding (€ 1,2 mln) structureel gedekt vanaf 2022. Met het uitbreiden van het personeelsbestand is reeds begonnen. Om onze ambities te realiseren richten we een flexibele schil in van € 450 K, inzetbaar op projecten en incidenteel gefinancierd.

^x Scherpenzeel is **een aantrekkelijke werkgever**. Ondanks de lastige arbeidsmarkt en de (verhoudingsgewijs) beperktere groeimogelijkheden en arbeidsvoorwaarden in een kleine gemeente, zijn wij er in de afgelopen periode in geslaagd om enthousiaste, bevlogen en getalenteerde (jonge) professionals aan ons te binden. Scherpenzeel heeft in 2020 het programma Organisatieontwikkeling 2.0 2.0 gelanceerd om de organisatie niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief te versterken. De hernieuwde missie en visie voor de organisatie is gebaseerd op de volgende leidende principes:

- In verbinding met de Scherpenzelers/inwoners
- Dienstverlenend, krachtig en betrokken
- Dienend leiderschap
- Beschikbare capaciteit en hoeveelheid werk in balans
- Goed werkgeverschap

De komende jaren wordt ingezet op Basis op Orde, transitie naar een netwerkorganisatie, effectief samenwerken, verbetering van processen en optimalisatie van onze dienstverlening. Daarbij investeren we volop in het 'binden en boeien' van onze medewerkers, o.a. door opleiding en training, en door het opzetten van een eigen Jonge Ambtenaren Netwerk.

^{xi} Vanuit het principe dat **een eigen stem aan tafel** (en waar nodig krachtenbundeling met buurgemeenten) te prefereren is boven een krachtige stem, die meerdere belangen tegen elkaar af moet wegen.

^{xiii} Scherpenzeel werkt reeds samen met diverse gemeenten, o.a. Inkoopcollectief Midden Nederland, OddV, Regio De Vallei, Regio FoodValley, en met individuele gemeenten op het gebied van ICT, belastingen en AOV. Als kleine gemeente blijven we kwetsbaar op bijv. eenpittersfuncties. Naar de toekomst toe oriënteren we ons daarom op gerichtere samenwerking met en mogelijk bundeling van inkoop. Uitgangspunt blijft: zelf doen als we verschil kunnen maken voor de Scherpenzeelers, samenwerken als dat effectiever is.

^{xiii} **Bijdragen in de regio** o.a. RES, governance regio FoodValley, trekker 'RES: warmte' namens Regio FoodValley, adoptiegemeente bijzondere woonvormen / doelgroepen.

^{xiv} Waar andere gemeenten (o.a. door de stikstofproblematiek) onvoldoende woningen kunnen realiseren om aan de vraag te voldoen, bouwt Scherpenzeel de komende 10 jaar bijna 1000 woningen. In de overbelaste woningmarkt in onze centraal gelegen regio bieden we daarmee niet alleen woningen voor onze eigen doelgroepen, maar ook voor woningzoekenden uit de regio.

^{xv} De twijfels ten aanzien van de haalbaarheid van de zelfstandige koers (vooruitlopend op het verschijnen van onze kadernota) veroorzaakten een onwenselijke dynamiek. Zodra de situatie is genormaliseerd ontstaat ruimte voor **herstel van vertrouwen en investeren in bestuurskracht**.

^{xvi} Met de dit voorjaar uitgewerkte plannen voor de **combinatie Breehoek – gemeentehuis** creëren we meer reuring in De Breehoek, en brengen we synergie tussen sportieve, culturele en maatschappelijke activiteiten. Door de bundeling van welzijnsorganisaties neemt de effectiviteit van het welzijnswerk toe. Ook kan een aantrekkelijke nieuwe plek worden gecreëerd voor de bibliotheek in het hart van de centrale hal. Hierdoor wordt de voorgenomen bezuiniging (€ 100 K, halvering subsidie) worden teruggebracht tot € 27 K. Dat betekent dat we de bibliotheek nog altijd voor ca. 17 euro per inwoner per jaar subsidiëren (i.p.v. 13 euro gemiddeld in de regio). Hiermee ontstaat **perspectief** voor het behoud van een volwaardige, zelfstandige bibliotheek (i.p.v. een steunpunt), ook op de schaal van Scherpenzeel.

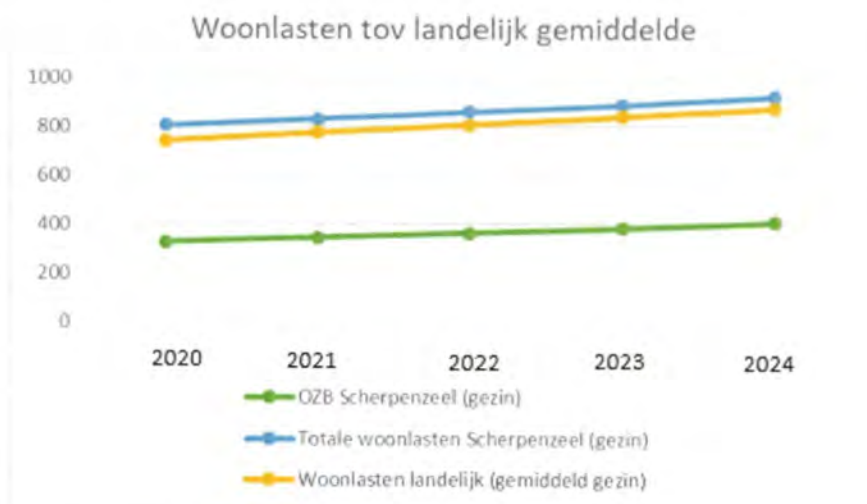
^{xvii} Rijksbijdrage **Jeugdzorg** (ca. € 165 000,= per jaar) vanaf 2022 niet ingeboekt omdat hierover pas in een volgend kabinet duidelijkheid komt. **Reserve Sociaal Domein** bedraagt ca. € 1,3 mln.

^{xviii} De komende vier jaar wil Scherpenzeel de OZB elk jaar met 6 % verhogen. Dat is overigens inclusief 1,7% inflatie. Reëel stijgt de ozb dus maar 4,3% per jaar. In totaal komt dat neer op zo'n **90 euro per gemiddeld huishouden**. Dat doen we natuurlijk alleen als dat echt nodig blijkt. In de Kadernota hebben we nu rekening gehouden met een aantal zaken die misschien meevallen, bijv. een CAO loonstijging die niet doorgaat (maar waar we alvast wel geld voor hebben gereserveerd), of een uitkering van de Rijksoverheid die misschien nog komt (165.000 euro per jaar). Als dat zo is, hoeven we de belasting niet te verhogen.

^{xix} Het lastige is dat niemand weet hoe de toekomst (bijv. uitkeringen uit Gemeentefonds) er uit gaat zien. Bovendien hebben veel gemeenten (waaronder Barneveld) aangegeven geen Kadernota / financieel meerjarenperspectief te publiceren.

In onze kadernota is een OZB verhoging aangekondigd. De rioolheffing, afvalstoffenheffing etc. worden alleen geïndexeerd. Als we afgaan op de trend van de laatste jaren (cijfers CPB / COELO) dan zullen de lasten elders in 't land ook flink gaan stijgen, en relatief harder dan bij ons.

Op dit moment liggen de lasten in Scherpenzeel bijna 9% boven het landelijk gemiddelde (dat geldt overigens voor meer kleine gemeenten). In 2024 zou dat, als de landelijke trend van de laatste jaren wordt doorgezet, nog maar 5 % zijn. Verhoudingsgewijs worden we dus minder duur ten opzichte van de rest van Nederland.

^{xx} Resultaat grondexploitatie bedraagt € 15-20 mln tot 2030, zie Kadernota. Hiermee worden incidentele onttrekkingen aan de Algemene Reserve t.b.v. investeringen in kwetsbaarheden en projecten (zoals Breehoek) ruimschoots gecompenseerd.

^{xxi} Het Herziene Beleidskader ARHI schrijft hierover: *'Het is primair aan gemeenten zelf om te werken aan versterking van hun bestuurskracht, zo nodig via een herindeling. Tegelijkertijd blijkt dat in bepaalde situaties dit proces niet altijd van onderop tot stand komt, terwijl versterking van de bestuurskracht wel nodig is. In deze situaties van **stagnatie** is het wenselijk dat provincies het initiatief kunnen nemen.'*

^{xxii} Het Herziene Beleidskader ARHI schrijft hierover: *'Het is met het oog op een gedragen proces wenselijk dat de minister van BZK tijdig door de betrokken provincie wordt geïnformeerd over voorgenomen herindelingen en het hierbij voorgestane proces, onafhankelijk van de herkomst van het initiatief. Het informeren omtrent een mogelijk provinciaal initiatief geschiedt per brief en een toelichtend gesprek. Dit gebeurt nog in de fase voorafgaand aan een mogelijk besluit van de provincie om een procedure te starten conform artikel 8 van de Wet arhi. Hierbij gaat het om de **overwegingen om het initiatief tot herindeling (over) te nemen en waarom juist op dit specifieke moment**. Het overleg met de provincie biedt de mogelijkheid aan de minister van BZK om nadere vragen te stellen en aandachtspunten voor het proces aan de provincie mee te geven. Inhoudelijke beoordeling van het voorstel vindt, zoals wettelijk vastgelegd, plaats bij ontvangst van het herindelingsadvies. De minister van BZK zal in voorkomende gevallen de Tweede Kamer informeren over een provinciaal besluit tot start van een artikel 8 procedure.'*

^{xxiii} Barneveld en Scherpenzeel hebben ambtelijk en bestuurlijk geïnvesteerd in het ophalen en delen van **informatie**. Daarbij is geconstateerd dat voor verdere duiding van de consequenties van het scenario herindeling een uitwerking van de organisatie op taakveldniveau en het bepalen van gezamenlijke ambities voor dienstverlening en voorzieningenniveau noodzakelijk is. Ten aanzien daarvan heeft Barneveld aangegeven hieraan pas te willen meewerken na een bestuurlijke keuze van Scherpenzeel voor het scenario herindeling. In onze analyse van de consequenties van herindeling is daarom (en om discussies te voorkomen) stelselmatig voor een positieve uitleg van de effecten van herindeling gekozen. Ondanks dat nog niet alle effecten zijn onderbouwd, zijn wij van mening dat wij voldoende inzicht hebben om op basis daarvan tot een **zorgvuldig en gewogen oordeel over de consequenties van herindeling** te komen.

^{xxiv} In het rapport 'Financiële veenbrand: tekorten lopen op, meer gemeenten in het rood' (BDO, 2020, <https://www.bdo.nl/nl-nl/lp/2020/benchmark-gemeente-ps-dzb-bmz-gem-lo-20>) scoort Barneveld als één van de 3 slechtst presterende gemeenten in de grootteklasse 50.000 – 100.000 inwoners. Met name de schuldquote van 175 % (de een-na hoogste in Nederland) is zorgelijk volgens dit onderzoek.

Daarnaast is voor ons het **oordeel van de provincie Gelderland**, op grond van hun verantwoordelijkheid in het InterBestuurlijk Toezicht, ten aanzien van de begroting 2020 relevant. (zie volgende pagina)

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Solvabiliteitsratio	30%	57%	>50%	20-50%	<20%
2. Grondexploitatie	10%	2%	<20%	20-35%	>35%
3a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,21%	0,20%	Begr en MJR	Begr of MJR	Begr en MJR
3b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,38%	0,80%	> 0%	> 0%	< 0%
4. Belastingcapaciteit	103%	112%	<95%	95-105%	>105%
5. Weerstandsvermogen	208%	366%	>100%	80-100%	<80%

Oordeel IBT over **Scherpenzeel**

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Solvabiliteitsratio	31%	24%	>50%	20-50%	<20%
2. Grondexploitatie	9%	38%	<20%	20-35%	>35%
3a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,06%	-0,20%	Begr en MJR	Begr of MJR	Begr en MJR
3b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,58%	1,00%	> 0%	> 0%	< 0%
4. Belastingcapaciteit	103%	106%	<95%	95-105%	>105%
5. Weerstandsvermogen	210%	182%	>100%	80-100%	<80%

Oordeel IBT over **Barneveld**

^{xxv} Volgens Draaijer & Partners (2020) loopt het jaarlijks exploitatietekort in geval van herindeling op naar ca. € 400.000,=

^{xxvi} Zie brief gemeente Barneveld dd. 25 05 2020 (Bijlage 2 bij onze Kadernota): *'Het is voor ons niet mogelijk om op dit onderwerp een gedegen reactie te formuleren'.*

^{xxvii} De Argumentenkaart, die we aan de samenleving hebben gepresenteerd, ging uit een 'prijskaartje' voor zelfstandigheid van 80 – 160 euro per huishouden per jaar. Op basis van de (beleidsrijke) kadernota weten we dat we zelfstandig kunnen blijven (en tegelijk het plan voor De Breehoek kunnen realiseren) voor nog geen 90 euro per huishouden. Een stuk positiever dus dan we afgelopen najaar dachten.

^{xxviii} Zie expert opinion dr. AJWM Verhagen dd. 17 juni 2020

^{xxix} Wij zien aanleiding om te twifelen in de zorgvuldigheid en de onbevooroordeelde blik waarmee het proces tot op heden is doorlopen. Dit is niet de plaats om deze te adresseren.

^{xxx} In het Herziene Beleidskader ARHI wordt draagvlak als eerste beoordelingscriterium genoemd.

^{xxxi} Waaronder Kadernota Scherpenzeel 2021 – 2024 www.scherpenzeel.nl/toekomstvisie, en alle informatie die vanuit de provincie beschikbaar is gesteld via <https://gelderland.stateninformatie.nl/>

^{xxxii} Motivaction peilt in de week voorafgaand aan de Raadsvergadering op 9 juli a.s. de voorkeur van de inwoners van Scherpenzeel ten aanzien van zelfstandigheid danwel herindeling met Barneveld. De uitslag wordt zo snel mogelijk, doch uiterlijk dinsdagochtend 7 juni kenbaar gemaakt aan de gemeenteraad, de provincie, gemeente Barneveld en de minister. Tevens wordt de uitslag gepubliceerd middels een persbericht en onze social media kanalen.

**Meer informatie? Zie www.scherpenzeel.nl/toekomstvisie
of mail naar toekomstvisie@scherpenzeel.nl**

Toets van de Kadernota 2021 – 2024 van Scherpenzeel

17 juni 2020

De provincie Gelderland is niet overtuigd dat Scherpenzeel op termijn een zelfstandige, krachtige gemeente kan blijven. De provincie schrijft: “Het college van burgemeester en wethouders (B&W) van Scherpenzeel kondigt in de ‘Kadernota 2021 – 2024’¹ veel maatregelen aan om zelfstandig te kunnen blijven. Bij elkaar kosten deze maatregelen ongeveer € 1,6 miljoen per jaar. De provincie zet grote vraagtekens bij de financiële houdbaarheid op langere termijn van deze extra investeringen én bij de effecten daarvan op de bestuurskracht. Als de gemeenteraad van Scherpenzeel op 9 juli 2020 akkoord gaat met deze kadernota, zal GS de procedure starten die moet leiden tot een herindelingsvoorstel.”²

B&W heeft mij gevraagd³:

toetsen of er sprake is van een duurzaam sluitend perspectief en hoe zich dat verhoudt tot de analyse die de provincie in dit kader heeft gemaakt.

Daaraan voorafgaand geef ik een korte algemene beschouwing over het bestaansrecht van kleinere gemeenten, gezien vanuit de theorie van de financiële verhouding.

1. Het bestaansrecht van kleinere gemeenten

Financieel gezien ligt de optimale omvang van een gemeente ergens tussen ongeveer 20.000 en 100.000 inwoners⁴. Kleiner is duurder, groter is duurder⁵.

De inwoners van kleinere gemeenten krijgen echter wel iets terug voor de hogere kosten die hun gemeente maakt. De economische theorie van ‘fiscal federalism’⁶ beschrijft de baten die de inwoners hebben van de kleinschaligheid van hun gemeente. De kern daarvan is dat beter maatwerk mogelijk is. Het beleid van kleinere gemeenten sluit daardoor beter aan bij de (objectieve) behoeften en de (subjectieve) wensen van de inwoners. Anders geformuleerd: voor de bewoners is de kwaliteit hoger. En dat is geld waard.

Tegenover die kleinschaligheid staan hogere kosten. Het Rijk geeft kleine gemeenten een vergoeding voor deze extra kosten, in de vorm van een vast bedrag in het gemeentefonds. Gemeenten mogen daarnaast hun eigen ozb-tarief vaststellen. Het is aan de inwoners zelf – en hun politieke vertegenwoordigers – om te oordelen of de extra kwaliteit opweegt tegen de eventuele hogere ozb die de gemeente vraagt.

De bewering van de provincie⁷ “De kracht van het dorp zit niet in het dorpsbestuur maar in de dorpsgemeenschap” gaat voorbij aan deze baten van maatwerk.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (Coelo) van de Rijksuniversiteit Groningen⁸ heeft onderzocht of gemeentelijke herindelingen leiden tot kostenbesparing. Het antwoord is ondubbelzinnig nee. De bewering van de provincie⁹ dat het behoud van dorpsvoorzieningen in ieder geval aanzienlijk goedkoper kan zijn na een herindeling, is in tegenspraak met die bevinding. Deze bevinding van het Coelo is niet in tegenspraak met de bewering dat de optimale omvang van een gemeente ergens tussen ongeveer 20.000 en 100.000 inwoners ligt. Dat komt omdat na herindeling de fusiegemeente meestal de bestaande voorzieningen in beide oorspronkelijke gemeenten in stand houdt.

Nog los van de vraag of het een verantwoordelijkheid van de provincie is om het ozb-tarief van Scherpenzeel te beoordelen, is vast te stellen dat de woonlasten van Scherpenzeel in 2020 bij de laagste helft van de Gelderse woonlasten horen.

2. De Kadernota 2021 – 2024 van Scherpenzeel

Deze Kadernota van Scherpenzeel heeft expliciet twee doelstellingen. Ten eerste geeft hij voor de gemeenteraad (en daarmee ook voor de inwoners) het financiële beeld voor de komende vier jaar. Ten tweede moet hij de provincie overtuigen dat Scherpenzeel duurzaam financieel solide is, waarbij duurzaam de betekenis heeft van 'voor meer dan tien jaar'. Deze twee doelstellingen botsen hier met elkaar. Alle gemeenten in Nederland staan voor financieel zware tijden – dus Scherpenzeel ook. Dat is daarmee het beeld dat B&W moet overbrengen bij de gemeenteraad en de inwoners. Maar dat is juist níét het beeld dat B&W wil overbrengen bij de provincie. B&W staat in feite voor een bijna onmogelijke opdracht. Het is niet duidelijk in hoeverre deze uiteenlopende opdrachten invloed hebben gehad op het oordeel van de provincie.

De opdracht is te toetsen of de Kadernota 2021 – 2024 een duurzaam sluitend perspectief bevat. De tijd voor deze toets was uiterst beperkt: enkele dagen. Immers, B&W wilde de mogelijkheid hebben om suggesties uit deze toets te beoordelen en eventueel de Kadernota aan te vullen. Gezien de beperkte tijd heb ik me gericht op de belangrijkste onderdelen. Dat zijn:

- 2.1 Bestuurscultuur
- 2.2 Reserves en voorzieningen
- 2.3 Raming gemeentefonds
- 2.4 Raming loon-, prijs- en areaalgroei
- 2.5 Bijstand
- 2.6 Sociaal domein
- 2.7 Grondexploitaties
- 2.8 Ozb
- 2.9 Gemeentelijke huisvesting / Breehoek

Ik heb dus níét gekeken naar de kleinere posten op de begroting.

Puntsgewijs geef ik hierbij mijn opmerkingen bij deze Kadernota aan. Deels betreft het toelichtende opmerkingen, en maak ik expliciet wat impliciet is. Deels betreft het aanvullende oordelen bij de Kadernota. Sommige van die oordelen hebben als kern dat de financiële situatie van Scherpenzeel slechter is dan de Kadernota aangeeft, andere juist dat de financiële situatie beter is dan de Kadernota aangeeft. Aan het einde geef ik de weging.

2.1 Bestuurscultuur

Of een gemeente op lange termijn financieel gezond blijft, hangt in de eerste plaats van de vraag of de bestuurscultuur in de gemeente gericht is op financiële degelijkheid. Het belang daarvan kan niet onderschat worden. Scherpenzeel vindt zelf dat het een “solide begrotingsdiscipline”¹⁰ heeft.

Oordeel: De politieke wil is er om op lange termijn financieel gezond te blijven.

De ambtelijke kwaliteit heb ik niet kunnen beoordelen. Ik constateer echter ten eerste dat de programmarekening 2019 al op 28 mei 2020 in de gemeenteraad kon worden besproken¹¹, en ten tweede dat de afdeling financiën voldoende mogelijkheden heeft om benodigde externe kennis tijdelijk in te huren. De afgelopen jaren is er ook daadwerkelijk sprake geweest van inhuur, voor ongeveer € 60.000,-- per jaar. Bijna alle gemeenten, groot en klein, huren mensen in, en dat is dus zeker geen teken van zwakte. Eerder zou het een teken van zwakte zijn als er geen mogelijkheden van inhuur waren.

In de 1e Financiële rapportage¹² staat: “Vanwege achterstanden in de verwerking van de financiële gegevens is er geen betrouwbare prognose van de inkomensregelingen te maken.” Het is onvermijdelijk dat er af en toe ergens enige achterstanden ontstaan; het siert B&W dat ze openheid daarover geven.

Oordeel: Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de ambtelijke kwaliteit en ondersteuning op financieel gebied onvoldoende is.

2.2 Reserves en voorzieningen¹³.

Scherpenzeel heeft een algemene reserve van € 6,0 miljoen (per 1 januari 2020). Daarvan wil de gemeente in drie jaar bijna € 4,0 miljoen besteden, zodat de algemene reserve eind 2022 € 2,0 miljoen is¹⁴. Het grootste deel daarvan wordt gebruikt voor het versterken van de bestuurskracht.

Dat roept bij de provincie – terecht – de vraag op hoe Scherpenzeel na 2024 de bestuurskracht op peil wil houden – nog los van het punt dat de algemene reserve ook bedoeld is voor tegenvallers e.d. en niet een bestemmingsreserve voor versterking van de bestuurskracht is.

Het antwoord daarop staat in de algemene beschouwing van de Kadernota¹⁵: De grondexploitaties voeden de Algemene Reserve. De gemeente verwacht de komende jaren € 15 miljoen tot € 20 miljoen te ontvangen uit de grondexploitaties (zie paragraaf 2.6). Dat staat echter niet in het overzicht van de reserves.

Oordeel: De reservepositie is uitstekend, ook na 2024, maar het staat niet eenduidig in de Kadernota. De grondexploitaties an sich beoordeel ik in paragraaf 2.7 van deze notitie.

Ik adviseer de gemeenteraad van Scherpenzeel de bestemmingsreserves grondexploitaties aanzienlijk af te romen ten gunste van de algemene reserve. Dat kan door een bovengrens in te stellen aan de reserve grondexploitatie.

Scherpenzeel zelf verwacht in 2020 tot en met 2024 € 9,5 miljoen te verdienen op grondexploitaties¹⁶. Ook de jaren erna gaan de grondexploitaties door¹⁷. Dat geeft de gemeente voldoende financiële mogelijkheden voor een langdurige versterking van de bestuurskracht. Dat is ook het geval als de grondexploitaties bijvoorbeeld 20% minder opleveren.

Scherpenzeel heeft een voorziening riolering van meer dan € 5 miljoen¹⁸. Bovendien stijgt hij. Ervan uitgaande dat de eerste aanleg riolering voor de nieuwe woningen uit de grondexploitaties wordt betaald, neemt bovendien het aantal huishouden dat de rioolheffing betaalt, sterk toe.

De voorziening riolering lijkt mij zeer hoog. De reden ervan wordt toegelicht in het 'Waterplan 2020 – 2024'¹⁹. Scherpenzeel wil daarmee tariefegalisering over 60 jaar. Dat is een enorm lange periode. Ter vergelijking: Woudenberg kiest voor tariefegalisering over 'een aantal jaar'²⁰.

Ik doe de suggestie aan de gemeenteraad te kiezen voor een kortere periode van tariefegalisering. Dan kan een deel van de voorziening riolering vrijvallen in de algemene reserve.

2.3 Gemeentefonds

De gemeente volgt de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De Kadernota is opgesteld op 26 mei 2020. Het uitgangspunt is de zogeheten Decembercirculariteit.

Op 29 mei is de zogeheten meicirculariteit verschenen. Die kondigt extra geld aan²¹:

2020 +€ 11.000,-- (inclusief afrekening 2019)

2021 +€ 60.000,--

2022 +€ 139.000,--

2023 +€ 55.000,--

2024 -€ 31.000,--

Voor 2020 en 2021 is de uitkering bovendien vrij zeker, omdat het Rijk en de VNG hebben afgesproken het accres vast te zetten op deze stand.

Structureel gaat de gemeente ervan uit dat er géén € 300 miljoen extra voor jeugdzorg komt (aandeel Scherpenzeel daarin: € 165.000,--). Dat is een behoedzame aanname. De provincie staat toe dat de gemeente dat wel raamt.

Oordeel: De gemeentefondsuitkering is voorzichtig geraamd.

Ik doe de suggestie aan het college van B&W om de extra bedragen van de meicirculaire te melden. Dit om de gemeenteraad van Scherpenzeel volledig te informeren. Het financiële beeld verandert er niet door.

De herverdeling van het gemeentefonds geeft onzekerheid. De gemeente meldt dat in de risicoparagraaf²², de provincie beaamt dat risico. Afgaande op berichten in de media kan dat nadeel oplopen tot € 100,-- per inwoner. Ik merk hierbij op dat er, naast deze berichten in de media, ook een besluit van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is om die uitkomsten vooralsnog *niet* te accepteren.

2.4 Loon-, prijs- en areaalstijging

De begroting is opgesteld op het prijsniveau 2020.

Voor de loonstijging in 2021 gaat de gemeente uit van 3,25%, voor de prijsstijging 2021 1,7%²³. Echter, de gemeente gaat ervan uit dat er tegelijkertijd een kostenbesparing mogelijk is, waardoor de algemene prijsstijging *niet* leidt tot hogere uitgaven, maar opgevangen kan worden binnen de huidige budgetten. Er is slechts € 20.000,-- prijsstijging geraamd. Dat is de gebruikelijke werkwijze.

De gemeente Scherpenzeel groeit. Uitgaande van 868 woningen komen er ongeveer 2.000 inwoners bij. Dat leidt tegelijkertijd tot extra uitgaven als tot extra inkomsten. Die bevolkingsgroei is nog *niet* opgenomen in de Begroting of in de Kadernota.

Over het algemeen zijn de extra uitgaven van bevolkingstoename lager dan de inkomsten die de gemeente daarvoor krijgt, omdat een deel van de voorzieningen niet afhangt van het aantal inwoners. Een nota daarover ken ik echter niet.

Oordeel: de financiële positie van Scherpenzeel wordt door bevolkingsgroei beter dan in de nota staat.

Ik doe de suggestie aan het college van B&W om de financiële gevolgen van de bevolkingsgroei te schetsen. Dit om de gemeenteraad van Scherpenzeel volledig te informeren,. Daarbij horen de kosten van de eventuele extra voorzieningen die nodig zijn voor de extra inwoners.

2.5 Bijstand

Voor de bijstand krijgen gemeenten met minder dan 15.000 inwoners een bedrag dat afhangt van hun werkelijke uitgaven van twee jaar geleden. Ervan uitgaande dat het landelijke macrobudget voor de bijstand in alle jaren gelijk is, mag Scherpenzeel ervan uitgaan dat de kosten voor de bijstand volledig gecompenseerd worden. Mocht de gemeente in enig jaar een tekort hebben, dan geeft dat twee jaar later recht op een hoger aandeel van het macrobudget voor de bijstand. Evenzo leidt een overschot op de bijstand tot een lager bedrag twee jaar later.

Oordeel: de veronderstelling van Scherpenzeel dat de bijstand structureel sluitend is, is logisch.

2.6 Sociaal domein

Bijna alle gemeenten van Nederland geven meer uit aan jeugdzorg en Wmo dan ze daarvoor van het Rijk krijgen. Scherpenzeel is daarop een uitzondering. Op 1 januari 2020 omvat de Reserve sociaal domein € 1.264.726,--.

Echter, Scherpenzeel meldt niet te ontkomen aan de kostenstijging voor het sociaal domein, die in heel Nederland zichtbaar is. In de 1e Financiële rapportage²⁴ wordt een kostenstijging van € 461.000,-- genoemd, die de gemeente deels wil goedmaken door een bezuiniging van € 185.000,--.

Lasten 2020 (* € 1.000,--)		begroting	1 ^e rapportage lastenstijging	1 ^e rapportage lastendaling
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	870	36	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	692	19	-16
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.597	360	-185
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	108	46	
Totaal		3.267	461	-201

Een lastenstijging van 14% (=461/3267) in een eerste financiële rapportage is fors. Bij de jeugdzorg (6.72 en 6.82) is de lastenstijging zelfs 24%. Daar staan wel drie zaken tegenover. Ten eerste zijn bij kleinere gemeenten deze percentages vaak relatief hoog; enkele jeugdigen veroorzaken direct forse procentuele veranderingen. Ten tweede kondigt de gemeente direct een bezuiniging aan van € 185.000,-- door 'actieve casusregie'; dat is bijna 10% van het (aangepaste) budget. Ook dat is fors. Ten derde is er nog een reserve sociaal domein.

Ik doe de suggestie aan de gemeenteraad van Scherpenzeel de ondergrens van de Reserve sociaal domein op 0 te stellen, en dus het raadsbesluit van 21 februari 2019²⁵ te herroepen. Dat geeft enkele jaren ruimte voor de stijgende uitgaven op het sociaal domein. Nodig is het echter niet.

Op lange termijn mag verwacht worden dat de rijksbijdrage kostendekkend is. Daarover wordt besloten bij de aankomende kabinetsformatie. Scherpenzeel kan hierbij de landelijke trend volgen.

2.7 Grondexploitaties

De ligging van Scherpenzeel, op 20 km van Utrecht, 10 km van Amersfoort en 30 km van Arnhem, is zeer aantrekkelijk voor woningbouw. De planning is dat er 868 woningen bijkomen²⁶. Daarvan komen er ongeveer 288 in de sociale sector en ongeveer 580 in de overige sector. Voor de gemeente is die laatste categorie financieel veel interessanter. Voor de gemeente kan het opbrengstverschil tussen een woning in de sociale sector en de overige sector zomaar oplopen tot € 50.000,--.

Schattingen wat deze woningexploitaties/grondexploitaties ('grexen') de gemeente netto opleveren, dus na aftrek van de kosten, hebben grote beoordelingsmarges – en hebben grote regionale en jaarlijkse verschillen. Met die kanttekening toch twee scenario's.

	Opbrengst grex sociale sector, € per woning	Opbrengst grex overige sector, € per woning	Opbrengst grex € totaal
Scenario 1	0	20.000	11.600.000
Scenario 2	-5.000	30.000	15.960.000
Scenario 3	-10.000	40.000	20.320.000

Scherpenzeel verwacht de komende jaren € 15 miljoen tot € 20 miljoen inkomsten uit de grondexploitaties²⁷.

Oordeel: de verwachte winsten uit grondexploitaties lijken reëel geschat.

Ik doe de suggestie aan de gemeenteraad van Scherpenzeel om de gemiddelde netto opbrengst per woning nauwgezet te monitoren, en dit bij de bespreking van de Kadernota te regelen.

Ik merk nog op dat de provincie Gelderland zelf invloed kan uitoefenen op extra mogelijkheden voor woningbouw.

2.8 Ozb

In deze vier jaar kiest de gemeente voor 6% ozb-stijging per jaar; dat is overigens inclusief 1,7% inflatie. Reëel stijgt de ozb dus maar 4,3% per jaar.

De ozb-stijging van Scherpenzeel is daarmee, exclusief inflatie, lager dan het bedrag van € 80 tot € 160 per huishouden dat de bevolking over heeft voor zelfstandigheid²⁸.

Qua woonlaten zit Scherpenzeel in 2020 bij de goedkoopste helft van Gelderland²⁹.

2.9 Gemeentelijke huisvesting / Breehoek

De gemeente wil verhuizen naar de Breehoek. Daarin wil het € 1,6 miljoen investeren.

De provincie vindt dit een grote investering³⁰ met onzeker rendement, maar wacht voor een definitief oordeel op een nadere onderbouwing van de businesscase.

De financiële onderbouwing daarvan heb ik niet kunnen beoordelen, omdat dat zowel specifieke vakkennis als specifieke lokale kennis (van marktomstandigheden e.d.) vereist. De uitkomst is niet van wezenlijk belang voor de toets op de duurzame financiële situatie.

3. De vergelijking zelfstandigheid versus herindeling

In de Kadernota, Bijlage I, staat een vergelijking van de financiële gevolgen van een zelfstandig Scherpenzeel en een samengaan met Barneveld.

Ik constateer een onjuistheid in de kernconditie Financiën. Samengaan van Barneveld en Scherpenzeel leidt tot een gemeentefondsuitkering die ongeveer even hoog is als de twee gemeenten nu samen ontvangen. Hij wordt iets lager omdat het vaste bedrag wegvalt, waar tegenover staat dat diverse vaste kosten wegvallen. De bewering dat samengaan met Barneveld leidt tot "een hogere uitkering per inwoner uit gemeentefonds als gevolg van grootteklasse" suggereert dat samengaan leidt tot een structureel hogere uitkering. Dat is niet correct.

De effecten van het samengaan van Scherpenzeel en Barneveld op de BUIG-uitkering voor de bijstand zijn onbekend. Dat hangt ervan af of Scherpenzeel veel of weinig bijstandsuitkering heeft, rekening houdend met de sociale en fysieke structuur van de gemeente.

4. Conclusie

Alles afwegende is **de financiële positie van Scherpenzeel aanzienlijk beter dan in de Kadernota staat**. De financiële positie van Scherpenzeel is zeer solide. De gemeente is financieel in staat duurzaam (> 10 jaar) de bestuurskracht te vergroten.

Ik adviseer de gemeenteraad van Scherpenzeel in ieder geval bij de Kadernota een bovengrens te stellen aan de Reserve grondexploitatie. Verder suggereer ik de gemeenteraad een ondergrens van de reserve sociaal domein van 0 en een kleinere voorziening riolering. Zowel het advies als de suggesties verbetert de algemene reserve. Die zal daardoor niet afnemen maar sterk toenemen. Daarnaast suggereer ik de gemeenteraad bij de Kadernota een goede monitoring van de opbrengsten van de woningbouwlocaties af te dwingen.

CV auteur

dr. AJWM Verhagen (Jan)
Paulus Buyslaan 5
2101 BG Heemstede

- Beek en Donk, 1966
- econometrie, Universiteit van Tilburg (1990)
- proefschrift openbare financiën lagere overheden, Rijksuniversiteit Groningen (2001)
- senior financieel beleidsmedewerker gemeente Den Haag
- voorheen: financieel beleidsmedewerker Raad voor de gemeentefinanciën
- columnist gemeentefinanciën in magazine *Binnenlands Bestuur*
- docent gemeentefinanciën, o.a. Vereniging voor Raadsleden
- Bestuursvoorzitter (a.i.) Heemsteeds Burger Belang (lokale politieke partij)
- twitter: @gemeentefonds

Voetnoten

-
- ¹ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, versie 1.2, 26 mei 2020.
- ² Provincie Gelderland, Scherpenzeel wint bij herindeling, 4 juni 2020.
- ³ E-mail van Wilma van der Werken, 5 juni 2020, 14.06 uur.
- ⁴ T.K. Niaounakis en J.L.T. Blank, *Schaal en doelmatigheid van gemeenten*, Instituut voor Publieke Sector Efficiëntie Studies (Ipse Studies), Delft, juni 2019.
- ⁵ Om een misverstand te voorkomen: gemeenten met minder dan ongeveer 20.000 inwoners of meer dan 100.000 inwoners zijn duurder door objectieve schaalnadelen; dat betekent uitdrukkelijk *niet* dat ze inefficiënt zouden zijn.
- ⁶ Vertaald naar Nederlandse begrippen betreft dit zowel aspecten van de bestuurlijke verhoudingen als van de financiële verhoudingen.
- ⁷ Provincie Gelderland, *Een sterk dorp in een sterke gemeente*, *Beoordeling Kadernota B&W Scherpenzeel*, 4 juni 2020, blz. 7.
- ⁸ B. Geertsema, *Gemeentelijke herindeling heeft geen effect op de uitgaven of de belastingdruk van gemeenten*, proefschrift, Coelo, 5 januari 2017.
- ⁹ Provincie Gelderland, *Een sterk dorp in een sterke gemeente*, *Beoordeling Kadernota B&W Scherpenzeel*, 4 juni 2020, blz. 7.
- ¹⁰ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, Bijlage 1, ongenummerde pagina.
- ¹¹ Gemeente Scherpenzeel, gemeenteraadvergadering 28 mei 2020, agendapunt 11.
- ¹² Gemeente Scherpenzeel, *1^e Financiële rapportage 2020*, blz. 13.
- ¹³ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 67 – 78.
- ¹⁴ Terzijde: Het overzicht van de algemene reserve in de *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 67, bevat een rekenfout. De stand per 31 december 2022 wijkt af van de stand per 1 januari 2023. De waarschijnlijke reden is dat de € 130.000,-- frictiekosten voor de verhuizing van het gemeentehuis met een komma staat genoteerd, € 130,000,--.
- ¹⁵ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 13.
- ¹⁶ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 70. De bestemmingsreserve neemt toe van € 293.587,-- op 1 januari 2020 naar € 9.833.609 op 31 december 2024, dat is een toename van € 9.540.022,--.
- ¹⁷ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 13.
- ¹⁸ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 84.
- ¹⁹ Sweco, *Waterplan 2020 – 2024 gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg*, augustus 2019, blz. 70.
- ²⁰ Sweco, *Waterplan 2020 – 2024 gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg*, augustus 2019, blz. 90.
- ²¹ Bedragen berekend als 0,04334% van de landelijke mutaties
- ²² Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 62.
- ²³ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 25 - 26.
- ²⁴ Gemeente Scherpenzeel, *1^e Financiële rapportage 2020*, blz. 12 - 13.
- ²⁵ Gemeente Scherpenzeel, *Actualisatie Reserves programma Sociaal domein*, raadsvergadering 21 februari 2019.
- ²⁶ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 13.
- ²⁷ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, Bijlage 1, ongenummerde pagina.
- ²⁸ Gemeente Scherpenzeel, *Kadernota 2021 – 2024*, blz. 21.
- ²⁹ Coelo, *Atlas van de lokale lasten 2020*, Rijksuniversiteit Groningen, 6 april 2020, Figuur 21, blz. 138.
- ³⁰ Provincie Gelderland, *Een sterk dorp in een sterke gemeente*, *Beoordeling Kadernota B&W Scherpenzeel*, 4 juni 2020, blz. 7.